

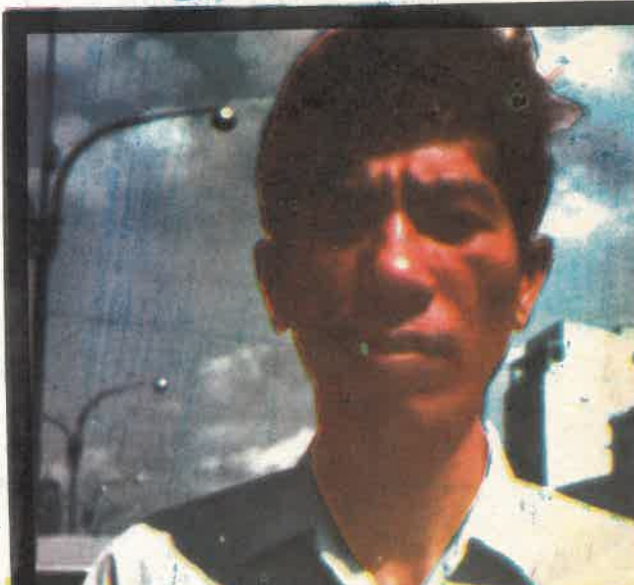
ĐỐI

9

ÔNG LÀ AI?

Ủng cử viên

ĐỜI

95

1

ĐẶC BIỆT : ỨNG CỬ VIÊN, ÔNG LÀ AI ? (4)

- ỨNG CỬ VIÊN, ÔNG LÀ AI (4) : phòng viên đời

2

CHÁNH TRỊ

- MỸ CHÍNH THỨC CÔNG BỐ NHẬN TQ VÀO LHQ : lýdạinguyên
- ĐẤU TRANH CHÁNH TRỊ : đời
- CIA TỦY BÚT : cacsĩ
- NHỮNG MÃNH VUN đươngkiền
- NHỮNG VỊ THỂ CHIẾT : iê-iê
- APOLLO 13, NHỮNG ĐIỀU NÀY BẠN CHƯA BIẾT : hảitrư

3

VĂN NGHỆ

- CẢNH HOA CHÙM GỬI quỳnhdao
- BA CHÀNG HÀN SĨ : vănbinh
- LUỐNG CẢI VÀNG : eungtiêhbiền

4

CÁC MỤC THƯƠNG XUYỀN

- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHÙ • TRANG THƠ
- DÒNG ĐỜI • ĐỜI MUÔN MẮT • SINH HOẠT NHÓM HTN • CƯỜI QUÊN ĐỜI ĐỢI • MỘT VÒNG THẾ GIỚI

ĐỜI • NĂM THỨ HAI • SỐ 95 • TUẦN LỄ TỪ 12-8-1971 ĐẾN 19-8-1971

Tòa soạn
143-145 Cống Quỳnh
Saigon
Đ.T. 22.323

▼
Chủ nhiệm
Bà Trần thị Anh Minh

Chủ trương biên tập

CHU TỬ
và nhóm Sống

GIÁ 50đ

Giao dịch quảng cáo
Hội ông Linh
143-145 Cống Quỳnh
SAIGON

ĐẤU TRANH CHÍNH TRỊ

Như chúng tôi đã viết từ ba số báo trước đây, việc tuần báo ĐỜI dành một số trang để giới thiệu những ứng cử viên được tòa soạn tin nhiệm là thái độ tham gia tích cực vào cuộc bầu cử Hạ nghị Viện kỳ này.

Khởi sự, tòa soạn chỉ có ý định giới thiệu một số giới hạn các ứng cử viên xưa nay vẫn gần gũi với báo ĐỜI, và anh em tòa soạn nhận thấy phải nhiệt liệt ủng hộ những thân hữu đã hy vọng quốc hội ta sẽ có thêm những dân biểu xứng đáng. Đó là những người như L.S Trần văn Tuyên, L.S Dương Kiền, nhà báo Phạm xuân Ninh hay giáo sư Lê thành Trí v.v...

Nhưng sau đó, một điều khiến tòa soạn vừa mừng vừa lo, là sự tràn ngập của các ứng cử viên tới thăm báo ĐỜI và mong được thử thách đề giới thiệu trên mặt báo. Sự tràn ngập đó làm tòa soạn phần khởi, khi thấy uy tín của tuần báo ĐỜI thực sự được chứng tỏ, nhưng điều đó cũng khiến anh em lo ngại vì không biết việc lựa chọn của mình có mười phần chắc chắn hay không.

Trong số các vị ứng cử viên chúng tôi giới thiệu ngoài số người dự liệu lúc đầu, có những người vẫn được tòa soạn biết và tin tưởng, như Phi công Nguyễn văn Cừ, nhà giáo Tạ văn Tài, Sinh viên Đoàn Kinh v.v...

Nhưng trong số đó cũng có những vị mà tòa soạn mới được quen biết, và xét đoán qua mấy lần tiếp xúc ngắn.

Tuy vậy, trung thành với tôn chỉ «Tham gia tích cực», chúng tôi đã tiếp xúc giới thiệu những cử viên ở xa tới, nhất là từ các tỉnh như Mỹ Tho, Nha Trang, Đà Lạt, Qui Nhơn v.v... Chúng tôi hy vọng việc lựa chọn của chúng tôi nếu có thiếu sót, sẽ được bạn đọc các nơi bổ túc. Mục tiêu duy nhất mà chúng tôi mong bạn đọc lưu ý, là làm sao tất cả bạn đọc của ĐỜI sẽ tham gia tích cực vào cuộc vận động tuyển cử này. Chúng ta phải can đảm lựa chọn, cổ động tích cực cho những ứng cử viên mà chúng ta tin tưởng.

Thái độ tích cực đó liên quan đến sự Còn hay Mất của chính chúng ta. Chúng ta lựa chọn chế độ dân chủ. Chúng ta lại đang phải đương đầu với Cộng Sản.

Chế độ dân chủ không thể tồn tại nếu các công dân không tích cực tham dự vào sinh hoạt chính trị, đấu tranh chính trị với nhau trong khuôn khổ hiến pháp.

Có đấu tranh chính trị nội bộ rồi, người dân mới trưởng thành, sẵn sàng đương đầu về chính trị với kẻ địch của chúng ta là Cộng Sản.

Nếu mọi công dân thờ ơ với cuộc vận động bầu cử, không xét đoán cần thận và quyết định lựa chọn cần thận, thì quốc hội sắp tới sẽ chẳng có thêm gì quốc hội cũ.

Dù bạn đọc có thể không đồng ý với báo ĐỜI về các ứng cử viên mà ĐỜI giới thiệu, xin quý bạn hãy tỏ thái độ, hãy tham dự tích cực vào việc lựa chọn.

Đó là điều chúng tôi mong mong mỗi.

Phò Minh Chử

Khi ông già Hương ứng cử Thượng Viện, Đầu Gối có lên tiếng chê ông là cổ dấm ầu xối. Tư Trôi Biển ở Tin Sáng bèn bênh vực ông già rằng lũ con cháu của ông già không phải không biết ông già của mình lắm lắm, nhưng nếu ông già ra đường bị người khác trêu chọc, thì bọn con cháu bắt buộc phải bảo vệ ông già. Trượng anh em Tin Sáng sẽ bênh ông già tới cùng, ngó đầu trong báo Tin Sáng ngày 5-8, với bài quan điểm «Niềm tủi nhục khi lãnh tụ qui hàng» Ngô Công Đức vừa lên tiếng kết tội ông già là «phản bội». Lời lẽ rất lắm lý lẽ oán. Rằng:

«Hôm nay tôi hổ thẹn khi thấy thân tượng xưa kia của tôi lủi thủi bước theo sau con người mà ông và tôi đã chống. Ông đã từng lãnh đạo chúng tôi trong cuộc chống đối đó... Hôm nay, ông bỏ chúng tôi đi qui hàng phe đối nghịch để mong được làm Phó Tổng Thống, con chúng tôi, chúng tôi vẫn ở lại trung thành với vị trí và lập trường do cụ vạch cho chúng tôi. Chúng tôi không ngờ đã bị phản bội, và lừa đảo một cách trắng trợn. Chúng tôi thất vọng ẽ chế khi nghe cụ Hương ứng cử Nghị sĩ và ngày nay không những chỉ thất vọng đau buồn mà chính danh dự và thể diện dân miền Nam này đã bị cụ vùi xuống sinh lây khi một lãnh tụ miền Nam nhận đứng pho cho liên danh Ng. văn Thiệu.

Chúng tôi đã một lần đi phò minh chủ, bị minh chủ lừa gạt và phản bội để qui hàng phe nghịch, chúng tôi rút tỉa kinh nghiệm đờn đau này, đó là bài học cuối cùng khi đi phò minh chủ...»

Đầu Gối có lời chia buồn cùng ông Ngô công Đức. Đồng thời góp một vài ý kiến.

Tại sao bạn lại đột đi phò minh chủ? Từ lâu, Đầu Gối chỉ biết, chỉ tôn thờ có một minh chủ, minh chủ đó là... Đầu Gối. Đầu Gối thờ Đầu Gối làm minh chủ, cũng đủ mệt rồi hơi sức đầu thờ người khác. Nhiều khi chính Đầu Gối còn bị Đầu Gối phản bội, huống chi người ngoài!

Kể ra chúng ta cũng chẳng nên buồn khi bị minh chủ phản bội. Vì sống là gì nếu không phải là phản bội

KHA TRẦN ÁC

Cười sòng

Từ trước tới nay, Đầu Gối vốn không tán thành vụ ông Kỳ ứng cử Tổng thống và nhất quyết không bỏ phiếu cho ông, vì nghĩ ông còn trẻ, thiếu kinh nghiệm, chưa đủ đạo đức, tài năng xứng đáng làm người lãnh đạo số 1 của đất nước. Cho nên nghe tin ông bị bác đơn, Đầu Gối mừng cho ông lắm và hy vọng những thử thách mà ông đang gặp sẽ khiến ông trở thành một chiến sĩ thực sự, không lòng bông, tếu như trước trong lúc cao hứng. Đầu Gối bèn khảo cả tòa soạn một câu hỏi. Thú thật, về cái vụ «gần» đàn bà, Đầu Gối chỉ xuân thu nhị kỳ, vì vốn sức yếu, mỗi lần đi lại với đàn bà là mệt lử cả tuần lễ, không viết lách gì được. Do đó chuyện đi tỏ quí đối với Đầu Gối là hãn hữu lắm. Lần này, Đầu Gối bị anh em cử ra điều khiển tờ Sòng Thần nên Đầu Gối cũng định cười sòng thưởng một phen, trước khi cười Sòng Thần để xem mình có còn dẻo dai, có sức chịu đựng lâu dài không. Ông Đạo Cấy là người ngày nào cũng hành đạo, cũng «cấy» rất siêng năng, dẫn anh em tới một tổ quí hạng luyệt, kiếm cho Đầu Gối một á trần đầy nhựa sống và bảo: «Nếu chương môn cười nổi cơn sóng này thì lo gì không cười nổi Sòng Thần». Bèn cười. Kể ra cũng không lấy gì làm hiền hách nhưng cũng trên điểm trung bình. Hành quân rồi nằm thờ dõc ra. Ra lệnh cho «em bé» lấy báo đọc tin thời sự cho nghe. Em bé đọc tin TT Thiệu tiếp đoàn tân khách áo đen Nhân Dân Tự Vệ. Đọc rằng:

Vừa đây bà Margret Boveri có viết một cuốn sách nhan đề là «phản bội ở thế kỷ 20» (De la trahison au XX siècle), bà trình bày sự phản bội như một hiện tượng của thế kỷ và đầu đầu người ta cũng kết tội nhau là phản bội. Trotsky và Staline kết tội nhau là phản bội. Mao Trạch Đông kết tội Nga xô là phản bội. Cách mạng xã hội, Nga xô kết tội Mao Trạch Đông là phản bội, đi sai đường lối Mác xít. Đến lượt Hanoi kết tội Bạc kinh là đàn anh phản bội đàn em, bán đứng dân em cho Đế quốc. Hồ chí Minh bị phe quốc gia kết tội là phản bội tổ quốc. Ngô đình Diệm bị Bảo Đại kết tội là phản bội, rồi đến lượt Ngô đình Diệm bị các tướng phản bội, cho đi châu Âu! lung tung beng! Không phân biệt nổi ai là kẻ phản bội, ai là kẻ trung thành, làm sao trung thành nổi với lý tưởng, với chính mình trong thời đại này, mà tất cả đều là những chiếc chong chóng? Taiegrard từ lâu đã viết «Sự phản bội chỉ là một vấn đề ngày tháng». Thời buổi này là thời buổi của sự thông tin vĩ đại của con người đa dạng, có thể nghe, có thể thấy, có thể «nhận ra». Và «nhận ra» tức là bắt đầu phản bội! Sự thật hôm nay, không phải sự thật ngay mai. Cho nên, em ơi, nếu anh có phản bội em, thấy em thối hết thối như anh tưởng, thì cũng đừng trách anh là chó má. Và nếu hôm qua ông Hương là đối thủ của ông Thiệu hôm nay biến thành vợ hiền của ông Thiệu, thì anh cũng là hợp lẽ trời đất, có gì đáng nguyên rủa đầu!

Những tân khách hiếu kỳ

Họ hầu hết từ các tỉnh xa vừa đến thủ đô. Mười tám ngọn đèn treo (lustre) trên trần phòng tiếp tân, tuy tỏa ánh sáng dịu dàng, nhưng đã làm chói mắt các vị tân khách này bởi sự lộng lẫy của nó.

Đặc biệt, trong thời gian chờ đợi Tổng thống đến, họ được phép ngồi xuống nền có trải thảm bông.

Nhiều tiếng xì xào nổi lên: «êm đít quá! Ước gì có được một khúc về lót trên ván nằm êm biết mấy!» Cái gạt tàn thuốc lá, cái bàn nước, cái cửa kính không lồ, với nước trước sân Dinh Độc Lập... tất cả đều là đề tài bàn cãi sôi nổi của các vị tân khách áo đen.

Sau khi nhận lãnh phong bì do Tổng Thống thưởng thường với 5 ngàn đồng làm lộ phí, tân khách rủ nhau thưởng thức các món bánh của Dinh Độc Lập, gọi là «ăn cho biết nó ngon đến mức độ nào!»

Một nữ đoàn viên NDTV chiến đấu bị một câu hỏi hóc hiểm:

— Cô đã «dụng trận» mấy lần rồi?

— Dạ thưa lâu lâu mới dụng một lần!

— Mỗi lần dụng như vậy, cô có mệt không?

(trích Chính Luận)

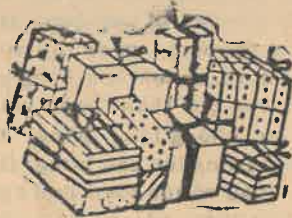
Đọc tới đây, em bé phì cười, lên tiếng phê bình:

— Thay vì tưởng thưởng của mỗi tân khách 5 ngàn đồng, nếu người ta khao mỗi tân khách một châu «chị em ta», có phải mình cũng có phần nhờ, hết lòng ủng hộ Tổng Thống không? Mà các tân khách lại càng được một phen êm dít, êm dít hơn ngồi trên nền thảm bông.

Kiểm điểm

Đầu Gối ngán quá : Cuộc bầu cử Hạ viện đã đến dít rồi, mà Đầu Gối còn cả một lô bạn bè cần giới thiệu, không giới thiệu kịp thì các ông ấy mè nheo, chữ om sòm... Ở Quảng Ngãi thì có anh Mai ngọc Được là người sạch, có uy tín, tuy làm tỉnh trưởng mà nghèo sơ sác. Có anh Nguyễn Cao Can trong ban giám đốc của Nghĩa Thục Quảng Ngãi là phần tử trẻ, có tâm huyết, ở Bình Định thì có anh Đoàn Đình Dương, đương kim dân biểu, gà của Ân Quang, ứng cử ở đơn vị cũ, vì chưa hỏi d. Ở Khánh Hòa thì có Võ mạnh Đồng, một người em kết nghĩa của Đầu Gối. Võ mạnh Đồng là người khi khái lắm, từ khi anh ra ứng cử, anh không hề lên tiếng nhờ bao Đới ủng hộ anh, mặc dầu đối với Đầu Gối, tuy không ruột thịt, nhưng cũng coi nhau hơn ruột thịt. Ở Đà Lạt thì có bác sĩ Hoàng ngọc Đình là người bạn từ thuở hàn vi. Bác sĩ Đình là bạn thân của cổ bác sĩ Hà thúc Nhơn, bác sĩ Phạm văn Lương. Anh Lương vừa lên Đai lạt để tiếp tay cho anh Đình, chắc anh Đình có nhiều hy vọng trúng cử. Đang tiếc một điều là kỳ trước, Đới đăng hình bác sĩ Đình thì lại không có bài giới thiệu, kỳ này mới có bài. Ở Gia Định thì có Trung tá Nguyễn vào Minh Trưởng Khối tổ chức thuộc Tổng Cục Chiến Tranh Chính Trị là người xứng đáng, có tư cách đảng hoàng. Ở Nha Trang thì có nhà văn, luật sư Dương Kiên mà Đới ủng hộ hết mình. Anh nghèo rớt mồng tơi, phương tiện tranh cử của anh hầu như không có gì. Đới vừa gửi cho anh một số tiền còm, chừng muối bỏ bể, chả thấm thía gì. Nghèo hơn nữa là Phạm hào Quang, Phó Chủ tịch Tổng hội Sinh viên, bị bôi tên ứng cử rồi lại được chấp đơn ứng cử. Phạm hào Quang là một thanh niên hăng say, có tâm huyết. Hạ viện cần phải có những phần tử như

Hào Quang nhưng Đầu Gối sợ anh rớt quá, vì anh không có một phương tiện vận động nào ngoài số bạn bè đồng chí của anh. Nghèo hơn nữa là lãnh tụ Đoàn Kính, cũng như lãnh tụ Sinh viên Phạm hào Quang, đời hết chỗ nói. Ở Pleiku thì Hoàng Tế Phillip Phạm xuân Ninh ăn chắc tới 2000%. Đối thủ lợi hại duy nhất của anh là Hồ Uyển, đương kim dân biểu. Nhưng ông này thì Đầu Gối biết rõ lắm. Thời Ngô đình Diệm, ông đã nằm kham Chí Hòa 2 năm. Sức học của ông chỉ vào bậc tiểu học, vậy mà ông thì gian lận ra sao cũng đậu tú tài. Trong thời gian mãn dân biểu, nhân danh đồng bào Thượng, ông xin bộ Giáo Dục cấp cho hai học bổng, rồi ông cướp hai học bổng đó cho hai đứa con ông, cho hai công tử du học ở Nhật Bản. Ở Nhật Bản, hai công tử đi theo phần chiến, không ngờ chữ chế độ miền Nam. Trong cuộc bầu cử

này, ông mua 100 cái xe Honda, phát cho các cử động viên, giữ lại hóa đơn xe, hứa với họ rằng nếu họ vận động đắc lực khiến ông trúng cử thì ông thưởng xe Honda cho họ, nếu ông trượt vô chuỗi, thì ông đời lại xe. Ông lại được ông tỉnh trưởng Pleiku ủng hộ hết mình, vì ông là tỷ phú tung tiền như nước. Đối với một đối thủ lợi hại, làm tiền nhiều bạc như rứa, Phạm xuân Ninh chỉ có trên răng, dưới bị đạn, nhưng Đầu Gối dám cá với bạn đọc là anh Hà thượng Nhân sẽ trúng cử. Hà thượng Nhân vốn lười nhất thế giới vậy mà lúc này, anh bốc cháy, làm việc 24 giờ trên 24 giờ. Nhất định anh phải trúng cử, phải đánh bại tỷ phú Hồ Uyển.

Siêu Phong

Trong mục «Đời muôn mặt» của Đới tuần trước, có bài «Siêu Phong», vua thuốc lá Giao Chỉ. Đầu Gối

không đọc trước bài đó trước khi cho xếp chữ, nên Đầu Gối ăn hận thấy bài đó có luận điệu hơi sỗ là đối với bộ Kinh tế. Đầu Gối bèn than phiền người phụ trách mục «Đời muôn mặt»:

— Đới không chịu ơn gì ông Tổng Ngọc, nhưng theo lời đề nghị của Đầu Gối, ông Ngọc đã sốt sắng lấy tư cách cá nhân, vận động các Mạnh thường Quân, giúp đỡ Nghĩa Thục Quảng Ngãi rất đặc lực. Vậy mà báo Đới lại chơi sỗ bộ Kinh tế khiến tôi thấy kệt quá.

Người phụ trách trả lời Đầu Gối :

— Tôi nhận sự sơ xuất của tôi, Nhưng tôi thành thực hỏi anh, nếu không có vụ ông Tổng Ngọc nâng đỡ Quảng Ngãi Nghĩa Thục, thì anh có sẵn sàng cho đăng bài «Siêu Phong» mà không bán khoản thác mạt gì không?

Đầu Gối suy nghĩ 1 phút trước khi trả lời.

— Chắc tới 70% là tôi cho đăng.

— Vậy thì anh còn rầy la cái khổ nào? Anh vẫn thường bán bộ «chấu từ» rằng cần phải khách quan, vô tư, đứng để tình cảm lặt vặt chi phối cơ mà!

Đầu Gối đành chịu thua. Nhưng sau đó, Đầu Gối vẫn không hết bán khoản. Đầu Gối tự nhủ : «Nếu ông Ngọc có thiện chí thực sự muốn diệt tên thì phiệt đầu cơ Siêu Phong, mà mình không tiếp tay cho ông, còn đang tâm phá ông, thì lương tâm mình sẽ nghĩ sao!

Do đó, Đầu Gối đã thỏa thuận với tòa soạn sẽ điều tra cho rõ ràng đen trong vụ Siêu Phong. Nếu trong vụ này, bộ Kinh tế cũng lem nhem thì Đới sẽ bắt buộc, gạt tình cảm ra một bên, đặt vấn đề với ông Tổng Ngọc. Nếu bộ Kinh tế không có lỗi gì, chỉ có thiện chí, thì Đới sẽ thẳng thắn cáo lỗi cùng ông. Ông trưởng và sẽ tích cực tiếp tay với bộ Kinh tế, diệt bọn tài phiệt đầu cơ.

Riêng về ông Tổng Ngọc Đầu Gối tin chắc ông không buồn vì bài báo vì trong buổi tiếp xúc với ông ĐG nhận thấy ông là người «đạt», ít đếm xỉa đến những lời khen, tiếng chê, chỉ biết làm việc theo lương

KÉU KHUYÊN KỲ

(Phó TT N.C Kỳ còn trực trực vấn đề nộp đơn ứng cử)

Danh lợi ra gì cụ Phó ơi
Chi bằng theo Tú, đừng ăn chơi
Nước non mặc mẹ đàn con trẻ
Nhiệt huyết càng thêm chán mớ đời.
Tổng thống tuy to cũng chẳng bằng
Nhì trời nhất vợ, nhớ hay chẳng?

Phu nhân đẹp thế mong gì nữa
Mất phượng, đa ngà, tay búp măng!

Thôi hãy về đi, hãy sống thường
Đêm ngày cùng vợ rớt đu dương
Sao không Vô Kỳ quên đời chán
Ngồi kẻ lông mày cho Triệu nương?

Sao khoái bon chen đề vợ hiền
Phần sơn phai nhạt, quả ông điên!
Phù sinh một kiếp phèo như gió
Tiểu ngạo giang hồ ấy mới tiên!

Đời sẽ chế dài cái bác Hương
Đa mồi, rặng rặng, tốc pha sương!
Bước đi không nổi còn ham hố
Cổ đắm ăn xôi rở chán chường!

Liêm sỉ bây giờ họ bán son
Có vinh gì nữa, chức «ton ton»
Này ông, gác kiểng; tranh chi mệt
Gương Diệm khi xưa vẫn sáng tròn!

Giành giật khuyển rặng hãy tránh xa
Ta về nặng vợ thử ngâm nga:
Hơi ơi chí lớn trong thiên hạ
Rớt lại không đầy chiếc lá đa!

TÚ KỂ

lâm. Chính ông đã nhiều lần van nài báo Đới rằng, ông sẽ tìm hết cách giúp đỡ Nghĩa Thục Quảng Ngãi, ông chỉ yêu cầu một điều là xin «thả» cho ông, nhất là đừng khen ông, còn chê thì thả cửa.

Nói tục mà chơi, nghe tục chơi

Bài thơ tục sau đây mô tả công việc hàng ngày của một anh thợ hàn. Anh thợ hàn này lạ lắm, không như những anh khác đi hàn nổi, hàn xanh thủng cho thiện hạ, mà đang này anh chuyên đi hàn những «cái lỗ» của các cô con gái, bởi tiền thân anh vốn là kẻ «ở trên trời đứt giây rơi xuống».

Bài này trong cuốn Tục ngữ Phong dao của Ôn Như Nguyễn văn Ngọc cũng có ghi, nhưng thiếu hẳn một đoạn quan trọng. (Nhà xuất bản Mác Lăm tục bản, Saigon 1968, quyển 2, trang 226, câu 14).

Bây giờ có thể chúng ta chỉ thấy

những nét trào phúng chứ không nhận ra được khía cạnh châm biếm của bài thơ.

Xin nhớ rằng trước đây, dưới thời Pháp thuộc, Nam triều ta có đặt ra nhiều loại phẩm hàm «hàn lâm» như hàn lâm cung phụng, hàn lâm đãi chiếu, hàn lâm tư soạn vv. để ban cho những bọn nhà giàu rửng mỡ ưa học làm sang, thích được gọi là «quan hầu, cụ hàn». Bọn này thường bị miệng tiếng chê bai, như : «Hàn gì ngữ đó, có mà hàn l...!» Và xuất xứ bài thơ «Anh thợ hàn» có lẽ cũng do cái quan niệm mỉa mai trên. Báo Đới kỳ sau Đầu Gối sẽ cho đăng bài thơ tục «Ông thừa...» để làm vững thêm lập luận này.

ANH THỢ HÀN

Vốn khi xưa anh ở trên trời
Đứt giây rơi xuống làm người
trần gian,

Bấy lâu anh vẫn đi hàn,
Bền lò, bền bể, nổi than, chậu đồng

Anh hàn từ xóm Bắc cho chí xóm Đông
Bao nhiêu có gái chưa chồng anh cũng hàn cho.

Thoạt vào quý xuống đào lò,
Bể thời, pháp phò, đồng lại chảy ra

Anh hàn từ mười bảy cho chí mười ba
Mười lăm, mười tám đem ra anh cũng hàn

— Cô này to lỗ, tổn thân,
Đồng đầu mà dở cho đàn lỗ ni?
Hết đồng anh lại pha chì,
Anh hàn chín thàng có mình thì thụ thai

Sinh được thằng bé con trai,
Về sau giống bố, gặp ai, nó cũng hàn

các phóng viên ĐỜI

ứng cử viên, ông là ai?

(Bài 4)

Luật Sư DƯƠNG KIỀN :

Phải tạo niềm tin nơi chế độ dân chủ !

Câu hỏi đầu tiên người ta đặt ra cho một ứng cử viên vẫn là : « ông có sự cái tiếng xấu người ta vẫn gán cho Hạ nghị viện chẳng ? Tại sao ông lại ra ứng cử ? »

Luật sư Dương Kiên, nhà văn quen thuộc của độc giả báo Đời đã trả lời rằng :

— Tôi quan niệm mỗi công dân, trong cương vị của mình, đều có thể đóng góp vào công việc chung một cách hữu hiệu. Nhưng những ai một khi tự tin hay nói là tự hào cũng được, có khả năng và có lòng thành khẩn muốn dẫn đạo xã hội thì phải chấp nhận đứng vào cương vị khó khăn nhất. Nhiệm kỳ Quốc hội vừa qua đã thất bại ề chế và phải chịu ô nhục như thế nào trước đồng bào và lịch sử thì ai cũng có thể thấy rõ. Bây giờ để cứu vãn niềm tin của dân chúng hướng vào chế độ dân chủ, Quốc hội nhiệm kỳ này, ngoài nhiệm vụ thông thường nhưng cũng đã quá khó khăn của một cơ quan hiến định, còn có nhiệm vụ dọn một đồng rác vĩ đại để tạo niềm tin nơi chế độ. Không còn niềm tin nơi chế độ thì danh nghĩa chống Cộng của chúng ta sụp đổ hết. Vì vậy cuộc bầu cử này là một ván bài quyết liệt. Tôi chỉ tham dự khi ván bài quyết liệt chứ không chấp nhận ngồi vào canh bạc bịp để chia chác quyền lợi bất chánh.

— Các ứng cử viên khi quyết định tranh cử thường vận động trước sự ủng hộ của chính quyền, tôn giáo hay đảng phái và dự trù một ngân khoản vận động lớn. Riêng anh, anh dựa vào thế lực hay tổ chức nào khi quyết định tranh cử ?

LS DƯƠNG KIỀN : « Niềm tin của tôi đặt vào cử tri. Xin hỏi lại quý anh thế lực nào, tổ chức nào hay tôn giáo nào đã làm được việc gì hữu ích cho Tổ quốc ? Chẳng những không làm được gì mà chính óc bẻ phải ti tiện nhỏ nhen đã khiến miền Nam này suy đồi thảm hại như ngày nay. Xin sự ủng hộ thì phải cam kết có nghĩa là phải đồng lõa với những bọn người đang làm hại miền Nam. Vì thế dù không đắc cử tôi cũng không chấp nhận đứng vào một tổ chức nào hiện có vì tôi thấy họ đều sa đọa cả và sẽ bị đào thải một ngày rất gần.

Còn nói rằng tin nơi cử tri thì tôi không cho đó là một cách nịnh bợ cử tri hay nói tròn lý thuyết. Nghiên cứu các cuộc bầu cử Hội Đồng Tỉnh năm vừa qua, tôi thấy có một đa số đặc cử không nhờ ở sự hỗ trợ của tôn giáo hay đoàn thể nào. Họ đắc cử nhờ ở sự trẻ trung, lòng thành tin, sự nhiệt tâm và khả năng. Phiếu bầu cho họ là của các cử tri không thuộc phe phái nào, không có sẵn định kiến, và các cử tri này chiếm đa số, nói theo danh từ thời thượng thì đó là « đa số thâm lặng » phản ánh trung thực lương tri của một xã hội. Phải tin nơi điều đó thì mới có thể tin nơi hiệu năng của chế độ dân chủ, nếu không thì chẳng còn vấn đề gì nữa.

Còn nói đến ngân khoản vận động thì tôi có hơi buồn. Tuy tôi không mong có 5,7 triệu để mua chuộc các viên chức địa phương nhưng tôi cũng cần khoảng 50 ngàn trở xuống để nuôi vợ con trong một tháng nghỉ giả hạn không lương và có phương tiện đi đây đi đó nói chuyện với đồng bào. Nhưng đi vay các thân hữu như anh Chu Tử thì ai cũng lợi cả, có lẽ tôi phải đi vay lãi nhưng thật ra cũng

chưa biết vay ở đâu vì chẳng có vật gì để cầm thế cho mấy ông « xét tì ».

Nếu một ứng cử viên nào khoe cái nghèo của mình ra, ta có thể nghi là thủ đoạn mỵ dân. Nhưng với D. Kiên thì chúng ta có thể tin được rằng anh thực sự nghèo, gia đình anh sống nhờ vào đồng lương của quân đội. Anh kiếm thêm chút đỉnh bằng các tác phẩm văn chương và các bài báo.

AI đã đọc Dương Kiên, thì biết quan niệm của anh về chế độ dân chủ pháp trị, với các bài tiểu luận của anh trên các tạp chí. Đối với nhiệm vụ của quốc hội kỳ II này, LS Dương Kiên cho rằng : Quốc hội nhiệm kỳ II trước hết phải dọn dẹp mấy đồng rác do nhiệm kỳ I để lại, tạo được niềm tin nơi chế độ dân chủ, sáng tạo một chủ thuyết dân chủ thích hợp với một quốc gia Á Châu nhược tiểu. Muốn thế, Quốc Hội phải trong sạch, quả cảm, phong phú khả năng dẫn đạo. Ngoài nhiệm vụ làm luật để thực hiện nguyên tắc pháp trị (mà Quốc hội hiện nay, than ôi, không có lấy một luật gia biết viết một bản văn luật, cho đúng văn phạm) mà còn phải là một cơ cấu đủ uy tín và khả năng kiểm chế hành pháp và tư pháp lẫn xuống cái dốc sa đọa và độc tài, độc đoán, Quốc Hội còn phải chia sẻ gánh nặng lãnh đạo chiến tranh hay mưu cầu hòa bình phù hợp với quyền lợi tối thượng của tổ quốc. Có thể chúng ta mới không bị bán đứng bởi các siêu cường đang âm mưu chia chác quyền lợi trên xương máu các nước nhỏ.

HỎI : Anh vừa nói đến chiến tranh và hòa bình, xin anh cho biết ý kiến rõ rệt hơn về vấn đề ấy ?

ĐÁP : Phải chân thành mà nói đó là vấn đề ngoài tầm tay chúng ta. Cuộc chiến này không do chúng ta gây nên thì cũng không do chúng ta chấm dứt được. Nhưng dù tình thế biến chuyển ra sao, vấn đề chúng ta sẽ có lợi hay bị thiệt cũng tùy thuộc nơi chính chúng ta phần nào. Chúng ta có thể đòi một thế đứng có lợi cho cuộc tranh chấp con tiếp diễn trong tương lai dưới hình thức khác, đấu tranh chính trị chăng, hạn hay không là tùy ở chúng ta có thế lực hay không. Thực lực ấy không phải ở súng đạn mà là ở sự lãnh đạo sáng suốt và mạnh mẽ, ở sự đoàn kết nơi toàn dân, dẹp bỏ được sự chia rẽ giữa tôn giáo và tôn giáo, đoàn thể với đoàn thể, địa phương nọ với địa phương kia, và tất cả những thứ ấy với nhau. Sức mạnh ấy còn ở sự cải tạo xã hội, tiêu diệt tham nhũng, bất công, phát triển kinh tế và giáo dục.

Những việc ấy chúng ta phải làm cho bằng được với nhau, không cần ngoại bang và cũng không sợ ngoại bang, đó là cái giá phải trả cho hòa bình.

HỎI : Cuối cùng anh có hy vọng cử tri đi bỏ phiếu đông đảo không ? Hy vọng đặc cử của anh bao nhiêu phần trăm ?

ĐÁP : Sự chán ngán của cử tri vì chế độ này đặt ra quá nhiều cuộc bầu cử và bầu cử quá nhiều gian khổ khiến tôi vừa bị quan vừa lạc quan. Bị quan vì sợ thua sợ gian khổ. Lạc quan vì như tôi vẫn tin một đa số thâm lặng sẽ phản đoán theo lương tri

hơn là theo ảnh hưởng phe phái, và mặt khác, phản ứng của cử tri lần này là quyết không để một số người bần thủ lọt vào quốc hội, là quyết không để bọn gian lận được phép nhân danh mình. Trái với mọi tiên đoán bi quan, tôi tin rằng tỷ lệ cử tri tham dự cuộc bầu phiếu kỳ này sẽ cao khác thường. Tỷ lệ hy vọng của tôi chính là kỳ vọng ở tỷ lệ cử tri tham dự cuộc bầu cử.

ĐOÀN KINH

Hình ảnh đẹp trong cuộc tranh đấu 1970

Niên học 1969 — 1970, không khi tranh đấu đã ồn ào trở lại với những hình thức xuống đường mới lạ, với lựu đạn cay, phi tiêu, ma trắc và mặt nạ, những hình ảnh quá quen thuộc với dân Saigon, nhất là hương vị của lựu đạn cay, ai đã một lần thưởng thức thì khó có thể quên được. Trong khung cảnh chợ chồn náo loạn đó, một hình ảnh đẹp có lẽ còn sót lại trong lòng chúng ta là hình ảnh của Đoàn Kinh, một lãnh tụ sinh viên không phe phái, can đảm, nhiệt huyết có trách nhiệm và can trọng.

Một điểm đặc biệt chúng ta phải chú ý là sự rút lui im lặng của Đoàn Kinh đúng lúc toàn thể anh em sinh viên đang hân hoan với những thành quả tốt đẹp của cuộc tranh đấu. Sự rút lui của anh bao đầu, đã gây một thắc mắc không nhỏ cho giới SV và báo chí. Nhưng sau đó, mọi sự đã rõ ràng : Những thế lực chánh trị núp bóng SV cũng như những bàn tay ngoại bang đặt sau lưng các phe phái, từ chánh quyền đến các nhóm áp lực đã hiện hình. Không cần một lời giải thích, chúng ta đã hiểu rõ thái độ của Đoàn Kinh.

Thực sự trong suốt cuộc đời SV của anh, Đoàn Kinh chỉ xuất hiện nhiều trong cuộc tranh đấu 1970.

Qua cuộc tranh đấu trên, Đoàn Kinh đã có một đôi lần tiếp xúc trực tiếp với những nhân vật quan trọng của chính quyền, một vài kinh nghiệm nhận được cho phép anh kết luận rằng : chính quyền hiện nay không giữ được vai trò của họ, vai trò hướng dẫn, xây dựng sinh hoạt cộng đồng. Họ chỉ muốn dập tắt ngay các vấn đề gai gĩa bằng mọi thủ đoạn thay vì phải giải quyết trong tinh thần thiện chí. — « Đối với 3 nguyện vọng của sinh viên do chúng tôi nêu ra trong cuộc tranh đấu 69-70, ngay cả Tổng thống Thiệu cũng phải công nhận tính chất xác đáng của nó, nhưng vẫn luôn luôn cho rằng đó chỉ là nguyện vọng của một thiểu số, rồi cứ chần chờ đợi đến khi vấn đề đã có một tầm vóc khá lớn mới chịu tìm cách giải quyết... »

Nói với chúng tôi, Đoàn Kinh luôn luôn nhắc nhở đến vai trò của người lãnh đạo chân chính. Anh nói : « Bọn trẻ chúng mình bây giờ bị ảnh hưởng của chiến tranh quá nặng nề, hơn nữa, lại không có một chính sách giáo dục rõ rệt. Hầu hết, các vị Tổng Trưởng giáo dục đều không phải là người chuyên môn, đã được đưa lên chỉ nhằm

những mục tiêu có tính chất chính trị, từ đó chúng ta ở trong một tình trạng đang chơi với nguy hại vô cùng, nếu không thoát khỏi, thì chính bọn đàn em của mình cũng sẽ bằng hoại nốt... Thảo luận với chúng tôi về vai trò của lớp trẻ, nhất là thành phần sinh viên học sinh, đối với khúc quanh quan trọng của đất nước hiện nay. Anh Kinh quan niệm rằng sinh viên học sinh phải là thành phần đóng góp tích cực, nói lên những nguyện vọng của quần chúng và tiếp tay cải tạo xã hội, phát động một cuộc cách mạng giáo dục phù hợp với bối cảnh đất nước, một chính sách giáo dục không theo Mỹ không theo Tây, không có tính cách từ chương nhồi sọ.

Đoàn Kinh than với chúng tôi: «Tập thể sinh viên hiện đang ở trong tình trạng rời rạc, qua các cuộc tranh đấu, tôi nhận thấy thanh phần thụ động rất đông, đồng ý cũng im lặng, không đồng ý cũng im lặng...» Anh nhớ chúng tôi viết lên lời kêu gọi khẩn thiết và chân thành của anh mong rằng anh em sinh viên học sinh tự ý thức trách nhiệm của mình đối với dân tộc, đối với chính tập thể của mình để sinh hoạt một cách tích cực hơn, đừng khoán trắng vấn đề cho một thiểu số sống xáo mách, phân tích và những nguyên nhân ảnh hưởng đến tình trạng đáng buồn đó, anh Kinh nhận xét: — «Sau 1963, nhất là sau 1965 tiếng nói của tập thể sinh viên rất mạnh nên một số phe nhóm đảng phái đã cố tình tìm cách chen chân vào chi phối ngấm khiếm sự vô tư của sinh viên không còn nữa. Từ đó, một phần lớn anh em sinh viên có thái độ dè dặt hơn để khỏi bị lợi dụng trong những hoạt động có lợi cho một thiểu số núp đằng sau. Hơn nữa, cũng vì chính sách giáo dục «vô rừng» chấp nối khiến khoảng cách từ trung học lên Đại học quá chênh lệch. Không sửa soạn được tinh thần sinh hoạt dân chủ ở Đại học cho những tân sinh viên mới ngổ ngàng, hoài nghi. Thái độ thờ ơ thụ động là một kết quả khó tránh khỏi...»

Đặt vấn đề: «Nhiều người nhận xét rằng tuổi trẻ bây giờ thiếu niềm tin. Theo anh, niềm tin đó đặt ở đâu và nó đã mất như thế nào?» Kinh mỉm cười: — «Niềm tin của chúng ta là sự tiến triển của xã hội tương lai tốt đẹp phải đến trên đất nước này. Tất cả chúng ta đều có trách nhiệm tạo dựng tương lai đó, nhưng phải nói rằng, phần lớn trách nhiệm đặt ở thế chế và chính sách lãnh đạo. Hiện tượng mất niềm tin ở chế độ được nhận thấy rõ qua thái độ chán nản của quần chúng, qua khuếch hướng ngã theo Cộng Sản của một số người, nhất là đô thị và một số người trẻ. Bởi chúng ta thiếu một chính phủ liêm sỉ, chúng ta luôn luôn được nhắc nhở rằng phải chống Cộng, phải tiêu diệt Cộng Sản, phải v.v. Nhưng những người trẻ, chưa từng thấu rõ thực chất của xã hội Cộng Sản trong khu ngược lại thế chế dân chủ phơi bày rõ ràng tất cả những bề bạng bỉ ổi trước mắt, niềm tin ở chế độ, ở những người lãnh đạo làm sao còn đủ sức đứng vững được...» Theo anh khi tham dự, hoạt động trong guồng máy chính quyền, nhiều người có thể chỉ muốn thay đổi làm sạch làm

đẹp cho môi trường hoạt động của mình, nhưng vì bị bao quanh bởi những vòng đai tham nhũng mạnh mẽ, muốn khỏi bị hại chỉ có cách thay đổi một cách tiệm tiến hoặc giữ mình cho sạch là may, thường thường là bị chính bọn tham nhũng thổi nát cuốn hút, đồng hóa theo chúng. Trở lại với vấn đề gần gũi nhất là cuộc chạy đua vào Hạ viện nhiệm kỳ 1971-1975. Đoàn Kinh cho biết anh là ứng cử viên đơn vị 2 Saigon, đương đầu với những đối thủ tỷ phú Việt gốc Hoa, trong khi phương tiện vận động chỉ có một số tiền nhỏ do bạn bè, thân hữu đóng góp giúp đỡ cùng với thiện chí hoạt động không công của một số anh em sinh viên học sinh căm mến anh. Đoàn Kinh vẫn tỏ ra tin tưởng, anh cho biết, sau khi được nghỉ phép chính thức để bắt đầu vận động anh sẽ tổ chức một chương trình đặc biệt có tính cách lợi ích chung nhằm giải thích và tạo ý thức cho quần chúng trong việc thi hành bổn phận công dân. Anh không sợ tình trạng bầu cử số xảy ra, anh tin rằng với sự hướng dẫn của báo chí và các nhóm trẻ như anh, cộng thêm kinh nghiệm chưa xót của một «chuồng cừ» vừa qua, mọi người sẽ ý thức được tầm quan trọng của lá phiếu và kiên nhẫn, chú ý lựa chọn cẩn thận hơn.

Ra đời năm 1944, lớn dần và trưởng thành từ một căn nhà chui rúc trong xóm nghèo bến xe Petrus Ký, giữa một xã hội bị đất eo uột. Người trẻ Đoàn Kinh, ngày hôm nay, quyết định dẫn thân tìm phương tiện, tìm môi trường và tìm đồng chí. Mong có thể làm được một cái gì sạch, đẹp cho đất nước VN. Đồng bào và giới trẻ sẽ ủng hộ anh, mong rằng anh sẽ không phải làm việc với những bộ mặt bất cổ liêm sỉ, tù hãm nát của một cơn ác mộng vừa qua.

BS HOÀNG NGỌC ĐÌNH

Trong bộ áo lính, còn màu xanh nguyên của vải, thiếu tá y sĩ Hoàng ngọc Đình đã dành cho phái viên Đời một cuộc tiếp xúc tại phòng mạch của ông tại số 3 đường Hải thượng Dalat.

Cũng như hầu hết các ứng cử viên Hạ viện mà báo Đời giới thiệu trong mấy số trước, Bác sĩ Hoàng ngọc Đình nêu cùng một lý do về sự có mặt của ông trong hàng ngũ những người ra tranh cử. Lý do đó là phải có một quốc hội sạch gồm những người không bị tai tiếng, để Hạ viện tránh được tiếng xấu mà báo chí, đặt cho (như chuồng cừ, viện nhi đồng, viện Hạ bộ) ông nói: «những người ra tranh cử Hạ viện thường được mô tả như những người đi tìm danh vọng hay tiền tài. Điều đó không đúng với cá nhân tôi, vì hiện tại tôi đã có đủ các thứ đó rồi.

Bác sĩ Hoàng ngọc Đình sinh 1928 tại Hải phòng lớn lên trong khói lửa, như tất cả những người trẻ Việt khác. Ông đã cùng toàn dân lao mình vào cuộc kháng chiến chống thực dân. Xuất thân từ khóa 3 Thủ Đức, sau những ngày tháng dài của đời lính, ông phục vụ tại phòng tu thư và dịch thuật của bộ Tổng tham mưu. Nhận thấy phải xoa dịu bớt những đau khổ của nhân dân, nên

ông đã gia nhập ngành quân y với cấp bậc thượng sĩ. Sau 7 năm miệt mài học hỏi ra trường năm 1964 với cấp bậc trung úy. BS Đình đổi ra đơn vị ở Plei. ku rồi Qui Nhơn và tới năm 1964 ông Đình đã về phục vụ tại bệnh viện tiêu khu Tuyên Đức (Đalat), cho tới nay.

Hiện nay sống trong sự thanh thản, như một công chức ngày hai buổi tới sở làm, y sĩ Hoàng ngọc Đình đã dành những thời gian còn lại vào các hoạt động y tế, xã hội. Phòng mạch của ông được mở miễn phí một ngày mỗi tuần lễ, lấy giá rẻ đối với những bệnh nhân nghèo, và giúp đỡ tài chánh các cơ quan xã hội.

Hai mươi năm quân ngũ, y sĩ Thiếu tá Hoàng ngọc Đình đã chứng kiến tận mắt những bất công khổ sở của đời lính. Những cái chết tức tưởi của các người lính, sự nheo nhóc, lăm than của các vợ con lính, họ thiếu thốn tất cả, ông nói: «hình như họ sinh ra để đón nhận những bất công». Với tư cách một người khoác trên vai bộ áo lính Bác sĩ Hoàng ngọc Đình có nhận xét về chính sách động viên hiện nay. Ông cho rằng đây là 1 chính sách có quá nhiều khuyết điểm, không công bằng, không hợp lý, thi hành lệch lạc. Hơn nữa một sự không hợp lý là có những người trong quân đội quá lâu mà vẫn chưa được giải ngũ, hay có những người chiến đấu cử chiến đấu hoai trong khi những người ngồi văn phòng lại cứ ngồi văn phòng hoai. Tập thể quân đội sẽ yếu đi vì những điều không hợp lý này... chính sự thi hành lệch lạc chính sách động viên đã khiến cho nhiều trường hợp thi hành nghĩa vụ quân sự trở thành một lối trừng phạt dọa dẫm.

Qua những nhận xét trên về chính sách động viên, Bác sĩ Đình nói rằng một khi đắc cử chương trình hoạt động mà ông nhắm tới đầu tiên là làm sao vận động, để quốc hội có những sự sửa đổi cho công bằng hơn trong việc thi hành chính sách động viên hiện tại. Được biết khẩu hiệu tranh cử của ông là «tranh đấu cho lính và dân nghèo».

Bàn về vấn đề ảnh hưởng tôn giáo trong bầu cử, với tư cách một Phật tử ông nói: «Tôi ra tranh cử, không phải để lợi dụng tôn giáo, tôi chưa hề

PHÁT HÀNH TRONG THÁNG 8-71:

Nghĩ gì về que hương

— Tham luận của Trần đình Thái
— Do Thân Hữu xuất bản

Bản thường 200đ. — Ở xa liên lạc theo địa chỉ hộp thư 39 QUI NHƠN.

nhờ vả hay thốt ra lời cầu xin gì cả với các vị lãnh đạo tinh thần ở thị xã Đalat này. Bác sĩ Hoàng ngọc Đình với vẻ mặt suy nghĩ xa xăm nói tiếp: «Từ trước đến giờ chùa Linh Sơn (Đalat) không đặt vấn đề ủng hộ tôi hay không. Tôi tin tưởng rằng tôi ra ứng cử không để lợi dụng chùa. Hơn nữa, sợ dư luận không lợi cho Phật giáo tôi phải đổi dấu hiệu trước kia tôi lấy dấu hiệu Hoa Sen trong bánh xe luân hồi của kiếp sống. Hiện nay tôi đổi lấy dấu hiệu, chuyên môn của tôi là «dấu chữ thập y khoa» còn chuyện có ủng hộ hay không là tùy ý cá nhân các Phật tử và lòng quý mến của các thầy.»

Qua 20 năm khoác trên mình bộ áo lính, ông tâm sự «hai mươi năm đi qua, tôi bước chân vào lính, lúc còn tuổi trẻ hăng say. Nay quá nửa đời người, với cái tuổi 43 này, đất nước biến đổi nhiều bao cảnh đau bề tang thương một ước ao to lớn của tôi là làm sao quê hương ta hòa bình, thống nhất tôi có thể trở lại nơi chôn nhau cắt rốn nhìn lại những cảnh xưa, gặp lại những bè bạn họ hàng. Trở lại vấn đề thời sự Bác sĩ Đình cho lập trường bốn không của Tổng thống Thiệu là lập trường quốc gia nhưng quá khích, Bàn về 7 điểm Hòa Bình của MTGPMN đưa ra tại hội đàm Ba lê ông cho đó một cái bẫy hiểm nghèo bọc nhưng. Chính phủ đương như đang bối rối về đề nghị này. Nguyên nhân của sự kiện đó chính là sự yếu kém của quốc gia do tình trạng phân hóa.

Được biết y sĩ thiếu tá Hoàng ngọc Đình xuất thân từ một gia đình nghèo, ông bố làm giáo học. Hiện nay gia đình ông gồm một vợ, chín con.

B.S NGUYỄN BỬU TRUNG:

anh em TPB khích lệ

«Trong kỳ tranh cử này, quả thật có nhiều quân nhân, lý do thúc đẩy thật là nhiều, vì quyền lợi cũng có, vì lý tưởng cũng có, hoặc có thể họ muốn thoát khỏi cuộc đời quân ngũ. Riêng tôi những lý do trên đều không đúng. Sự tranh cử của tôi, nhằm làm công việc có sự ích lợi to tát, kết quả nhiều hơn, để có thể góp phần vào công cuộc cải tạo xã hội». Trên đây là những lời giải thích của bác sĩ Đại úy Nguyễn bửu Trung với phái viên Đời tại phòng mạch và cũng là nhà riêng của ông tại chung cư Nguyễn thiện Thuật Saigon,

Bác sĩ Nguyễn bửu Trung, dáng người mảnh khảnh, vầng trán cao chiếm gần nửa khuôn mặt, bằng một giọng nói chậm rãi và luôn luôn có nụ cười trên môi ông nói «ra tranh cử kỳ này tại đơn vị I Saigon, tôi phải đi đối đầu với nhiều ứng cử viên «nặng ký» vì họ có dùi dào tiền bạc, cũng như những thủ đoạn ma giáo để «kiếm phiếu» nhưng ông Trung tin rằng, dân chúng bây giờ đã có những nhận xét rất đúng đắn, và kinh nghiệm qua các kỳ bầu cử khác, họ đã chọn làm một số người đại diện, nên trong kỳ tranh cử này, chắc những người được dân chúng tin nhiệm phải khá hơn.

34 tuổi, sáu năm lính, BS "rung đã «lang thang» khắp bốn vùng chiến thuật, từ Cà Mau cho tới những tỉnh vùng cực bắc miền Trung. Hiện nay là y sĩ giải phẫu của tổng y viện Cộng hòa. Ra tranh cử kỳ này Bác sĩ Trung tin tưởng vào sự ủng hộ mạnh mẽ của anh em thương phế binh là những người đã dành cho ông rất nhiều cảm tình, khích lệ. Ông nói những kỷ niệm chắc sẽ làm tôi nhớ mãi, có những anh em thương phế binh, dù tàn phế, sự đi lại khó khăn, họ vẫn tự ý đi vận động giúp tôi, Bổng tiếng nói của ông trầm xuống. «Mình vận động bằng sự đóng góp của bạn bè, gia đình và các anh em thương phế binh miền mình, làm sao so sánh được với họ, nhiều tiền tài thế lực» Bác sĩ Trung cho biết ông chỉ hứa với mọi người và với chính mình là sẽ cố gắng làm việc khi đặc cử. Một khi thấy sự có mặt của mình với tư cách đại diện dân mà không làm gì được cho dân, ông sẽ xin từ chức để khỏi xấu hổ với những người đã tin tưởng mình.

34 tuổi đời bước chân vào con đường chánh trị ông thú nhận những cái nhìn của ông, cũng còn nhiều sơ sót, nhưng ông tin rằng, với tinh thần hăng say, và thiện chí của tuổi trẻ sẽ giúp ông thành công. Ông cũng nhận xét rằng một số khá lớn thanh niên hiện đang sống trong tình trạng lạc lõng thiếu một sự tin tưởng vào tương lai, nhưng nếu khối người trẻ biết kết hợp với nhau, họ sẽ tìm được tin tưởng cho sự sống, và họ sẽ giải quyết được rất nhiều bế tắc của xã hội hiện nay. Nói tới cái chết của người hùng cô đơn Hà Thúc Nhơn. Bác sĩ Trung cho rằng hành động chống tham nhũng của đại úy Nhơn là một việc làm đáng để những người trẻ chúng ta noi gương. Xã hội chúng ta phải có nhiều người như thế thì mới mong tốt đẹp được.

Quay qua vấn đề chuyên môn của ông, bác sĩ đã dè dặt trả lời phái viên Đới. «Nói ra thì đúng tới ông Hoàn (chuẩn tướng Vũ Ngọc Hoàn Cục trưởng Cục Quân y) nhưng các anh hỏi thì tôi phải nói. Hiện nay tình trạng chung của ngành quân y VN thật là tệ, thiếu đủ mọi thứ; (nhân viên chuyên môn, phương tiện v.v...) Cũng trong ngành này, việc quyết định tình trạng thương tật các thương bệnh để xếp loại giải ngũ hay không, đã đưa đến những

cơ hội ăn tiền của một số người thiếu lương tâm nghề nghiệp, tuy nhiên tệ trạng đó chỉ do một thiếu số mà thôi. Bác sĩ Trung cũng kể cho phái viên Đới nghe một vài giai thoại về đời y sĩ quân y của ông. «Một vài lần tôi có dịp chữa cho một số quân nhân người Việt gốc Hoa. Mặc dù mình làm việc theo đúng tinh thần của một bác sĩ, không đòi hỏi gì cả, nhưng sau đó họ vẫn đem tặng vật đến ép mình lấy, như mấy bức tranh sơn mài tôi treo trên tường kia».

Tiếp đó những vấn đề xã hội đã được bàn tới giữa BB Trung và chúng tôi, ông cho rằng «Xã hội hiện nay có rất nhiều bế tắc, do tình trạng chiến tranh gây ra như: tham nhũng, lạm quyền v.v..»

Theo ông chúng ta cần một chính sách dài hạn cho những mục tiêu cấp thiết, không thể nào chấp nhận mãi tình trạng chấp nối hiện nay.

Chúng cư Nguyễn thiết Thuật đã yên lặng, trời tối đã lâu, bắt tay ông lần cuối trước khi ra về, 1 nụ cười lại nở trên môi ông. Chúng tôi tin rằng đó là nụ cười kiêu ngạo của những người trẻ lên đường.

Kỹ sư TẠ CỰ HẢI : Nông dân phải có máy cày

Qua những số báo trước, bạn đọc đã theo dõi những bài viết về các cuộc tiếp xúc giữa ĐỚI và một số các ứng cử viên tại Saigon Gia Định, nơi có nhiều nhân vật tên tuổi ra tranh cử và cũng là nơi «gần nhà», nhóm phóng viên phải cố gắng đi về các địa phương để tìm «hoa thơm cỏ lạ», nhóm phóng viên đồng ý như thế và chia nhau mỗi đứa đi một phương. Chúng tôi tìm đến ứng cử viên Tạ Cự Hải qua một số bạn bè, đưa dạy học, đưa là đồng nghiệp của Hải. Lý do lớn nhất đã thúc đẩy chúng tôi tìm Tạ Cự Hải là «nó rất khá, tư cách đàng hoàng nên chúng ta đồng ý cả bọn đi vay mượn cầm cố bất cứ cái gì có thể được lấy tiền cho nó vận động tranh cử». Một tên bạn đã nói về Hải với chúng tôi như vậy.

Tạ Cự Hải năm nay 28 tuổi, quê quán tại miền Trung tốt nghiệp kỹ sư Canh nông năm 1967. Ra trường được mấy tháng thì nhận được lệnh nhập ngũ, vác súng lên đường từ Hậu Giang sang Kampuchea 2 năm rồi được biệt phái về chương trình Người Cày Có Ruộng tại Định Tường.

Chúng tôi tiếp xúc với anh tại Định Tường, nơi anh đang làm việc và cũng là nơi anh nộp đơn tranh cử dân biểu Hạ viện.

Tạ Cự Hải đã dùng những tiếng «tuổi trẻ chúng mình» trong khi nói chuyện với phóng viên Đới vì cả hai đều ở trong một lớp tuổi.

Tạ Cự Hải cho biết, trong những ngày phục vụ chương trình NCCR, càng đi sâu vào đời sống nông thôn, anh càng thấy đồng bào, anh em cán bộ và quân đội ở một hoàn cảnh không thể nào giải bày được những nguyện vọng thiết thực của mình. Do đó, anh phải tranh đấu để thành hình những sắc luật liên hệ đến đời sống nông dân như được

Kỹ sư TẠ CỰ HẢI

vay tiền làm ruộng, mua trả góp máy cày, phân bón, thuốc xít rầy v.v... đoàn ngũ hóa nông dân thành những hiệp hội, hợp tác xã để hướng dẫn cải tiến canh tác và bảo đảm thị trường tiêu thụ nông phẩm. Như tại Định Tường, đất đai phì nhiêu nhưng sự canh tác chưa được tổ chức chặt chẽ và tiến bộ nên đại đa số nông dân đều nghèo khó.

Tạ Cự Hải tâm sự, thuở nhỏ, anh phải đi chăn bò mượn để có tiền ăn học. Những ngày sống có nhiều kỷ niệm chua xót về sự nghèo nàn, hình ảnh của những người nông dân chăm chỉ trồng cấy mà vẫn thiếu ăn tại quê hương anh không thể nào quên được. Một trong những bận tâm lớn nhất của anh hiện nay là làm thế nào để giới nông dân có một cuộc sống này một sung túc hơn, người nông dân ra ruộng không phải vùi chôn cây vác nặng trên vai mà ngồi trên chiếc máy cày, «Sức tôi làm được đến đâu, tôi quyết làm đến nơi cho bằng được».

— Nhưng anh cũng hiểu là có rất nhiều trở lực...

— «Tôi sẽ la lớn tiếng báo động để mọi người biết, không phải để tránh trách nhiệm về sự thất bại nếu có, mà để mọi người tiếp tay với nhau thực hiện các việc tốt cho xã hội».

Bộ bà ba đen giản dị, vóc người nhỏ nhắn nhưng khỏe mạnh, Ước Tạ Cự Hải trả lời với giọng nói cá quyết, với ánh mắt nhìn thẳng:

— Tôi nghèo, tiền bạc dùng vào việc vận động tranh cử do bà con bạn bè giúp. Tôi không tin rằng tiền bạc mua chuộc được lòng người. Gần hai mươi ngàn gia đình nông dân đã lãnh ruộng qua chương trình NCCR đã biết rõ tư cách của tôi sẽ ủng hộ tôi, và hàng ngàn gia đình khác sắp lãnh ruộng cũng đã biết tôi là người như thế nào. Tôi tự thấy lòng nhiệt thành và sự tận tâm của tôi trong trách nhiệm của một người cán bộ quốc gia sẽ là điều mà tôi hy vọng ở lá phiếu của

các cử tri khi họ lựa chọn người đại diện cho họ ở diễn đàn quốc hội. Sự nghèo nàn của ứng cử viên Tạ Cự Hải có thể thấy được nơi chỗ anh ở. Đây là một căn phòng nhỏ ngay tại Ty Điện địa Định Tường, diện tích chừng 10 thước vuông, trong có kê 4 cái ghế gỗ cho 4 ông kỹ sư ở. Quần áo mangle trên mấy cái đinh đóng vào vách, xách tay ruộng gỗ lùa trong gầm ghế gỗ, tài liệu, sách vở bày lộn xộn trên cái bàn gỗ.

Thiếu úy TRẦN VĂN TRỌNG: Ứng cử để tìm cơ hội diệt sâu dân một nước

Bên cạnh những người hoạt động chính trị, Trần Văn Trọng là một cái tên còn rất mới, rất lạ. Tuy vậy, cái tên Trần Văn Trọng trong vòng hai năm nay đã là một ám ảnh khá nặng nề đối với hàng ngũ tham quan ở tại hai tỉnh Bình Thuận và Ninh Thuận.

Năm 1969, dù chỉ là một quân nhân cấp nhỏ trong tập thể quân đội rộng lớn, Trần Văn Trọng đã đem sinh mạng ra bảo đảm cho những lời tố cáo hà hi vi tham nhũng của một số viên chức cao cấp tại Bình Thuận. Nhưng, như chính anh đã tâm sự «mình chỉ mang thân phận châu chấu» nên đã không thể đá nổi chiếc xe tham nhũng mà ngược lại còn bị chiếc xe tham nhũng ửi văng ra khỏi tỉnh Bình Thuận. Đơn vị mới của Trần Văn Trọng thuộc Tiểu Khu Ninh Thuận, quê hương của vị nguyên thủ quốc gia. Nhưng cũng tại nơi đây, Trần Văn Trọng lại trở thành một tội phạm không do luật pháp xét xử mà do các quan lớn tại địa phương muốn thế. Tất nhiên, nguyên do của tình trạng này vẫn chỉ là thiện chí tố tham nhũng của Trần Văn Trọng. Sau một thời gian phục vụ tại Ninh Thuận, Trần Văn Trọng đã thu góp được một số tài liệu quan trọng chứng tỏ nhiều viên chức chỉ huy của anh là những phần tử buôn xương bán máu binh sĩ và chuyên môn sách nhiễu dân chúng. Những tài

Thiếu úy TRẦN VĂN TRỌNG

HÃY TÌM ĐỌC :

Người đàn bà trong còng sắt

Truyện KOBO ABÉ • TRÙNG DƯƠNG dịch
AN TIÊM xuất bản • Sách dày 300 trang
Giá 280đ

Như cánh chim bay

Truyện VÕ HỒNG • LA BỐI xuất bản

Hậu này được Trọng chuyển lên cấp chỉ huy cao nhất của Tỉnh và kết quả là Trọng lãnh được 15 ngày tù và xích khăn gói đi tới một đơn vị tác chiến tại Cà Ná. Trong câu chuyện với phái viên báo ĐÔI, Trần văn Trọng đã phàn nàn rằng không hiểu vì sao anh không thể chữa được cái ý muốn tổ cáo tham nhũng. Vì vậy, tại Cà Ná, thêm một lần nữa, anh lại lên tiếng sau khi bắt gặp quả tang việc các giới chức chỉ huy quân sự buôn bán chất nổ, dù vẫn biết chắc mình chỉ mang thân phận của một con châu chấu. Lần lên tiếng này của Trần văn Trọng vì với những tài liệu hết sức rõ ràng và sự việc có vẻ liên hệ tới nhiều giới chức lớn nên anh không bị phạt giam hay đổi đi đơn vị mới. Phản ứng được các giới chức chỉ huy đơn vị dành cho anh là hạ lệnh cho một số thân thuộc tìm cách triệt hạ tên Trần văn Trọng. Trước sự đe dọa nặng nề đó, Trọng đã phải bỏ đơn vị về cầu cứu với Giám Sát Viện và Nha Tổng Thanh Tra Quân lực. Sự việc kéo dài từ ngày đó cho tới nay là trên 4 tháng vẫn ở mức lơ lửng con cá vàng, và Trần văn Trọng trở thành quân nhân đào ngũ theo báo cáo của Tiểu khu Ninh Thuận, mặc dầu đang mang nhiệm vụ lệnh của Tổng Thanh Tra Quân Lực hướng dẫn phái đoàn thanh tra đi điều tra.

Sinh năm 1944 tại Ninh Thuận, dù đã có gần 4 năm lính, Trần văn Trọng vẫn còn mang khá nhiều nét của một sắc diện thư sinh. Qua cái nhìn đầu tiên, người đối diện với Trọng khó thể nghĩ rằng anh lại là một người quyết liệt đến thế. Anh tâm sự: «Dù biết rằng chống tham nhũng là những việc làm để đem lại những hậu quả không hay, nhưng mình không thể dừng lại được!»

Đây cũng chính là lý do khiến anh quyết định vạch đơn ra tranh cử. Anh cho rằng tại diễn đàn Quốc Hội nếu không chỉ có những kẻ giờ tay lấy tiền thì chắc chắn bộ mặt sinh hoạt xã hội này đã có thể thay đổi khá nhiều. Các tệ trạng tham nhũng thối nát, buôn xươg bán máu dân chúng, theo ứng cử viên Trần văn Trọng, dù không thể thanh toán hết nhưng sẽ không thể bành trướng như hiện nay nếu trong Tòa Nhà Lập Pháp có mặt những người quyết tâm bênh vực quyền lợi cho đồng bào và khi cần có thể đòi chính sinh mạng mình để đập cho nát mặt tập đoàn tham nhũng thối nát.

Trả lời câu hỏi nếu đắc cử dân biểu, anh sẽ chú trọng tới vấn đề nào nhất. Trần văn Trọng nói rằng sẽ chú trọng tới tất cả những vấn đề liên hệ tới đời sống hàng ngày của dân chúng. Tuy nhiên vấn đề anh lưu ý nhất hiện nay vẫn chỉ là vấn đề diệt trừ bọn sâu dân một nước.

Trước khi gia nhập quân đội, Trần văn Trọng là một học sinh Phật tử từng đấu tranh rất hăng say trong các cuộc vận động xây dựng dân chủ vào các năm 1964-1966. Nhưng, anh bảo, dân chủ chỉ đáng kể khi đó là một đời sống mà trong đó không còn những cảnh ngộ người dân thấp cổ bé miệng bị ngược đãi bằng cách này hay cách khác. Vì vậy, dù vẫn cương quyết theo đuổi con đường đấu tranh cho lý tưởng dân

chủ, anh đã đặt nặng trước hết mục tiêu thể hiện một cuộc cải tạo xã hội. Ngoài những dự trù về một chương trình hoạt động chống đối tham nhũng, Trần văn Trọng cho biết anh còn lưu tâm đặc biệt tới một số dự án xây dựng như các chương trình vận động giúp đỡ đồng bào nghèo, nạn nhân chiến tranh, các phương tiện tối thiểu để sinh sống cũng như cơ hội cho con em của họ được cấp sách tới trường.

Trong câu chuyện, Trần văn Trọng đã nói bằng một giọng hết sức say sưa những dự án của anh, nhưng anh đã ngừng lại khi được hỏi về hy vọng có thể đắc cử hay không. Trong kỳ bầu cử này, đã có những ứng cử viên bỏ ra hàng chục triệu bạc để vận động. Một số ứng cử viên khác nếu không dựa vào thế lực này cũng dựa vào thế lực khác. Trần Văn Trọng chỉ dựa vào một sức mạnh duy nhất là sự yểm trợ của bạn bè và tin tưởng ở sự sáng suốt của đồng bào cử tri. Nhưng giữa thời đại đồng bạc và quyền thế luôn luôn nặng đồng cân hơn lẽ phải này liệu anh có hy vọng thành công chăng?

TRẦN NGỌC THÀNH với sứ mệnh «lương sư hưng quốc»

Chúng tôi gặp Trần ngọc Thành tại khố viên trường kỹ thuật Đà Nẵng đang lúc anh làm trại trưởng một trại huấn luyện đào tạo áp trưởng cho Thanh niên Hưng Đạo. Trong bộ đồng phục, anh vừa có sức vui trẻ, hoạt động của thanh niên vừa không dấu được vẻ nghiêm nghị, khắc khổ của nhà mô phạm.

Nhà giáo Trần ngọc Thành đã phục vụ nghề hơn 10 năm tại Đà Nẵng. Anh là một huynh trưởng Hướng Đạo đồng thời là một Huynh trưởng Thanh niên Hưng đạo thuộc hội thánh Cao đài. Như vậy, anh hoàn toàn phụng sự giáo dục bằng cách này hay cách khác.

Nhớ lại có lần Thành bảo chúng tôi rằng nhà giáo là kẻ tình nguyện dậm chân tại chỗ cho học trò mình tiến lên, chúng tôi bèn hỏi: «Phải chăng anh đã thay đổi lập trường, không dậm chân tại chỗ như một nhà giáo mà định tiến lên Quốc hội?»

Thành cười: «Tôi không cho vào quốc hội là tiến lên. Sứ mạng của nhà giáo bao giờ cũng là «lương sư hưng quốc» nhưng thời đại mới đòi hỏi nhà giáo phải tích cực hoạt động một cách sâu rộng bằng nhiều phương thức khác nhau để phụng sự giáo dục. Việc tham gia lập pháp là một».

— Anh muốn làm gì khi vào quốc hội?

— Làm luật. Thành đáp không chút do dự.

Hành pháp độc đoán, cưỡng áp dân chủ tự do lỗi phần lớn do quốc hội vì quốc hội đã chèn ép mạnh việc lập pháp lại còn làm làm chuyện tự hạ giá trị và mất lòng tin của đồng bào. Riêng tôi là nhà giáo, hiểu cái cao cả của nghề thầy đồng thời đã từng chia sẻ nhiều chịu đựng khổ khổ của đồng nghiệp, phụ huynh và học trò, tôi đặc biệt chú trọng đến các đạo luật và các công trình liên hệ đến giáo dục

TRẦN NGỌC THÀNH

Về mặt giáo dục Thành đòi phải có những đạo luật cách mạng liên hệ đến chánh sách giáo dục, tuyển chọn giáo chức cẩn thận để loại bỏ thành phần kém tư cách mô phạm, thăng tiến nhà giáo cả về tinh thần lẫn vật chất để họ chu toàn trách nhiệm một cách tốt đẹp hơn...

— Các điều đó thuộc phạm vi quốc gia. Cử tri thường đòi hỏi dân biểu xây dựng cho địa phương. Anh hứa hẹn gì cho họ?

— Có nhiều việc tôi không hứa hẹn mà đã làm. Đà Nẵng thường có liên hệ đến Quảng Nam, thiên tai xảy ra liên tiếp, chạy giặc đồng bào đổ dồn về đây. Là thanh niên chúng tôi đã thường xuyên có mặt để giúp đỡ họ. Nếu là một dân biểu tôi có nhiều điều kiện để giúp đỡ đồng bào hữu hiệu hơn. Ngoài cái bồn phận thông thường của dân biểu với địa phương như can thiệp để có tiện nghi xã hội cho đồng bào (điện, nước, đường xá), can thiệp khi bị ức hiếp, oan uổng, như là nhà giáo tôi đặc biệt thiết tha đến việc thành lập nền Đại học Đà Nẵng mà tôi đang làm Phó Tổng thư ký Ban Vận Động, cũng như thành lập một lưu trú xá cho sinh viên Đà Nẵng, Quảng Nam, nếu có thể cho cả miền Trung, tại Saigon.

Gương mặt và giọng nói của Trần Ngọc Thành đột nhiên xúc động khi anh nói đến đây:

— «Sự thật rất đau xót và đáng thương cho hầu hết học sinh miền Trung là sau khi xong tú tài II họ rất vất vả, lao đao khi thi phương cầu học. Với đà học đang hăng, đại học lời cuốn mời đón họ nhưng đa số đã phải đội ngược khi chưa bước lên thiềm đại học hay bị dở dang bỏ cuộc vì họ thiếu thốn tài chánh, bơ vơ lạc lõng giữa Saigon xa lạ vì thiếu một tổ chức, thiếu cơ sở để nương đỡ và hướng dẫn họ.

Trước khi từ giả, chúng tôi muốn đánh giá mức tin tưởng của anh và xin anh một chuyện đáng nhớ về kỳ tuyên cử này.

Say nghĩ một chút, Thành kể:

«Năm 1967, cũng ứng cử với dấu hiệu Người đập xích lô, Phan xuân Huy và tôi dẫn đầu khiến Khi

thiện Kế chán nản bỏ về. Song đến khuya thì «mặt trời lặn, mặt trăng quay» Kế lên nhĩ và tôi xuống ba với khoảng 15.500 phiếu hình như tôi có duyên tào ngộ với Kế nên kỳ tranh cử này sự quyết tâm tranh số 1 của Kế lại may mắn đưa về cho tôi.

— Việc lấy số 1 gay go lắm, sao anh giỏi vậy?

— «Nhờ phước may hơn là tài giỏi, nhất là giỏi đi sớm và chen lấn thì tôi chịu. Ban nhận đơn đã tiên liệu cảnh không đẹp khi nộp đơn nên họ sắp sẵn mấy dãy ghế cho ứng cử viên ngồi. Anh Kế đến sớm nhất ngồi ghế đầu tiên, tôi và các ứng cử viên khác ngồi sau. Đến giờ nhận đơn, ban nhận đơn cho biết là sau mỗi chiếc ghế họ đã kín đáo ghi số, và lấy số đó làm số thứ tự. Kế bật ngửa vì ghế anh không đánh số 1, Phán đối cả giờ, sau cùng tôi đề nghị rút thăm cho êm chuyện nhưng các ứng cử viên có số thứ tự cao không chịu.

— Anh tin tưởng thắng cử? Đối thủ nào đáng ngại?

— Rất tin tưởng. Kỳ trước Đà Nẵng lấy 2 dân biểu, và như anh rõ trong lúc «mặt trời lặn mặt trăng quay» tôi đã về thứ ba với 15.500 phiếu sau Huy và Kế. Kỳ này tôi hiện có nhiều yếu tố thuận lợi hơn: Đà Nẵng lấy 3 dân biểu, hai vị tái tranh cử đang bị thử lửa. Ngoài số thăm căn bản chủ lực, tôi vẫn giữ được và phát triển thêm cảm tình và sự tin cậy mà đồng bào đã dành cho tôi kỳ trước.

Tôi nghĩ đến anh Bùi văn Giải và Phan xuân Huy song không muốn xem là đối thủ. 2 anh ấy Ủy CV chánh thức của Công giáo và Phật giáo tại đây. Anh Huy lấy dấu hiệu Cành sen lại thêm số 1 không rõ anh ấy muốn giúp cho số 1 của tôi hay nhớ số 1 của tôi giúp cho anh ấy.

Tôi không là ứng cử viên chính thức của Cao Đài. Tuy nhiên là một tín hữu tôi được đồng đạo ủng hộ và cũng vì là một tín hữu Cao Đài tôi phải giữ tinh thần dung hòa hay hòa độ với các tôn giáo bạn. Do đó tôi không đặt vấn đề đối lập cạnh tranh với hai anh ấy một khi sự cạnh tranh cá nhân có thể bị ngộ nhận làm tổn thương đến tinh thần đoàn kết tôn giáo mà giáo hội Cao Đài hằng chủ trương. Nhất là tại đây, liên hệ tôn giáo đã có lần căng thẳng và vai trò trung gian hòa hợp là vai trò mà người Cao Đài đã khiêm tốn và nhún nhường gìn giữ từ lâu nay.

Chính vì xuất thân là nhà giáo và nhiều liên hệ với quê hương, nên tôi không dám có một sơ xuất vào với đồng bào Đà Nẵng. Việc cố gắng gìn giữ phẩm giá và nỗ lực hoạt động cho đồng bào quê hương để có thể đối diện thẳng thắn và cộng tác mật thiết với mọi thành phần dân chúng tại Đà Nẵng mới là điều thiết yếu quan hệ cho tôi.

Tôi tranh cử và làm việc trong tinh thần ngay thực ấy.

Anh Thành nói lời trên như một kết luận vừa lúc các trại sinh tập họp ăn cơm. Chúng tôi bắt tay từ giả trong lúc lời ca các trại sinh vang lên: «Thanh niên Việt Nam tiến lên như bao anh hùng, của ngày liên sử...»

Thiếu tá NGUYỄN VĂN CỬ

Cánh bằng miền Nha Trang cát trắng

8 giờ sáng ngày 27-2-1962 một buổi sáng không có nắng đẹp, vài cụm mây mưa còn sót lại thoảng bay thật nhẹ nhàng, ửng hồng qua ánh nắng, một buổi sáng bình thần sắp sửa trôi qua như những buổi sáng khác, bóng 2 con chim sát xuất hiện trên nền trời không mang vẻ gì khác lạ. Sinh hoạt buổi sáng của một thành phố vẫn diễn tiến đều đặn, thần nhiên, mọi người hầu như đã quá quen với tiếng động cơ khu trục. Những âm thanh rộn rã đều đặn không đủ sức thu hút một cái ngẩng đầu chú ý. Ngày lịch sử 27-2-1962 chỉ bắt đầu khi những âm vang sắc dần và ào qua thành phố như một cơn lốc cuốn hút bộ mặt thần nhiên cố hữu của Saigon. Những tiếng nổ rung chuyển thành phố, những trận đại liên thanh, tiếng phi cơ gào thét, vài cụm khói đen bắt đầu bốc lên, Saigon ngưng đọng mọi hoạt động, hàng triệu cặp mắt ngược lên dõi theo đôi cánh chim sắt đang tung hoành ngang dọc; 9 giờ sáng, một cánh chim lao đảo khuất dần dưới tầm cao của những chim còn lại sau vài vòng lượn cũng vội vã tung bay về phía chân trời: Đó chính là cánh bằng Nguyễn Văn Cử.

Sau khi anh Phạm Phú Quốc bị hạ rơi xuống rạch Phú Mỹ, tôi lái chiếc AD.6 với 37 vết đạn tủa sang Cam bốt đáp xuống phi trường Pochentong bằng bụng xin tị nạn chính trị với nhà cầm quyền Cambốt... Giọng nói nhẹ nhàng run run vì xúc động. Anh Nguyễn Văn Cử cho biết tiếp sau những ngày đầu tiên được bảo vệ an ninh và điều tra lập thủ tục anh đã gặp nhóm Nguyễn Chánh Thi, Vương Văn Đông lưu vong ở đây từ sau cuộc đảo chính bất thành 11-11-60, anh em mỗi người xoay một nghề kiếm tiền sống nương tựa vào nhau, anh Cử nhận dạy học cho

Thiếu Tá NGUYỄN VĂN CỬ

đến sau cuộc cách mạng 1-11-1963 mới trở về nước. Trong khi đó gia đình anh ở Saigon đã được chính quyền cho «bảo vệ an ninh» ngay người anh ruột của tôi bị cầm tù ngay ngày đó, sống từ P42, Chí Hoà chuyển ra Huế, Côn Sơn... và được trả tự do khi ông Diệm bị lật đổ. Thân mẫu của tôi bị giam giữ gần 4 năm, vợ tôi lúc đó đang mang thai đứa con thứ tư được 1 tháng cũng bị đưa vào nhà lao và sinh cháu bé trong nhà thương Cộng Hòa nơi dành cho tội phạm.

Sinh trưởng trong một gia đình nho giáo với tinh thần cách mạng của thân phụ anh Nguyễn Văn Cử đã được dạy để biết thế nào là liêm sỉ, thế nào là yêu nước, hy sinh cho dân tộc. Anh Cử trả lời cho câu hỏi về những cảm nghĩ khi lao phi cơ xuống đội bom bắn phá dinh Độc lập: «Trong lòng tôi lúc đó, không hề có một ý niệm căm thù, tôi xác định lại, tôi không hề căm thù cá nhân những người cầm quyền họ Ngô, tôi chỉ nghĩ tới 1 điều: tôi hành động như thế là vì đất nước cần có một sự thay đổi, tiếng gọi của đất nước thúc đẩy chúng tôi hành động với tất cả sự trầm tĩnh sáng suốt...» Khi trở về quê hương, anh Cử lại tiếp tục nghiệp bay bên cạnh người bạn cùng chí hướng Phạm Phú Quốc, sau đó anh ra Nha Trang làm việc với nhiệm vụ sĩ quan huấn luyện viên và mới trở về phục vụ ở phi trường Tân Sơn Nhất. Hiện nay anh đang sống với gia đình gồm 1 vợ hiền và 5 con trong căn cứ Phi Long; được hỏi về sự nằm lì của cấp bậc Thiếu tá mang trên cổ áo, anh cười nhẹ: «Tại con người tôi còn hơi nhiều máu ngang tàng anh ạ!» Nhận xét về Nguyễn Văn Cử, một số thân hữu không quân của báo Đời đã nói: «Thằng Cử có một điểm độc đáo là rất trầm tĩnh, trầm tĩnh khiếp lăm, nhưng không khô khan cần cỗi, sống với bạn bè nó là thằng chừa chan tình cảm, rộng rãi và hầu như không tiếc điều gì với bạn cả...»

Sống ở Nha Trang một thời gian khá dài, hiểu rõ thành phần quần chúng, những khía cạnh xã hội địa phương cùng những nguyện vọng cấp thiết của miền cát trắng, anh quyết định vác đơn ra tranh cử tại đây với 2 mục đích: tham dự những hoạt động cải tạo sinh hoạt địa phương, đóng góp khả năng và thiện chí vào cuộc cải tạo toàn diện đất nước đau khổ khổ rữa này. Một ưu tư chính của anh dồn vào 3 trọng điểm: diệt tham nhũng xây dựng một nền dân chủ phù hợp với hoàn cảnh và tinh tự dân tộc, vấn đề giải quyết tương lai của quân nhân khi hòa bình, với 3 trọng điểm ưu tư này anh luôn luôn xác định: «Một mình Nguyễn Văn Cử sẽ không làm được gì hết.» với anh: «Tôi không sợ chết vì diệt tham nhũng, vì muốn góp phần xây dựng đất nước. Tôi chỉ sợ dân mình không đoàn kết, không có ý thức đồng đều, mình chết đi, không có người tiếp nối công trình đang dở. Đồng bào Nha Trang với bài học do Hà thúc Nhơn để lại, có lẽ sẽ rất đồng ý với tôi về quan niệm đó...» Nói rõ hơn về 3 trọng điểm ưu tư của mình, anh Nguyễn Văn Cử nhận

định rằng: tham nhũng là một tệ trạng có tổ chức, cầm đầu là nhiều nhân vật lãnh đạo chính quyền, không một ai có thể dám vỗ ngực tự nhận sẽ diệt sạch bọn tham nhũng trong một sớm chiều, đó phải là một công trình cách mạng toàn diện, mọi người phải tiếp tay nhau tranh đấu ngay từ trong lòng các cơ cấu chính quyền, dám hy sinh, dám chết cho mục đích đó. Điểm thứ 2, cả 2 miền Việt Nam hiện nay đều đang cố gắng khoác vào người chiếc áo phế thải rộng thùng thình của các đàn anh tặc cho. Việt Nam cần phải có một thể chế mới, thể chế dân chủ đặt trên căn bản tổ chức làng xã do chính ta cùng nhau nghĩ ra, sao cho phù hợp với xã hội Việt Nam. Tương lai hòa bình đã gần kề, chắc chắn, 1 số rất lớn quân nhân sẽ được giải ngũ, vấn đề đặt ra là chúng ta sẽ sửa soạn đón nhận sự kiện đó như thế nào để vừa bảo đảm đời sống cho họ vừa giữ vững cơ cấu xã hội miền Nam. Đó là vấn đề sinh tử thiết yếu cho sự duy trì một nền hòa bình bền vững. Súng đạn qua cuộc chiến khốc liệt, dai dẳng, đã chứng tỏ giá trị vô nghĩa của nó chiến trường xã hội mới chính là chiến trường quyết định tối hậu.

Năm nay vừa đúng 37 tuổi vừa đủ chín chắn để tham dự hoạt động trên một bình diện rộng lớn, nhưng không quá đáng đến nỗi già cỗi hóa con người của anh. Thiếu tá không quân Nguyễn Văn Cử còn rất trẻ, cả tâm hồn và thể xác, anh công kích nặng nề những quan niệm giới hạn rõ rệt môi trường hoạt động của tầng lớp thanh niên «vì tất cả mọi hoạt động, mọi cơ cấu đều có những mối tương quan rất mật thiết, một câu văn viết ra đôi khi làm rung chuyển tất cả những kiến trúc xã hội sẵn có. Hơn nữa với chính sách sách giáo dục căn bản của chúng ta thanh niên Việt Nam không thể nào trưởng thành ở học đường được. Chính sự lẫn lộn với cuộc sống đã tạo ý thức cho họ...» Ra tranh cử kỳ này, anh tâm sự với chúng tôi: «Tôi mong vào Hạ viện chỉ để làm sao liên kết được với những anh em đồng chí hướng, hoàn thành nhiệm vụ những viên đá lót đường cho các anh (chỉ vào chúng tôi) cũng như các lớp tuổi sau có cơ hội thuận tiện tiến lên làm đẹp cho quê hương...»

Giáo Sư
NGUYỄN VĂN THÁI

GS NGUYỄN VĂN THÁI:

vì tự ái dân tộc

Trong một số báo trước, quý vị độc giả đã đọc lá thư của một ứng cử viên người Việt, ra ứng cử ở Chợ Lớn vì tự ái Dân tộc, khi thấy trong các kỳ bầu cử trước, bao nhiêu ghế dân biểu các ông Tàu chiếm hết!

Ứng cử viên nặng tình cảm đó là ông Nguyễn Văn Thái, cựu sĩ quan Hải quân, nay đang làm nghề dạy học.

Ông Nguyễn Văn Thái nhất định trình diện trong bộ quốc phục VN, và anh lại lấy dấu hiệu là Con Rồng VN. dù trong Chợ Lớn, trên các đình chùa của người Tàu cũng chẳng thiếu gì người Tàu.

Ông Thái có lẽ hơi nặng tình thần kỳ thị chủng tộc đối với người Việt gốc Hoa, Ông nêu bốn câu thơ làm khẩu hiệu:

Salgon Cholon
Đất của nhà Nam
Dân muốn là làm
Việt Nam đặc cử.

Nghe như bốn câu thần chú. Nhưng đọc bốn câu thần chú xong, cánh cửa hạ viện có mở ra cho ông Thái hay không là còn nhờ tài khích động các cử tri người Việt của ông Thái.

Chương trình của ông Thái cũng không khác những ứng cử viên khác, gồm đủ môn Việc Làm, Nhà Ở, Cơm Ăn, Áo Mặc.

Nhưng đặc biệt ông cựu sĩ quan Hải quân này còn chủ trương: phải chấm dứt chiến tranh.

Có chấm dứt chiến tranh thì thuế má mới giảm bớt, kinh tế mới phát triển và mức sống dân chúng được nâng cao.

Xin cụ Lạc Long Quân và cụ bà Âu Cơ phù hộ cho Nguyễn Văn Thái.

HÀI LƯU

sưu tầm

APOLLO 15, NHỮNG ĐIỀU NÀY BẠN CHƯA BIẾT ?

Máy thu hình đất giá

Khi phi thuyền Apollo 15 còn bay quanh nguyệt cầu, quý bạn đã được xem những hình ảnh đầy đủ của chuyến bay này trên vô tuyến truyền hình. Nhưng các bạn có biết các hình ảnh đó được thu như thế nào để chuyển về cho chúng ta ?

Các cảnh vật trên cung trăng được thu hình và chuyển về phần lớn qua một máy quay phim màu do hãng RCA chế tạo, trị giá 582 ngàn Mỹ kim (hơn 200 triệu VN). Và người điều khiển máy này, từ trái đất, là kỹ sư Edward. I Fendell 39 tuổi.

Từ một căn phòng ở căn cứ không gian Houston, Fendell ngồi trước một dãy 15 nút bấm để điều chỉnh cái máy thu hình cách xa hơn 500 ngàn cây số. Chỉ cần nhấn một cái nút ở đây, Fendell có thể làm cho máy quay phim gắn trên chiếc nguyệt xa tự điều chỉnh lấy, ngược lên cao thu hình các đỉnh

đỉnh núi hay cúi xuống lấy hình thung lũng Hadley. Ông ta cũng có thể điều khiển máy zoom ra hay vô để lấy hình gần, hoặc xa và điều khiển cả ống kính mở rộng hay hẹp tùy theo độ ánh sáng trên mặt trăng.

Với tốc độ của các tín hiệu điện tử nhanh bằng ánh sáng (300 ngàn cây số một giây) một hiệu lệnh bấm nút của Fendell phải mất 1,8 giây mới lên tới cung trăng. Khi nhận được máy thu hình điều chỉnh, chụp lấy hình ảnh, và phóng về trái đất mất 1,8 giây nữa. Nhưng thời gian để chuyển các tín hiệu từ mặt trăng gửi về thành ra hình ảnh cũng mất hơn một giây. Vì vậy tổng cộng phải mất 5 giây Fendell mới thấy được hình ảnh thay đổi như thế nào sau khi điều chỉnh.

Thời gian 5 giây này sẽ trở nên một nỗi khó khăn cho Fendell vào lúc hai phi hành gia Scott và, Irwin rời khỏi nguyệt cầu lần đầu tiên có hình ảnh loại này.

Khi đó, máy quay phim đặt trên chiếc nguyệt xa, sẽ được điều khiển để thu hình cảnh phi thuyền con Falcon bốc lên khỏi mặt trăng. Nguyệt xa sẽ bị bỏ lại trên mặt trăng, được đậu đúng chỗ để máy quay phim hướng về phi thuyền Falcon.

Đứng vào giây phút chiếc Falcon bốc lên, Fendell bấm nút điều khiển máy quay phim chĩa lên cao, khi đó máy sẽ theo dõi phi thuyền con từ khi rời mặt đất đến khi tách khỏi ống phóng. Trong vòng 2 giây đồng hồ, Fendell phải bấm một nút khác, điều chỉnh máy quay phim thun lại để chụp lấy một hình rộng toàn cảnh. Trong khoảng 2 giây đó, Fendell chưa thể nhìn thấy được những hình ảnh thứ nhất hiện ra, mà đã phải bấm nút để lấy hình ảnh thứ hai.

Fendell và người phụ tá là Al Pennington 27 tuổi còn phải làm vừa lòng hai bà mẹ chồng. Một bên là các khoa học gia, các nhà địa chất học thì muốn máy thu hình

màu của ông phải chụp thật nhiều hình ảnh mặt đất và đá trên nguyệt cầu. Một bên thì sở giao tế của trung tâm và các hãng truyền hình thì muốn ông phải thu hình của các phi hành gia coi khán giả mới thích.

Chị Hằng vẫn còn bí ẩn

Tất nhiên người ta tốn hàng tỷ mỹ kim không phải chỉ để thực hiện một «show» tivi cho khán giả coi chơi.

Những lợi ích về khoa học của các chuyến bay Apollo tuy lớn lao nhưng cũng chứng tỏ rằng những điều gì ta biết về mặt trăng còn quá ít so với những gì ta chưa biết.

Các nhà khoa học hy vọng việc tìm hiểu mặt trăng sẽ giúp chúng ta biết thêm về trái đất. Trên mặt đất, vì mưa gió, động đất v.v. không thể tìm thấy những nham thạch (đất đá) được cấu tạo xưa hơn 3,4 tỷ năm. Nhưng trên mặt trăng lặng yên, thì có thể nghiên cứu các nham thạch đó, tìm hiểu được các biến chuyển của cấu tạo địa cầu. Nhờ thế đoán biết các quặng mỏ trên địa cầu phân phối ở những đâu và xài bao lâu nữa thì hết. Thí dụ, có thể biết trước chất uranium để tạo năng lực nguyên tử còn khai thác được bao lâu nữa thì cạn.

Về mặt trăng, trước đây các nhà Khoa học đã cãi nhau rất nhiều chuyện giống như chuyện tào lao. Có nhà khoa học đã nói : trên mặt trăng có nước !...Người khác lại bảo ở trên có cả sông...

Vấn đề đã cãi cọ sôi nổi nhất là trung tâm mặt trăng nóng (như trái đất) hay lạnh ? Trả lời câu hỏi này được thì có thể suy ra về sự tạo hình và biến chuyển của các hành tinh, của thái dương hệ, và biết bao giờ thái dương hệ sẽ chết cùng loài người tiêu diệt theo !

Nhà Bác học Harold Urey giải thưởng Nobel chủ trương mặt trăng lạnh. Trong khi đó thì nhà địa chất học Masursky chủ trương bên trong mặt trăng nóng và sôi sục.

Sau 4 chuyến người bay lên mặt trăng lấy đất đá mang về cầu trả lời nóng hay lạnh vẫn chưa được biết !

Trước kia người ta tưởng chỉ cần một nắm đất mặt trăng mang về là biết hết các bí ẩn của chị Hằng. Đến nay đã có hơn 100 tỷ đất đá mặt trăng mang về, mà niềm bí mật của nàng vẫn chưa ai khám ra được !

Các nhà bác học ngạc nhiên khi thấy các đất đá lấy về được cấu tạo ở nhiều niên đại khác nhau. Khi chưa có chuyến bay Apollo 11, người ta ngỡ trên mặt trăng đất đá đều xưa 5 tỷ năm, vào lúc cấu tạo thái dương hệ.

Nay tuổi các đất đá mang về thấy chỗ thì già 3,3 tỷ, chỗ thì già 4,4 tỷ như vậy có lẽ chị Hằng cũng trải qua mấy lần sửa sắc đẹp, thay đổi mặt ngoài nguyệt cầu, một ngạc nhiên khác là mặt trăng cũng có từ trường, tuy rất yếu, chứ không phải là không như có người ta vẫn tưởng. Người ta cho rằng mặt trăng đã thu nhận từ trường của trái đất khi 2 trái cầu này còn ở gần nhau.

Một khám phá nữa về mặt trăng là sự trôi sụt của sức hút trên mặt trăng. Có nơi trọng lực mạnh, có nơi yếu hơn.

Phi thuyền Apollo 12 và 14 đã để lại trên mặt trăng máy đo địa chấn. Máy này giúp loài người biết được mỗi tháng, khi mặt trăng tới gần trái đất thì trên mặt trăng có động đất (nói là động trăng mới đúng !) Máy địa chấn cũng ghi nhận các vụ chấn động trong không gian lao xuống đụng mặt trăng, và đặc biệt là mỗi lần như vậy, từ trung tâm mặt trăng, tiếng rung động phát ra như tiếng chuông.

Chị Hằng còn quyền rũ chẳng?

Đối với các nhà bác học thì còn rất nhiều điều cần khám phá về chị Hằng. Nhưng đối với công chúng Huê Kỳ đóng thuế chỉ cho chương trình không gia thì lại khác.

Sau những hào hứng của chuyến bay Apollo đầu tiên, coi bộ công chúng Mỹ đã thấy nhàm chán.

Trước khi Apollo 15 khởi hành, quốc hội Mỹ đã thỏa thuận một ngân khoản là 3,27 tỷ mỹ kim cho cơ quan quản trị Hàng không và không gian (NASA) — cắt bớt của cơ quan này gần 2 tỷ mỹ kim.

Người Mỹ bắt đầu chán cái trò thám hiểm chị Hằng và các hành

tinh rồi. Trong khi đó thì Nga vẫn tiếp tục số lượng các hỏa tiễn, vệ tinh phóng vào không gian của Nga hiện gấp 3 lần Mỹ.

Những gì hấp dẫn hào hứng về các phi hành gia quả đã giảm bớt. Người ta bắt đầu nhận thấy những điều kém hấp dẫn, kém đẹp đẽ. Thí dụ người ta thấy các phi hành gia khi đặt chân lên mặt trăng, phải hành động rầm rập theo một chương trình vạch sẵn, từng giờ từng phút. Thật chẳng khác chi người máy ! Người ta cũng thấy các phi hành gia thuộc một lớp người trung bình giống nhau : da trắng, giải cấp trung lưu, người ít cảm xúc và trí tưởng tượng nghèo nàn ! Chẳng hấp dẫn chút nào !

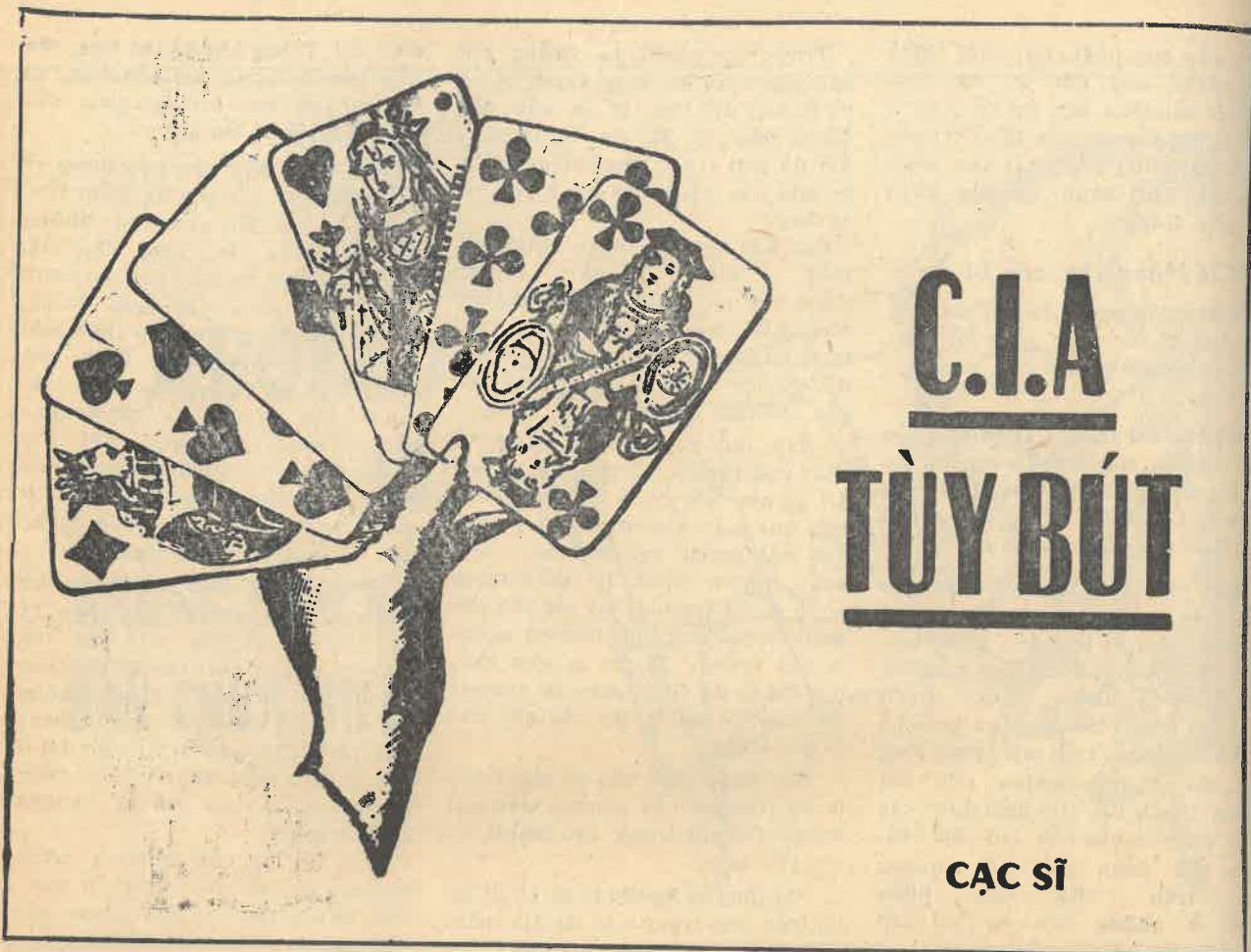
Công chúng càng ngày càng thờ ơ, Người ta còn tự hỏi : bao tỷ bạc tiêu phí để đưa mấy ông lên mặt trăng làm chi trong khi các vấn đề nhà cửa, thất nghiệp, không khí và nước nhiễm độc chưa được giải quyết. Xa hơn nữa, nạn đói ở Haiti, chiến tranh ở Việt Nam sao không lo mà lại lo chuyện cung trăng ?

Một lợi ích của chương trình không gian mà công chúng ít quan tâm là nó giải quyết được nạn thất nghiệp. Vào năm 1966, lúc cực thịnh của nó, cơ quan NASA đã giúp hơn nửa triệu người Mỹ có việc làm ! Không có NASA thì Mỹ cũng khốn đốn !

Ngoài ra các vệ tinh thời tiết sẽ giúp tiên đoán các trận bão có thể tránh được và đỡ được hàng triệu mỹ kim tổn hao tàn phá, chữa trị số sinh mạng được cứu.

Chương trình không gian đồ rất nhiều tiền vào việc nghiên cứu, và các công trình nghiên cứu đó đều có thể áp dụng hữu ích cho các lãnh vực khác. Thí dụ, các tiến bộ kỹ thuật do NASA thực hiện có thể giúp cải tiến từ các dụng cụ năng hải chính xác hơn, cho đến các đồ dùng bếp núc cho tốt hơn.

Nhưng nay ngân sách của NASA đã bị cắt giảm, và chương trình 5 chuyến bay vào không gian sắp tới sẽ rút xuống chỉ còn 2 chuyến. Chương trình lên Hỏa Tinh bị trì hoãn đến năm 1975. và phóng thí nghiệm không gian «Skylab» không thể phóng lên trước năm 1975 được !

Một tâm trạng cần được chỉnh lý

Đó là tâm trạng coi CIA của Mỹ như một cơ quan vạn năng. Phong trào Hippies, phong trào phản chiến tại Mỹ, việc tiết lộ tại Mỹ Lai, vụ tiết lộ tài liệu mật Ngũ giác đài v.v. và v.v. thấy đều do CIA hoạch định trước. Mà nước cờ đã được hoạch định trước như vậy tất nhiên CIA — tức nước Mỹ — thủ lợi tối đa. Sai ! Tâm trạng đó cần được chỉnh lý gấp, còn giữ tâm trạng sai lầm đó là ta còn tuyên truyền không công cho CIA và ta tự đặt mình vào vị trí tê liệt thụ động của con nhái bị con rắn thò miên, cứ nằm đấy chờ rắn ăn thịt, hoặc giả phước ra — điều này ít khi — rắn tha, bỏ đi nơi khác. Đã đành CIA Mỹ ngày nay cũng như Trung Hoa ngày xưa bao giờ chẳng là cua, ngang như cua, con cua tám càng hai càng giương ra bốn phía, rắn Trung Hoa từ bao nhiêu đời trước nuốt không trôi, CIA ngày nay dớp không nổi, nhất định thế chứ.

Biết người biết mình trăm trận đánh trăm trận được.

Biết mình là biết khả năng đối kháng và đồng hóa của mình, nhắc qua thế đủ rồi. Biết người đây là biết CIA, biết Mỹ. CIA không phải vạn năng, Mỹ

không phải vạn năng, hiểu theo cái nghĩa anh ta là một thứ «thượng đế trần gian» vừa viết tuồng múa rối, vừa dàn cảnh tuồng múa rối, vừa với những bàn tay ăn ý điều khiển những con rối. Không, trái lại CIA tức Mỹ, thường luôn luôn ở thế chờ hoặc bị đối thủ xuất chiêu trước rồi mới đối phó sau. Chỉ nêu hai trường hợp điển hình để khỏi dài dòng : trong kỷ thế chiến thứ hai chính Nhật xuất chiêu trước ở Trân Châu Cảng ; sau thế chiến II, chính Nga Xô xuất chiêu Lunik trước trong cuộc chạy đua không gian. Cả hai lần thế giới hẳn còn nhớ, đều làm rung chuyển nước Mỹ, rung chuyển đến thành Panique. sau đó «la magnifique bête» chuyển mình (dùng tiếng Pháp cho tiện). Mà nó đã vì tự ái dân tộc mà chuyển mình thì bỏ mẹ với nó. Nhật bị nó hạ đo ván học máu mồi, học máu mồi ; Nga bị nó vượt lên Nguyệt cầu đến bề bàng tác hòng.

Xuất chiêu trước lợi đấy mà thiệt đấy.

Xuất chiêu trước như Nhật ở Trân Châu Cảng là một thứ đánh trộm, rất bề bàng và không tránh được mặc cảm, chỉ riêng người Nhật mới có thể tự tha thứ cho người Nhật bằng chiêu bài ái quốc mà thôi. Xuất chiêu trước như Nga phóng Lunik rất đường hoàng, nhưng lại cũng chỉ có tác dụng một

cái quất cho, «la bête magnifique», tỉnh ngủ mà chồm lên, mà vươn mình ra mà phi nước đại. CIA, tức Mỹ luôn luôn chuyển bại thành thắng là ở chỗ đó, ở chỗ họ tổ chức tinh vi, phân công hợp lý, kỷ luật dân chủ tự giác (không làm xa xút nhân phẩm), tất cả những cái đó cộng thêm với khả năng vô tận và tiềm năng vô bờ làm cho họ rõ ràng có khả năng đảo hải di sơn, bằng chứng trong vòng có 3 trăm năm lập quốc mà họ xây dựng đất nước họ tuần vĩ nguy nga như vậy, họ leo đến mức độ nhất siêu cường như vậy.

Tóm lại CIA không hề chủ động, trái lại rất bị động. Nhưng thường thường chuyển bại thành thắng vì họ có tổ chức và thừa dư phương tiện.

Phải hiểu rõ như vậy chúng ta mới không còn mặc cảm với C.I.A và ngồi vào bàn cờ đấu trí với họ một cách bình tĩnh và bình đẳng.

Hãy nhìn lại vài ván cờ

Hỏi rằng CIA Mỹ có muốn cho Tây Đức cường thịnh như ngày nay ? Cường thịnh đến mức đồng Mark Đức làm lao đao đồng Đôla Mỹ ? Chắc là không, (điều đó không trách, nước nào cũng ích kỷ hết), nhưng ý chí người Đức như vậy, và ý chí người Đức đã là một dữ kiện cho một phương trình toán học. C.I.A Mỹ chỉ còn việc dùng khả năng của mình để tự tạo thành một phương trình tương xứng ngõ hầu giải lấy bài toán sao cho hợp (cho lợi) với mình nhiều chừng nào hay chừng ấy. Nghĩa là bắt buộc CIA phải chọn giải pháp cả hai cùng lợi chứ không thể ngồi lên đầu lên cổ, làm cha làm chủ người ta.

Nhật Bản sau khi bại trận cương quyết tự xây dựng theo con đường kỹ nghệ hóa, Mỹ định bắt ép theo con đường nông nghiệp hóa. Nhật không chịu. Ý chí của Nhật đã thành một về phương trình. Mỹ đành tìm trên máy toán diện từ phương trình tương ứng để giải đáp con toán song phương lưỡng lợi vậy.

Thực tình CIA nó như vậy, nếu quả những người lãnh đạo thương dân yêu nước thật, nếu quả những người lãnh đạo trong sạch thật, không hối mại quyền thế, trong nước không buôn lậu, không chuyển ngân, không tậu nhà ngoại quốc thì sức nấy mà C.I.A điều khiển được mình. Ngày nay cố vấn Mỹ xuống lời quận, có nghĩa là CIA xuống sát tới hàng quận trưởng, nhưng xin hãy luôn luôn nhớ CIA không phải vạn năng, ý lực con người quyết giữ vững liềm sí, không làm tay sai cho ngoại bang, không bán nước, ý lực đó sẽ sừng sững đặt thành một phương trình vắng vật tiết tháo bất buộc CIA phải xuất trình một phương trình tương ứng để song phương lưỡng lợi.

Nghĩ lại chiến thuật chiến lược của ông cha xưa

Cuộc chiến đấu tự vệ, cuộc chiến đấu giành lại chủ quyền của nước nhỏ chống nước lớn bao giờ cũng mang một vẻ đẹp làm xúc động đến đáy tận tâm hồn nhân loại. Đó là cuộc chiến đấu của con

người toàn vẹn cả tinh lẫn lý chống lại với con thú vị lý vong tình. Hãy chỉ ôn lại một tí dụ trong dĩ vãng của ông cha. Khi con thú Mông cổ đem cả sức mạnh củ đỉnh bạt sơn húc vào thành trì nhà Trần. Thường là ông cha chúng ta thiên đổ vào Thanh Hóa. Sức địch hung hãn và có định hướng ban đầu bị mất đà, rồi tản mạn đi trở thành ngư ngác để bị tĩa dần cho đến khi cán cân sức mạnh phản công nghiêng về ta. Sau ba lần con thú Mông Cổ bị đánh học máu mồi, ông cha chúng ta giờ tay ve vuốt dần hòa. Thành thử từ lúc đầu rút lui như một kế bại trận, đến khúc giữa chuyển bại thành thắng đến hồi kết thúc bắt tay O.K Salem dần hòa, lúc nào chúng ta cũng bộc lộ hết khía cạnh của con người toàn diện tinh lý vẹn toàn sáng suốt. Người chiến đấu với vật (thú tính), phần thắng bao giờ cũng về người !

Trong khoảng thời gian kháng chiến, Hồ chí Minh kháng chiến trên lập trường dân tộc, ông ta còn giữ nguyên được truyền thống tinh lý vẹn toàn của ông cha nên luôn luôn sáng suốt dò la xem Mỹ có nhảy xẽ vào trực tiếp giúp Pháp ? Hạm đội thứ bảy của Mỹ có lờ vịnh Bắc Việt ? Có mang theo bom nguyên tử ? Sau chiến thắng Điện Biên phủ Hồ nghĩ rằng chỉ với ánh sáng Mác Lê ông có thể thanh toán nốt miền Nam cho chế độ Cộng Sản. Ông trở thành u tối, đem cái sở đoản của mình (lý trí của một con vật tay sai) chống với cái sở trường của địch (lý trí của một con vật khổng lồ.) Con vật nhỏ húc đầu vào con vật lớn, bị con vật lớn nó tái cho học máu mồi, nó soi tái là cái làm sao tránh được. Nhắc lại làm gì cái cảnh ông lăn xả vào rồi bị nó tái học máu mồi học máu mồi, lời con người. Ông đầu sao cũng cũng còn là người Việt, xấu ông thì đẹp có gì chúng tôi.

Hãy tưởng tượng — Đúng như Chu Tử tưởng tượng — cả đôi bên chấm dứt cuộc đàm thuê giết mướn đồng bào ruột thịt mình cho Nga, Tàu, Mỹ chúng nó mặc cả với nhau; hãy tưởng tượng đôi bên cùng thật tình thật ngọ thần ái bất tay nhau trở về nguồn, đá đít cả Mỹ, Nga Xô lẫn TC, thì đó, ta đã trở lại vị trí vắng vặc của ông cha xưa, vị trí một cuộc chiến đấu tự vệ, chống xâm lăng, gìn giữ chủ quyền, một cuộc chiến đấu tinh lý vẹn toàn của con người toàn vẹn chống với con vật xâm lăng. Lúc đó dù CIA Mỹ có sử dụng đến bom nguyên tử thả xuống chúng ta, thì bom nguyên tử đã giết chết lòng chúng nó và càng làm cuộc chiến thắng của tình người của chúng ta thêm ánh hào quang chói lọi và bất diệt.

Ở vị trí người chiến đấu với súc vật, người bao giờ, bao giờ cũng thắng !

CẠC SĨ

Người thanh niên đó là người Việt Nam,

Người thanh niên đó giết một người thanh niên khác cũng người Việt Nam và trên đất Việt Nam.

Họ bắn giết nhau vào những bình minh, hoàng hôn và đêm tối..

Họ bắn giết nhau trên đồng ruộng, trong rừng già, trong lò cốt, trên sông lạch hay trong không trung..

Họ ở trong những vị thế không phải vị thế của yêu, làm tình, sống..

Họ ở trong những vị thế chết, chết rất trẻ, chết đúng lúc thân thể họ chứa căng sức sống phóng cuồng.

Người thanh niên đó chết cong queo trong lòng đèo, nằm chết như mớ. Người thanh niên đó nằm chết dưới gầm cầu chết không hận thù. Người thanh niên đó chết trong những vị thế mà Trịnh công Sơn nhìn và ghi lại trong ca khúc..

Người thanh niên đó chết ngây thơ như một đứa trẻ sau một cuộc chơi nằm ngủ mê mệt. Cuộc chơi của trẻ con thì không có hận thù.

Nhiên, rất nhiều thanh niên Việt Nam đã phải tham dự vào cuộc chơi đó và cuối cùng nằm ngủ vĩnh viễn.

Họ đã nằm ngủ, họ đã chết ở trong nhiều vị thế.

Người thanh niên đó chết nằm xấp như vị thế làm tình. Miệng vục xuống sinh. Mắt, mũi lỗ tai có những giòng kiến ăn máu từ đêm tới sáng. Trên lưng người thanh niên đó đeo một nắm cơm vắt bị đạn trực thăng xạ kích loang đỏ trên cơm như những bông hồng. Người thanh niên đó đã phải ăn đất trước khi kịp ăn cơm!

Thanh niên đó nằm trên giấy kem gai, đầu, hai bàn tay đều cụt vì ôm mìn, trong một trận công đồn. Người thanh niên đó chết như một con ếch bị làm thịt dờ. Chiếc cổ nâu tái vì chảy hết máu vào lúc chớm bình minh. Cái đầu đã từng suy tư, từng học những giáo điều chính trị, đã từng nghĩ tới một người đàn bà hay những bạn bè, những người thân, bây giờ tan nát. Óc của người thanh niên đó chỉ

TÊ ĐỀ

như một đồng phần trắng của một con vật lạ. Lầy nhầy và thối tởm.

Người thanh niên đó nằm chết trong một lò cốt. Anh nằm giữa hai tay đang ra như vị thế của Chúa bị đóng đinh trên cây thập tự. Anh đã bị đạn đóng đinh vào đầu, vào hai bàn tay, vào tim vào óc. Mắt anh chưa có người thân vuốt mở trừng nhìn lên trời như còn muốn níu kéo một cái gì. Một người mẹ, một người tình, hay chính tuổi trẻ của anh?

Người thanh niên đã chết đứng trong một hố cá nhân do chính anh đào. Anh đã đào huyết cho chính anh. Hồi còn ở trung học anh thường nói chết đứng như Từ

Hải. Cuối cùng thì anh chết như một Từ Hải. Anh đã tính rất kỹ cho cuộc đời anh, nhưng anh đã không thoát khỏi định mệnh. Anh không tính đi lính nhưng anh đã phải đi lính. Anh tính đào một hố thật nhỏ để tránh pháo kích, nhưng quả đạn súng cối đã rơi trúng đầu anh! Anh không còn toàn thân từ bụng lên đầu để có thể đứng ngắm cuộc sống, hay ngắm chiến trường với những người bạn gục ngã dần. Từ bụng xuống chân thì thân xác chỉ có thể làm tình nhưng bây giờ anh làm được gì? Phần thịt còn lại của anh sẽ được đóng vào quan tài rồi tiễn gửi về cho gia đình. Người ta dấu một bị đất.

Người ta nói anh chết còn toàn thân. Ít nhất là người ta nói như vậy với bà mẹ anh và với những đứa em gái của anh. Đàn bà vẫn tra những gì thơ mộng ngay cả một xác chết. Người ta chỉ dám nói với cha anh là anh đã mất mặt. Một thứ «người tình không chân dung» đích thực.

Người thanh niên đó chết ôm gốc cây lúc đang đi tiêu trong một trận pháo kích ào ạt và bất chợt, bất chợt đến độ anh cũng không ngờ anh có thể chết lúc làm cái công việc tầm thường đó. Lẽ ra anh phải chết trong tay óm người tình. Anh đã ôm một thân cây vào những phút cuối của cuộc đời. Dĩ nhiên, người ta sẽ tặng anh những lời đẹp nhất những huy chương quý nhất cho cái chết của anh. Chỉ có bạn bè anh biết anh đã chết ôm gốc cây, chết lúc đi đại chứ không phải tác chiến.

Thanh niên đó chết ngồi lưng tựa vào gốc cây như muốn nghỉ ngơi sau những ngày tháng đi bộ mệt mỏi trên những đường mòn, kể cả con đường mòn lớn nhất. Người thanh niên đó cũng rất trẻ. Chân bị xích vào khẩu đại liên để phải bắn đến hơi thở cuối cùng, đến viên đạn cuối cùng. Anh đã bị xích như một con thú. Cạnh anh là một đồng võ đạn trống rỗng như hồn anh, như tuổi trẻ của anh. Bây giờ thì anh đã được ngồi nghỉ thực, ngồi nghỉ mãi mãi không còn phải đi, không còn phải nghe tiếng đạn đại liên từ anh bắn đi hoặc nghe đạn từ ngoài tủa vào cơ thể anh, hoặc nghe tiếng rên xiết của bạn bè bị thương, không còn phải nhìn thấy máu, thấy lửa, không còn phải nhìn thấy tương lai, chiến trường mệt mỏi. Anh thấy cần phải được nghỉ như thế, nghỉ thoải mái dù chỉ một giây phút.

Người thanh niên đó ngồi chết trên ghế bay khi con tàu trúng đạn phòng không lao từ không gian xuống. Mặt anh hướng về lòng đất mẹ. Lưng anh gĩa từ không gian, gĩa từ người tình, gĩa từ cha mẹ anh em bè bạn, gĩa từ tất cả. Giây phút cuối anh mong được ngồi thoải mái như thế, ngồi chết như mớ. Anh mong con tàu không phát hỏa để toàn thân, để ngồi chết như

ngồi uống nước với người yêu trong một quán cà phê, trong một Givral, trong một Hoàng Gia, trong một Ritz hay trong một Đêm Mầu Hồng..

Người thanh niên đó chết bò trên cổ lúc di chuyển dưới hỏa lực. Mặt anh gục trên cổ non xanh. Anh chết đúng vị thế của một đứa trẻ đang tập bò. Mẹ anh chắc không bao giờ dạy anh bò để cuối cùng anh chết vì bò. Tay anh rời khẩu súng như muốn đẩy đi một cái gì kinh tởm. Mũi anh đặt trên một lá cỏ như muốn ngửi thấy lần cuối hương sữa của mẹ, hay hương tóc, hương da thịt thơm ngậy của người yêu.

Người thanh niên đó chết không ở vị thế nào cả. Thân hình đã tan tành trên lúa, trên cây, trên cỏ, tan tành vì B40, B52 vì mìn chống chiến xa, vì claymore, vì 105, vì hỏa tiễn 122. Những mảnh thép cắt xác quá nhanh để không kịp nhìn thấy vị thế chết của anh. Thân xác anh không thể cho vào một cái quan tài. Thân xác anh không thể nhìn thấy trong một vị thế nằm trong một hình chữ nhật.

Còn có những thanh niên chết đang lúc họ còn thơ được, đi được, đang học ở trung học, đại học, đang bước theo nhịp quân hành, đang hát, đang hít đất trong một quân trường, đang ngồi cô đơn trong một quán cà phê không người tình, không hiện tại, không tương lai.

Những thanh niên chết và những thanh niên sống đều chết, chết trong những vị thế hay không vị thế. Chết thể xác, chết tâm hồn. Tất cả đều chết.

Người ta mong một ngày bình yên để các thanh niên sẽ được ở trong vị thế sống. Những vị thế nằm xấp, nằm giữa, ôm, bò trườn, ngồi cho người tình, cho vợ, cho cuộc đời.

Người ta mong một thời bình yên để các thế hệ con nít không phải ở những vị thế chết như cha anh chúng. Chúng sẽ ở những vị thế của say đắm, của miệt mài, của sống động và của xây dựng chứ không phải vị thế của chém giết, phá phách, hủy diệt.

LỤC BÁT CUỐI TUẦN

KHI VỀ VŨNG TÀU

Đứng trông mấy ngọn đèn
vàng
Khuya về ngựa gỗ người
mang vết buồn
Vũng Tàu gió rét mưa sông
Ta đi chiều xuống mưa hôn
tóc người

KHI VỀ SAIGON

Về đây phố cũng đông người
Trông con gái điếm đứng
phơi vú trần
Môi cười tóc xòa bên thân
Xa xa bóng nhỏ lui chân
bước về

NGUYỄN NGUYỄN NHƯ

THUỐC SÂU RĂNG VIỆT NAM

NAM KÝ

(Của giòng họ Nguyễn Quang gia truyền ở Bắc Việt)

Có bán nhiều nơi tại Hải Ngoại của người giòng họ. Cũng được kể nghiệp phát triển tại các quốc gia cư trú Quốc ngoại.

— Dược liệu Xứ Sở (VN). Dồi dào khí lực «nguyên khí tạo hóa vũ trụ», khí thiêng Sông Núi (VN). Dược liệu sơn hà bảo vệ tiềm lực, gốc tính, Quê Hương Dân Tộc. Linh diệu phi thường.

— «Bí Pháp» gia truyền đặc biệt của giòng họ Nguyễn Quang ở BV.

— Dụng diệu khoa học, ÂM DƯƠNG LÝ, đồng phương linh động giữa: Vũ Trụ — Nhân Sinh (của Ý giới VN phục vụ Nhân Sinh) (Vũ Trụ, Nhân Sinh, Gia Đình, Tổ Quốc, Nhân Loại)

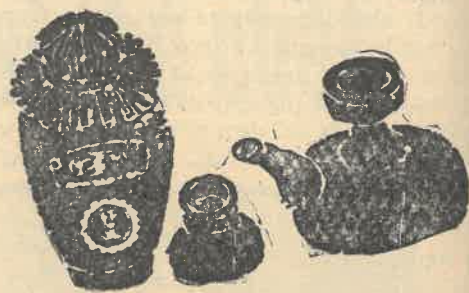
Nổi danh tại Nội Quốc năm 1965 (KS 1.387)

Tiêu trừ tận gốc mọi căn bệnh đau răng. Bồi sinh lực răng. Già chưa rụng răng. (Coi toa rõ)

THUỐC HAY GIÁ RẺ: Phụng sự Quê Hương (VN), Phục hưng kinh tế Xứ sở — Phục vụ đồng bào Quốc Nội.

PHÁT HÀNH TẠI NỘI QUỐC: NAM KÝ 1083A Đại lộ Hậu Giang và 270 Rạch Cát. Quẹo (qua) Hậu Giang Rạch Cát, Ngã Năm, Mũi Tàu Phú Lâm Cholôn. Thuốc Cao 50\$ Nước 35\$ sắp lên...

Mỹ chính thức công bố nhận Tr.Cộng vào LHQ

LÝ ĐẠI NGUYÊN

Ngày 2-8-71, Ngoại trưởng Mỹ William Rogers xác định: trong khuôn khổ kế hoạch lập quan hệ bình thường giữa Mỹ và Trung Cộng, Tổng Thống Nixon sẽ tán thành việc Trung Cộng vào Đại hội đồng Liên hiệp Quốc trong phiên họp khoáng đại thường niên vào tháng 10/71 tới, nhưng cương quyết chống việc trục xuất chính phủ Trung hoa Dân Quốc ra khỏi tổ chức trên.

Ngoại trưởng Mỹ thêm rằng: Việc nhận Trung Cộng vào Liên hiệp Quốc chỉ cần một đa số tương đối tại đại hội đồng LHQ còn việc trục xuất Trung hoa Dân Quốc ra khỏi tổ chức đó phải hội đủ đa số tuyệt đối, nghĩa là phải 2/3 quốc gia đại diện của Đại hội đồng thông qua.

Vấn đề Trung cộng hay Trung hoa Quốc gia sẽ được ngồi ở ghế hội đồng Bảo An LHQ, Mỹ cho rằng sau khi đã thăm dò ý kiến với các nước liên hệ, Mỹ nhận thấy có nhiều quốc gia muốn trình bày quan điểm riêng về vấn đề này, thế nên Mỹ cũng muốn đưa vấn đề đó ra trước Đại hội đồng để toàn thể hội viên quyết định, thay vì giành độc quyền cho Hội đồng Bảo An theo quy định của Hiến chương Liên hiệp Quốc.

Như vậy vấn đề thân nhận Trung cộng vào Liên hiệp Quốc đã được Mỹ công bố rành mạch. Trước đây Mỹ luôn luôn dùng quyền phủ quyết để bác bỏ việc thân nhận Trung cộng vào LHQ, nay thì Mỹ chẳng những không bác bỏ mà lại giành mọi dễ dàng để đón nhận Trung cộng vào tổ chức thế giới này. Mỹ chỉ muốn giữ Trung hoa Quốc gia lại LHQ. Mỹ lại cũng muốn nhường quyền cho đại hội đồng quyết định cả việc nhận Trung cộng lẫn việc để nước đó ngồi vào ghế của Hội đồng Bảo An, và vấn đề trục xuất Trung Hoa quốc gia ra khỏi LHQ. Chỉ có điều Mỹ đã buộc đại hội đồng phải hội đủ 2/3 số hội viên mới có thể tổng xuất Trung hoa Quốc gia.

Nói tóm lại Mỹ sẽ vận động tích cực để cho Tr. C vào LHQ mùa thu này. Nhưng sẽ vẫn giữ Trung hoa Quốc gia. Sự thật thì hiện nay Mỹ có thừa điều kiện để nhận Trung Cộng hoặc giữ Trung Hoa Quốc gia cùng có mặt tại LHQ. Vì

rằng Mỹ và các nước hội viên LHQ trong quỹ đạo của Mỹ thừa đủ số phiếu để quyết định vấn đề trên. Khi Mỹ giành rộng quyền cho đại hội đồng có nghĩa là Mỹ đã nắm sẵn trong tay yếu tố quyết định rồi.

Khi đưa ra lời tuyên bố chính thức trên chắc chắn Mỹ cũng đã có sự thương thảo kỹ lưỡng với Trung cộng rồi. Trung Cộng chắc đã đồng ý gia nhập LHQ, Chỉ có điều rằng trước sau Trung Cộng cũng chỉ muốn họ là đại diện duy nhất của dân chúng Trung Hoa, Mỹ đã né tránh vấn đề đó bằng cách trao quyền quyết định lại cho Đại hội đồng.

Vậy thì hầu như rõ ràng là Trung Cộng sẽ được nhận vào LHQ vào mùa thu này, Trung Cộng lại có hy vọng thay Trung Hoa Quốc gia tại Hội đồng Bảo An nữa. Trung Hoa Quốc gia vẫn còn trong tổ chức LHQ nhưng mất chức tại hội đồng Bảo An thường trực.

Phản ứng của các nước sẽ ra sao?

Phản ứng được coi như là quan trọng nhất phải nói là Nga. Hiện nay Nga đang họp đại hội thượng đỉnh các nước chư hầu để đối phó việc Mỹ Tàu sống chung với nhau, và nhất là thái độ đối với việc thân nhận Trung Cộng vào LHQ. Hiện diện trong cuộc họp có tính cách khẩn trương và bất thường này gồm: Nga có Brejnev và Podgorny, đệ nhất bí thư CS Bảo, đệ nhất bí thư CS Hung đệ nhất bí thư CS Đông Đức, đệ nhất bí thư CS Mông Cổ, đệ nhất bí thư CS Ba Lan. đệ nhất bí thư CS Tiệp Khắc, riêng Cộng sản Lỗ không được dự.

Đại hội chư hầu tối cao của Nga này quyết liệt chặt đội ngũ để đối phó với những biến diễn mới của tình thế. Tuy nhiên về vấn đề Trung Cộng vào LHQ không được công bố. Nhưng nhất định Nga không đại gì chống đối việc đó một cách công khai tại hội đồng LHQ vì sự công khai chống đối như vậy lập tức TC sẽ dùng Mỹ là hậu phương lớn để phản công Nga tức khắc. Mỹ rất muốn điều đó. Dù Mỹ vẫn có thiện thiện với Nga để chiến tranh Nga Mỹ không thể xảy ra, nhưng nếu chiến tranh Tàu - Nga bùng nổ thì Mỹ rất mừng.

Vậy Nga cũng đành phải chấp nhận Trung Cộng vào Liên Hiệp Quốc, nhưng việc trục xuất Trung Hoa Quốc gia ra khỏi tổ chức đó, Nga cũng không muốn. vì nếu Trung cộng độc quyền trong Liên hiệp Quốc thì trên 7 trăm triệu người Hoa lục và mấy trăm triệu Hoa kiều hải ngoại sẽ thuộc về Trung cộng. Với hàng tỷ người đó quả thật là mối đe dọa với Nga không nhỏ. Thêm vào đó, với diễn biến của tình thế hiện nay, Nga rất muốn liên minh với Trung Hoa Quốc gia và Nhật để khống chế Trung Cộng về mặt Đông. Nếu làm được như vậy thì áp lực của Trung Cộng đối với lãnh thổ của Nga sẽ được giảm đi rất nhiều. (hội nghị tối cao chư hầu Nga không chống việc Nhật phục hồi chế độ Quân Phiệt)

Về phía của Anh, nước thứ ba có ảnh hưởng lớn tại Liên hiệp Quốc, thì chắc chắn sẽ nhận Trung Cộng vào LHQ, vì hiện nay quyền lợi của Anh tại Hoa lục còn nhiều, và Anh thấy họ có nhiều ưu thế chia sẻ với Mỹ những mối lợi tại Hoa lục. Chính vì muốn lấy lòng với Trung cộng đồng thời làm khó dễ cho việc sống chung Tàu Mỹ, Anh đã chính thức công bố ý định là trục xuất Trung hoa Quốc gia ra khỏi Liên Hiệp quốc.

Thái độ đó của Anh, đưa đến việc Trung Cộng yêu sách Mỹ thêm nữa về điều mà họ đòi là Mỹ phải loại Trung Hoa Quốc gia ra khỏi LHQ. Nhưng Mỹ cũng biết rõ ý định của Trung cộng là muốn vào LHQ càng sớm càng tốt, nên không ngăn ngại công bố dứt khoát ý định là quyết giữ Trung hoa Quốc gia bằng mọi giá. Vì nếu Mỹ bỏ rơi Trung hoa Quốc gia trong lúc này thì các nước trong quỹ đạo của Mỹ sẽ quay trở lại chống Mỹ hết. Và Nga sẽ lợi dụng cơ hội đó để tạo ảnh hưởng.

Còn Pháp thì đương nhiên là phải theo xuôi Mỹ về việc thân nhận Trung cộng vào Liên hiệp Quốc, nếu muốn lấy lòng Trung cộng thì Pháp chỉ bỏ phiếu trắng về việc trục xuất Trung Hoa Quốc gia mà thôi.

Có điều rằng, chính nội bộ của Mỹ, những người đương đầu với Tổng thống Nixon trong cuộc bầu cử 72 thì lại muốn trục xuất Trung Hoa Quốc gia mà chỉ nhận Trung Cộng tại LHQ là điều đáng nói. Nhưng liệu Trung cộng có kiên nhẫn để chờ phe Dân chủ thắng cử tại Mỹ hay không. Quả tình Trung cộng không thể chờ được nữa, vì nếu họ cố chờ thì cuộc gặp gỡ của Nixon với Mao bãi bỏ, và Trung Cộng tiếp tục đi vào chính sách phiêu lưu.

Ảnh hưởng gì tới Đông dương?

Cuộc sống chung Tàu Mỹ ngày càng được cụ thể hóa. Không phải Mỹ, Tàu thành tâm thiện chí gì với nhau, mà thế bắt buộc họ phải làm như thế, đồng thời trong cuộc sống chung này, hai bên đều đã thấy được ở phương diện nào đó là mình hy vọng thắng đối phương.

Với Mỹ thì điều cụ thể là: khi sống chung với Trung cộng họ sẽ vận dụng tới sở trường kinh tế và kỹ thuật để xâm nhập rồi khống chế Hoa lục. Với Tàu thì họ thấy rõ là tại nước Mỹ có nhiều mầm

mống chia rẽ, nhất là về da màu, và giới trí thức trẻ đang muốn chối bỏ chế độ và đời sống kỹ thuật Mỹ. Họ hy vọng khi sống chung với Mỹ họ sẽ gây nổi phong trào đấu tranh nhân dân ngay trong nội bộ nước Mỹ.

Cả hai bên đều có lợi điểm tấn công vào nội bộ của nhau khi cuộc sống chung được thực hiện. Nhưng có điều với thế quốc tế mới, khi Mỹ sống chung với TC thì Nga buộc phải trục diện đương đầu với hiểm họa Tàu. Hiện nay Mỹ đang mở lối cho Nga phong tỏa TC bằng cách buộc Nhật phải tái vũ trang. Cuộc gặp gỡ tối cao của chư hầu Nga đầu tháng 8 này cũng tại tán thành điều đó, hơn nữa Đài loan cũng đang được khuyến khích liên kết với Nga, Nhật, Ấn để bao vây Trung cộng.

Hiện nay, nếu Trung cộng để cho Nga làm chủ nổi BV nữa thì lục địa Trung hoa hoàn toàn bị vây hãm thế nên Trung Cộng đang cố gắng loại Nga ra khỏi Đông dương, mà chỉ muốn Mỹ có mặt ở đây để làm hậu phương đồng thời mở một lối thoát cho Hoa lục. Chính vì vậy mà Trung cộng đòi có một hội nghị Á châu để giải quyết vấn đề Đông dương, nhằm gạt Nga ra ngoài. Nga thì muốn trở lại hội nghị Đông dương kiểu Geneve, tức là muốn hoàn toàn Trung lập hóa Đông dương, hay nói khác Đông dương phải chấp nhận ảnh hưởng của Mỹ Nga Tàu. Vì Nga biết hiện nay trong nhất thời BV không thể nào thoát được ảnh hưởng của TC. Chính vì vậy, vấn đề Đông Dương lại trở thành rắc rối. Trước đây Mỹ bị rắc rối về phía Tàu bây giờ được Tàu thì lại rắc rối về phía Nga.

Nhưng có điều đáng nói là hiện nay dù Nga có muốn Bắc Việt tiếp tục chiến đấu cũng không nổi nữa, Bắc Việt đã kiệt quệ rồi. Đường tiếp tế cho Bắc Việt của Nga rất khó khăn thế nên Bắc Việt bị đẩy vào thế không ngưng bắn không được. Bởi đó rất có thể Tàu sẽ cùng với Mỹ đưa Bắc Việt vào 1 cuộc ngưng bắn trước khi Trung cộng được nhận vào LHQ.

Vấn đề này rất cần cho Mỹ và cho cả Trung Cộng, Vì chỉ có như thế Mỹ mới có điều kiện rút hết binh sĩ của họ khỏi Việt Nam mà không bị mang tiếng gì, đồng thời Trung cộng chứng minh được quyền lực của họ đối với Bắc Việt,

Sau khi ngưng bắn tại Việt Nam và có thể cả Đông dương, đầu ở đó, bấy giờ mới nghĩ tới một cuộc họp quốc tế về Đông dương. Đương nhiên cuộc họp đó không theo lối Tàu được, mà phải theo lối Nga. Vì dù cho Nixon chủ trương người Á châu giải quyết vấn đề Á châu, nhưng đó chỉ là lý thuyết, còn thực tế thì vấn đề Đông dương liên hệ với toàn thể các thế quốc tế.

Bởi đây ngưng bắn để Trung cộng có quyền lực với Bắc Việt, và giải quyết vấn đề Đông dương bằng kiểu Geneve là Mỹ được lòng cả Nga lẫn Tàu.

Chỉ có điều đáng nói là ngưng bắn và hội nghị heo kiểu nào thì Bắc Việt cũng bị thiệt thòi vì nó

(XEM TIẾP TRANG 55)

Nỗi đau khổ của ông Buồn Cờ

Trong tuần qua ông BS Buồn Cờ gặp khó khăn làm tâm thần ông luôn bối rối. Hai mối đau lòng của ông là: thứ nhất, ông bị mấy ứng cử viên nghị ngờ ông cố tình thô tay can thiệp vào cuộc bầu cử. Và thứ 2 nghe tin bà đại sư ở bên Nepal đang bị tảo hôn.

Nguyên xứ Nepal ở sát nách Đông Hồi, mà xứ Đông Hồi đang có dịch tả trầm trọng. Bà đại sư đã nghe lời thầy thuốc, uống thuốc đề phòng trước bệnh dịch tả cấp tính, uống nhiều quá nên bị tắc luôn.

Nhưng tình hình ở đó không đến nỗi bế tắc bằng tình hình ở đây, Ông Buồn Cờ bị một ứng cử viên dọa rằng: nếu ông không can thiệp vào giúp cuộc bầu cử được vô tư trong sạch thì tôi rút lui. Trong khi đó một ứng cử cử viên khác lại dọa rằng: Nếu ông thô tay vô can thiệp làm lệch lạc kết quả cuộc bầu cử, tôi cũng rút luôn.

Nhưng lời đe dọa của hai vị trên không làm cho ông Buồn Cờ đau lòng bằng lời tuyên bố của ứng cử viên thứ ba. Ông này nói rằng: «Tôi bắt cần để ý đến ông Buồn Cờ!»

Như chúng ta đã biết, khẩu hiệu của ông Buồn Cờ đã được tuyên bố rõ ràng.

Khẩu hiệu đó là: Tôi đứng ngoài cuộc bầu cử, và tôi đã chỉ thị cho các viên chức dưới quyền tôi phải đứng ngoài cuộc bầu cử, không xen lẫn vào nội bộ qui vị.

Vì chủ trương đứng ngoài cuộc bầu cử, nên trước khi các ứng cử viên ghi tên, ông Buồn Cờ đã phải tìm tới từng người.

Đến với vị ứng cử viên số một ông Buồn Cờ nói:

— Tôi nguyện đứng ngoài cuộc bầu cử. Vì vậy tôi muốn biết ngài có ý định ra tranh cử không và tổ chức việc bầu bầu thế nào?

Sau đó ông Buồn Cờ lại tới gặp vị ứng cử viên số hai, và nói:

— Tôi nhất quyết đứng ngoài cuộc bầu cử. Vì vậy tôi ước mong ngài sẽ ghi tên tranh cử để cuộc đua thêm hào hứng.

Vị ứng cử viên thứ ba cũng được ông Buồn Cờ chiêu cố, ông ăn cần như:

ÔNG ĐẠO CÂY

— Tôi bắt buộc phải đứng ngoài cuộc bầu cử. Vì vậy nếu ngài gặp khó khăn chỉ trong việc ứng cử chúng tôi sẵn sàng giúp đỡ.

Sau khi đã minh xác với tất cả các vị ứng cử viên vị thế đứng ngoài của mình, ông Buồn Cờ trở về tòa Đại sư, và muốn nằm xuống nghỉ ngơi. Nhưng nếu ông nằm xuống, sợ có ứng cử viên khó tánh nào đó hỏi: «ông nói ông sẽ đứng ngoài. Vậy tại sao ông lại nằm xuống? ông âm mưu điều chi vậy?»

Đó là một phần nào nỗi khó khăn mà ông Buồn Cờ phải chịu đựng.

Nhưng điều khó khăn hơn hết là ông lo ngại thái độ đứng ngoài của ông sẽ được nhiều người ngưỡng mộ và bắt chước. Người Việt Nam rất kính trọng các bậc lão thành, có câu «kính lão đắc thọ». Nhiều người rất cung kính đối với ông Buồn Cờ, vì quá lo cho chữ thọ của họ. Khi họ thấy ông Buồn Cờ nhất định đứng ngoài cuộc bầu cử, họ cũng muốn đứng ngoài luôn.

Chính vì vậy, một ứng cử viên đã luôn luôn nhắc nhở: Xin đồng bào cho phép tôi được rút lui vào phút chót nếu thấy có dấu hiệu gian lận».

Một ứng cử viên khác cũng bản tiếng nói rằng: «Nếu Mỹ làm quá, tôi sẽ rút luôn!»

Ứng cử viên thứ ba, tuy không đe dọa rút lui, nhưng có nhiều hy

vọng phải rút lui bất đắc dĩ vì luật lệ rắc rối.

Vì vậy ông Buồn Cờ lo ngại thái độ đứng ngoài cuộc bầu cử của ông sẽ truyền nhiễm, khiến ba vị ứng cử viên cùng đứng ngoài. Kết quả là tất cả 6 triệu cử tri cũng phải đứng ngoài cuộc bầu cử, vì không có ai để bầu. E rằng lúc đó chính ông Buồn Cờ lại phải hổ hạo: Chúng ta cùng đứng vô trong cho vui!

Giải đáp thắc mắc về bầu cử

Về cuộc ghi tên ứng cử của các liên danh Thiệu, Minh và Kỳ, nhiều độc giả gửi về những thắc mắc, yêu cầu ông Đạo giải thích. Noi gương đại sư Buồn Cờ, Ông Đạo đã tuyên bố đứng ngoài cuộc bầu cử kỳ này, một người đứng ngoài thì tha hồ nói. Vì vậy bản đạo không ngại ngần chỉ mà nêu các câu giải đáp nơi đây.

Một độc giả thắc mắc tại sao có 39 nghị viên ủng hộ ông Kỳ mà trước kia lại ký giấy giới thiệu cho ông Thiệu.

Thắc mắc này đã được giải đáp nhiều lần. Theo một số nghị viên trên giải thích thì trước kia họ bị áp lực, và quá sợ hãi nên ký giới thiệu Tổng thống, nay họ hết sợ nên mới ký giấy giới thiệu Phó Tổng Thống.

— Nhưng tại sao nay họ hết sợ?

— Theo Đại tá tỉnh Trưởng Gia Định nói thì họ hết sợ vì họ đã được hỗ trợ bởi đức thành Trần

ông Tỉnh Trưởng Gia Định nói có lẽ đúng vì ông có thể ở Lăng Ông Bà Chiểu rồi. Hơn nữa, chính phó Tổng Thống đã từng cho biết giá trị cái ghế tỉnh trưởng Gia Định là 70 triệu. Một người đất giá như vậy không lẽ nói sai.

— Tại sao các nghị viên trên lại ủng hộ ông Kỳ trẻ, gây nhiều khó khăn cho việc ghi danh?

— Có lẽ vì trước họ không định ủng hộ ông Kỳ. Họ chỉ bắt đầu ủng hộ liên danh Kỳ—Lễ từ khi có ông Trương Vĩnh Lễ xuất hiện. Ông Lễ là một người rất có uy tín, rất đáng ủng hộ vì ông là một tỷ phú.

Thắc mắc thứ hai

Một độc giả thắc mắc nhân đọc bài báo của ông Ngô Công Đức.

Ông Ngô Công Đức cho biết, trước đây cụ Trần văn Hương đã được các ông xưng tụng là thần tượng. Nay thần tượng lại qui hàng về Tổng Thống. Độc giả hỏi tại sao thần tượng mà cũng thay đổi?

Xin trả lời: Thần tượng vốn làm bằng gỗ, hay bằng đất, đặt lên bàn thờ để khấn vái. Muốn thần tượng linh thiêng thì phải có lễ vật. Lễ vật thiếu thốn thì thần tượng phải đi tìm bàn thờ khác có nhiều lễ vật hơn.

Hơn nữa bây giờ là mùa mưa, cống rãnh Saigon hay bị tắc tị. Nước cống đang lên cũng làm cho thần tượng thay đổi. Nếu tượng làm bằng gỗ thì tượng sẽ trôi nổi theo dòng nước cuốn, đi nơi khác mất. Nếu tượng làm bằng đất thì sau khi gặp mưa, đất sẽ tan rã, thần tượng hóa ra bùn. Bài học rút ra là không nên tin vào thần tượng mà phải tự tin ở mình.

Độc giả lại hỏi: ông Ngô công Đức nói trước kia cụ Trần văn Hương đã lãnh đạo ông Đức chống lại Tổng thống Thiệu, cụ nhiều lần giải thích các lý do khiến cụ chống TT Thiệu. Nay tại sao cụ Hương không chống đối nữa mà hợp tác với Tổng thống.

Xin giải đáp: đó chính là lập trường vững chắc của cụ Hương, không bao giờ thay đổi.

— Nói vậy chưa hẳn rõ?

— Sau bốn năm của chế độ đệ nhị cộng hòa, người ta thấy không

có một vị trí nào đối lập với Tổng thống hơn là địa vị Phó tổng thống, vì vậy cụ Trần văn Hương nhận làm Phó tổng thống tức là giữ vững lập trường.

Thắc mắc thứ ba

Một độc giả hỏi: Tại sao Đại tướng Minh tuyên bố ông sẽ rút lui nếu có dấu hiệu gian lận, một mặt ông tố cáo đã có gian lận, một mặt ông vẫn không rút?

Xin giải đáp: Hãy đợi văn phòng báo chí của Đại tướng giải thích, vì lời giải thích sẽ biến hóa rất hay.

Kinh nghiệm đã cho biết như vậy. Thí dụ trước đây văn phòng của Đại tướng phát hành bản dịch các bài báo phỏng vấn ông, Trong số đó có bài báo nói rằng Đại tướng Minh có ý đồ cho đại tá Thiệu chịu trách nhiệm về cái chết của Diệm Nhu. Văn phòng báo chí của Đại tướng không chịu thích chi thêm.

Đại diện lúc cụ đại tá Thiệu họp báo, chê Đại tướng hèn nhát không dám lãnh trách nhiệm, bấy giờ văn phòng báo chí của Đại tướng mới chủ thích rằng Đại tướng không có ý đồ lỗi cho Đại tá, cái ý đó là do bao Mỹ nó tự ý suy diễn mà thôi.

— Vậy tức là Đại tướng đã rút chưa?

— Rút rồi hay chưa cũng vậy. Vì Đại tướng Minh xưa nay vẫn hay chọn lập trường nước đôi.

Thí dụ ông vẫn ký tên là Trung tướng, nhưng vẫn không từ chối nếu có ai gọi ông là Đại tướng.

Vậy bầu cử xong, nếu Đại tướng chiếm đa số phiếu thì tức là ông chưa rút. Nếu ông không được đa số, thì chắc là ông rút rồi.

Giáo Dục

Học sinh tự thực phá trường, đốt học bạ, đánh hiệu trưởng và kéo nhau đi biểu tình.

Nhiều người ngoại quốc mới tới Việt Nam thắc mắc không biết tại sao xảy ra tại nạn trên. Họ đã đến Bộ Giáo Dục để nghiên cứu. Một người Phi luật Tân, đi tới tận Bộ Giáo Dục rồi lại trở về, than vơi ông Đạo Cây rằng anh ta không tìm ra địa chỉ Bộ Giáo Dục, Ông Đạo thương anh là con người hiếu học nên đưa đến nơi.

Trí của Bộ Giáo Dục, anh bạn người Phi mới;

— Chỗ này tôi tới rồi!
Ông Đạo chỉ lên cái bảng tên Bộ Giáo Dục mà bảo anh:
— Đây là Bộ Giáo Dục!
— Không phải!

Thật là trứng khôn hơn vịt!
Anh bạn người Phi lúc đầu, tiến tới chỉ vào cái bảng tên. Nhìn kỹ thì, không biết kẻ vô danh nào đã tô thêm một chữ cái ngang chữ D. khiến anh bạn người Phi đọc: ra là Bộ Giáo Dục.

Ông Đạo Cây lấy làm buồn bã tìm trẻ nhỏ ở đường Lê thánh Tôn hỏi: «Đứa nào vẽ bậy lên tường?»

Lũ trẻ sợ hãi, qui xuống lạy xi xụp, rõ ràng là con nhà có giáo dục, với bốn ngàn năm văn hiến trên đầu. Chúng nói:

— Không phải chúng con, không phải!

— Vậy ai vẽ bậy đây?
— Dạ, tụi con không biết, không thấy, không nghe nói và cũng không quan tâm tới vụ đó.

Ông Đạo Cây nghe mấy đứa nhỏ tuyên bố thẳng một mạch bốn tiếng không, biết ngay đây là những đứa trẻ thông minh, hậu vận rất khá, nên kính cần cúi chào và rủ ông bạn Phi đi vô trong Bộ.

Hỏi một người gác cổng về vụ chữ Dục bị cải biên thành ra Đức, ông cho biết vụ đó xảy ra không biết do bàn tay ai, chỉ biết nó thay đổi từ khi bộ Giáo Dục được vinh dự đón tiếp nhiều viên chức cao cấp của bộ Thông Tin.

Tại sao học sinh phá trường

Nhận thấy việc học trò phá trường là một hiện tượng xã hội cần nghiên cứu, ông Đạo Cây đã mở cuộc điều tra riêng để tìm nguyên do.

Buổi sáng hôm đó, học sinh kéo vô lớp học và họ nhận thấy trên bục gỗ, thầy giáo vắng mặt. Lý do: thầy đi tranh cử Dân biểu. Trên tấm bảng đen, còn có hàng phấn trắng: «Vận động bỏ phiếu cho ứng cử viên Nguyễn văn X... dấu hiệu cục gồm!»

Bên cạnh là các khẩu hiệu:
— Cục gồm quyết tẩy hết nạn tham nhũng.
— Cục gồm quyết tẩy hết gian thương.

(Xem tiếp trang 55)

KỶ SỰ LƯU VONG

VĂN BÌNH

Ba chàng hàn sĩ

(TIẾP THEO)

Văn Cồn lều chông vào Sorbonne thi Tiến Sĩ

Viết kỷ sự về ba chàng hàn sĩ, tôi không thể không nhắc lại vụ thi cử của Văn Cồn ở Đại học đường Sorbonne, khi Văn Cồn trình bản luận án Tiến sĩ Văn khoa, lấy đề tài: Thi ca Việt Nam qua các thời đại.

Sáng hôm đó, ba chúng tôi uống cà phê đặc, ăn bánh Sừngwich no nê, rủ nhau vào trường thi. Sự thực, chỉ có một mình Văn Cồn dự thi, Duy Thanh và tôi chỉ là hai ủng hộ viên đi kèm hai bên thí sinh để nâng cao tinh thần.

Ở bên Pháp, chúng tôi được phép vào Đại Học đường Sorbonne nghe thí sinh trình bày luận án trước ban giám khảo. Miễn đừng làm ồn ào nhốn nhác trường thi, như cậu ấm nào con ông Tướng đi máy bay trực thăng đến lớp thi, có sĩ quan tùy viên võ trang đầy đủ lựu đạn, súng tiểu hên, làm bai họ, đưa cậu ấm chép lại. Các thầy chấm thi ở Biên Hòa lẽ tất nhiên trông thấy súng đạn lên cơn nóng lạnh đành để cậu ấm và sĩ quan tùy viên thực thi tự do dân chủ.

Ở Pháp, ba chàng hàn sĩ chúng tôi không có máy bay trực thăng, phải đi Métro đến Sorbonne, vào trong giảng đường, trước mặt ban giám khảo, chúng tôi lẳng lặng ngồi nghe Văn Cồn trình bày quyền luận đề (thèse de doctorat) của chàng viết về thi ca VN. Trong khoảng một tiếng đồng hồ, Văn Cồn nói bằng một thứ Pháp văn lưu loát, văn hoa. Có lúc chàng gật gù ngâm nga mấy câu Kiều lầy. Chàng dịch ra tiếng Pháp, mấy ông giám khảo gật đầu, mỉm cười, dường như các ông thưởng thức những văn thơ bất hủ của Nguyễn Du.

Dưới này, Duy Thanh và tôi bấm nhau thì thầm: « Có đường rồi! Chúng mình sửa soạn khao Nghề Cồn đi thôi! »

Quả nhiên, ban giám khảo, sau khi nghị xét, tuyên bố Văn Cồn đậu Tiến sĩ Văn Khoa, kèm thêm sự tán thưởng của toàn ban giám khảo (avec mention de félicitation du Jury). Kết quả tốt đẹp này có nhiên là phần thưởng tôi cao « thập niên đăng hỏa » cho Tiến sĩ Nguyễn Văn Cồn. Nhưng đối với 3 chàng hàn sĩ, có thể coi là một sự vinh dự chung của cả 3 chúng tôi.

Ở Đại học đường Sorbonne ra, ba chàng hàn sĩ rủ nhau đến quán cà phê La Rotonde, nhậu nhẹt một bữa túy lúy cần khôn, để khao mảnh bằng Tiến sĩ mới toanh của Nghề Cồn.

Tiến Sĩ Cồn, vua tuyệt phích

Các bạn đừng vội tin Tiến sĩ Cồn, với gương mặt bần lãnh của cụ đồ nho, ngay ngày vác ô đến Rue de Grenelle làm việc một cách chăm chỉ, hoặc ra ngắm cảnh rừng Boulogne tức cảnh đề mấy văn thơ, ngoài ra không hoạt động gì khác nữa.

Ở đời con người đa tình, đa tài, tất nhiên phải đa tật. Tiến sĩ Cồn không thoát ngoài định luật đó. Và chàng sinh ra là con Rồng cháu Tiên, nếu không chút máu mè cở bạc trong huyết quản, đâu phải là con Rồng cháu Tiên chính cống.

Văn Cồn ngoài tài làm thơ, đọc sách, viết văn có hai cái tật: mê đánh mặt chược và mê đánh cá ngựa.

Về khoa cá ngựa, anh em quen biết bầu cho TS Cồn danh từ: « Vua Tuyệt Phích » (Roi turfic). Văn Cồn là một nhà văn, nên lúc chơi cờ bạc cũng

nghiên cứu cờ bạc như khảo cứu văn. Có hồi Văn Cồn mê cá ngựa hơn mê viết văn. Văn Cồn thuộc lòng gia phả, dòng dõi từng con ngựa, thuộc tên từ đời ông, đời cha, bên nội, bên ngoại con ngựa, thành tích con ngựa, sở trường sở đoản của con ngựa, tên người chủ ngựa, tên thằng nài cỡi ngựa, tên anh huấn luyện con ngựa. Đó là những yếu tố cần biết, trước khi bỏ tiền cá vào một con ngựa. Văn Cồn chép lại thành một cuốn sách cầm nang, giấy cở cuốn Tự Điển Đào Duy Anh. Văn Cồn trình trọng dân đồ anh em Việt Kiều hay đi trường đua: « Nếu muốn ăn chắc, phải tinh theo dòng giống, ông cha. Các anh cứ tin tôi, cá theo dòng giống, trúng phong phúc! »

Buồn mỗi nỗi, nhiều khi hổ phụ lại sinh khuyến tử, bỏ ngựa thường chiếm giải nhất mà con cứ bet dài. Thành thử, sau một thời kỳ thí nghiệm bi đát, Văn Cồn và đồ đệ đành bỏ cuốn cầm nang dày công nghiên cứu, để khỏi bị nạn rốc túi hoại hoại.

Những buổi trời đẹp về mùa xuân, Văn Cồn thường gọi điện thoại cho Duy Thanh và tôi, hẹn hò gặp nhau ở Longchamp hay Auteuil, hai trường đua nằm ngay giữa trung tâm Balé trong rừng Boulogne. Longchamp và Auteuil có tiếng là hai trường đua đẹp nhất nước Pháp, đẹp nhất Âu châu nếu không phải là đẹp nhất thế giới. Một bãi cỏ xanh rì, rộng hàng mấy chục mẫu, nhiều khán đài chứa từ 50 ngàn đến 100 ngàn khán giả, một khung cảnh đầy thơ mộng, giữa những khu rừng bát ngát. Không những thế, nơi đây có những giải vô địch hoàn cầu, quy tụ hết những ngựa hay nhất của Anh Mỹ, Nga, Nhật, Đức, Úc. Những buổi đại hội tài tử giải nhân tuyệt phích kéo nhau về trường đua như nước chảy, cả trăm ngàn tiếng reo hò cổ vũ như điên, hoan hô con ngựa chiếm giải nhất.

Tôi còn nhớ 3 chàng hàn sĩ đã có dịp thưởng thức tài nghệ Sea Bird, con ngựa của thế kỷ (le cheval du Siècle) trong giải thưởng Khôi Hoan Môn (Prix Arc de Triomphe) ở Longchamp. Con Sea Bird là con ngựa độc nhất, chưa từng thấy trên lịch sử đua ngựa. Nó có một thân hình hùng vĩ, thon thon nhưng đầy bắp thịt kín đáo. Một bộ áo lông vàng thắm mượt, một cái đầu lúc nào cũng nghiêng cao, có vẻ vừa đặc chí vừa ngạo nghễ. Nó có một dáng chạy lá lướt, hào hoa nửa đùa nửa thực, không cố gắng. Nhưng khi gần tới mức, con Sea Bird thả bốn cẳng lướt trên cỏ như luồng gió, chân không chạm đất, tai vênh, mũi nở. Lúc đó tôi có cảm tưởng không phải Sea Bird chạy đua, mà là Triệu Tử Long đang lấy đầu thượng tướng để dâng giữa trăm vạn quân Tào.

Sau khi chiếm giải vô địch thế giới, một nhà tỷ phú Mỹ mê Sea Bird đến mức tra ngay tại trường đua một tỷ quan Pháp để mang Sea Bird về Mỹ. Chủ Sea Bird không chịu, chỉ cho thuê Sea Bird trong 3 năm, lấy bảy trăm triệu quan, để làm giống. Sau 3 năm, vật hoàn cổ chủ, Sea Bird lại trở về Pháp, sinh con, để cháu, tăng gia sản xuất cho nước Pháp.

Ba chàng hàn sĩ cháy túi vì gặp ni cô

Trước khi hồi hương, tôi có dịp đi cùng Tiến sĩ Cồn và kỹ sư Thanh lên trường đua Tremblay, trường đua thuộc vùng quê nước Pháp, cạnh rừng Vincennes.

Trường đua Tremblay trước đây có tiếng là trường đua đẹp nhất trên bờ sông Loire. Đặc điểm là nhiều hoa cúc, đủ màu, đủ giống, đua nhau nở trong mùa đua ngựa. Tôi mới được tin hiện nay trường đua Tremblay đã bị đóng cửa. Chính phủ Pháp trưng dụng trường đua để xây cất một sân vận động tối tân cho khu Đại học Vincennes. Tuy ở xa được tin này tôi rất tiếc. Hai người bạn tuyệt phích chắc chán đồng ý với tôi.

Lần cuối cùng bước chân vào trường đua Tremblay với Văn Cồn và Duy Thanh, chúng tôi chưa chán hy vọng. Chúng tôi được tin trong độ chót, 1 con ngựa do Deforge, một anh nài đại tài, vô địch cỡi thế nào cũng về nhất. Tuy ở này (tuyau) có thể coi như một áp phe chắc chắn tới 100%. Chúng tôi định đàm đàm chút tiền cơm, dốc hết đánh vào độ chót, lấy tiền khao một bữa tiệc thật linh đình, trước khi tôi về VN.

Bất ngờ hôm đó, 3 chàng hàn sĩ ra ngõ gặp via ni cô. Ni cô bên Pháp là các bà sơ, chúng tôi dân dị hóa danh từ, đi đến chỗ thống nhất các đạo giáo. Mới có mấy độ đầu, anh em đã cháy túi. Không biết Lệnh hồ Xung mỗi khi đi đánh bạc gặp via ni cô, dù là ni cô thật đẹp, xui xẻo như thế nào?

Riêng phần chúng tôi, mới đến độ thứ tư cạn túi, đành phải vay ông chủ tiệm giải khát, một người quen biết lâu năm, ít tiền lẻ làm lộ phí trở về Balé.

Buổi chiều, nghe Radio, rõ ràng con ngựa do Deforge cỡi về nhất một cách dễ dàng, ăn lớn.

Ba chàng hàn sĩ chỉ còn cách bứt tai, ôm đầu, dậm cẳng than trời, đổ lỗi « các ôn còn đồ » cho mấy bà sơ via dữ!

Văn Bình, bầu gánh hát Phùng Há Kim Cương ở Ba Lê

Hồi sống lưu vong ở Pháp, tôi có giúp việc tại một tiệm cơm vừa Ta vừa Tàu ở gần Đại Lộ Opéra, một đại lộ sang trọng, đắt tiền nhất ở kinh thành Ba Lê. Tiệm cơm đó là nhà hàng « La Table du Mandarin » nổi tiếng oanh liệt một thời ở Pháp, có thể nói cả ở Âu Châu.

La Table du Mandarin, dịch theo đúng nghĩa là « Bàn ăn Quan Lớn ». Cái tên sắc mùi phong kiến, thực dân và tham nhũng!

Nói về phương diện nghề nghiệp, ở giữa kinh thành hoa lệ, an chơi, xa xỉ này, cần phải có một tên nghe lạ tai, khi đọc đến người ta tưởng tượng Tần thủy Hoàng hay Võ tạc Thiên mới ăn khách và lời cuốn được bọn xài tiền như nước. Nếu xui thời, đuổi theo phong trào Nixon sắp du hành Bắc Kinh, đặt tên tiệm là « Bàn ăn Mao Chủ Tịch » (La

Table du Président Mao) có lẽ chỉ lời cuốn được một số vé sĩ đồ ở Ba Lê. Họ sẽ bắt chước du khách Phú Tang vào tiệm kêu một tô oản thơm mĩ và một bát cơm rang bự, không bao giờ ăn hết xe, quên cả xĩa răng, trả tiền lối 5 quan một người, lỗ thấy mẹ.

«Bàn ăn Quan Lại» tuy có vẻ phong kiến và thực dân, nhưng những hạng gian thương như các ông dân biểu bạch phiến, vàng lặn lại chịu khó bỏ tiền đặt tiệc ở đây. Họ được làm quan trong một đêm (mandarin d'un soir) họ khoái tí, nhà hàng tha hồ chém, họ vẫn vùng tiền qua cửa sổ.

Hồi tôi làm giám đốc Bàn ăn Quan Lại, nói cho có vẻ hách xi xăng chứ giám đốc giám đốc gì, cổ chủ nhân La Table du Mandarin, ông Phạm văn Mười bày ra vụ ca hát VN mỗi buổi chiều (show) để lôi cuốn khách hàng. Ông Phạm văn Mười về Saigon đón cô Phùng Hà, cô Kim Cương sang Bale đóng tuồng Phụng Nghi Đình.

Cô Phùng Hà sắm vai Lã Bố, đeo 2 chiếc lông công dài, chạm trổ nhà, mặc bộ giáp tàu lông lạnh dưới đèn điện, có nhạc kêu loảng soảng. Cô cầm cây phương thiên họa kích múa tít một cách hùng hồn, nhún nhảy Điều Thuyền, để rồi sau cùng cho Điều Thuyền nhào vào lòng cô một cách mê ly.

Kỷ nữ Kim Cương sắm vai Điều Thuyền, tả đung phong thái một tiểu thư con quan Tư Đồ Vương Doãn lúc e lệ, lúc liếc tình, dùng sắc đẹp mê hoặc ông Tướng Vùng Lã Phụng Tiên. Kim Cương đóng kịch khỏi phải nói. Lúc cười lúc khóc, lúc vui, lúc buồn toàn bằng giáng điệu. Người Pháp và người ngoại

quốc chẳng cần hiểu những bài hát giọng Quảng của Kim Cương là cái khi khờ gì, chỉ nhìn bộ điệu những nẻo của Kim Cương, đủ mê Kim Cương như điên rồi.

Ngoài cặp nghệ sĩ thanh danh Phùng Hà và Kim Cương, nhà hàng Bàn ăn Quan Lại còn một số nữ ca sĩ trình diễn mỗi đêm những bài ca tiếng Pháp, tiếng Anh, tiếng Việt, được khách hàng nhiệt liệt hoan nghênh.

Trong số nữ ca sĩ, phải kể tên Thiên Hương (Tiny Yong) nhí nhảnh như một cô đào hát bóng, Bích Chiêu có một giọng hát âm áp du dương, Bạch Yến và Linh Đa được khán giả chú trọng vì tuổi trẻ, vì đang điệu thướt tha của các cô Việt nữ.

Thời kỳ làm bàn gánh hát «La Table du Mandarin», hằng ngày sống chung với nghệ sĩ, tự nhiên tôi cảm thấy mình cũng có một tâm hồn nghệ sĩ, cảm xúc như nghệ sĩ.

Hồi tôi về VN cô Phùng Hà có nhã ý mời tôi lại nhà dùng bữa cơm thân mật. Cô nhớ đến quãng đời lưu vong bên Pháp. Cô thường nói: «tôi coi Văn Bình như người anh tôi. Văn Bình đối với chúng tôi rất chu đáo, tế nhị!»

Trong bữa cơm thân mật tại nhà cô Phùng Hà, ngoài những ca sĩ tôi quen biết, còn thêm Năm Châu và Thăm Thủy Hằng. Tôi vẫn giữ một kỷ niệm êm đềm trong sáng của gia đình nghệ sĩ qua những ngày lưu vong ở Pháp cùng với hai tài nữ Phùng Hà và Kim Cương.

(CÒN TIẾP)

SÁNG KIẾN MỚI — SẢN PHẨM MỚI

Đất nước chúng ta không thể tiến bộ, nếu mỗi ngày chúng ta không tìm cách cải tiến chính mình, nghề nghiệp, sản phẩm, dịch vụ của mình.

Đề tuyên dương và khuyến khích những cố gắng cải tiến đó, Tuần Báo ĐỔI sẽ mở thêm mục giới thiệu các sáng kiến, mới phương pháp mới, sản phẩm mới.

- ① Bạn biết một công sở nào đã cải tiến cách làm việc để phục vụ dân?
- ① Bạn biết xí nghiệp nào đã đổi mới được phương pháp phục vụ khách hàng.
- ① Bạn biết xí nghiệp nào đã sản xuất được một sản phẩm mới để giới thiệu có thể dùng đồ tốt hơn với giá rẻ hơn?
- ① Bạn biết một thôn, ấp, xóm, phường nào đã góp sức phát triển cộng đồng để tự cải tiến đời sống của mình?

Xin bạn hãy liên lạc với Tuần Báo ĐỔI để chúng tôi được tìm hiểu và giới thiệu các sáng kiến mới, thành công mới đó trên mục này.

Thư gửi hay điện thoại về tòa soạn sẽ được nồng nhiệt tiếp nhận. Xin ghi rõ «MỤC SÁNG KIẾN MỚI»

LANG BANG sưu tầm

CHO CHẮC ĂN

Một người khách thuê phòng ở khách sạn hỏi cô bồi phòng trẻ đẹp:

— Đêm ở đây có suya không?

Cô bồi phòng mỉm cười tinh quái trả lời:

— Điều đó ông khỏi cần thắc mắc. Từ trước đến giờ chúng tôi chỉ gặp các cặp yêu nhau thuê phòng thôi và chẳng có người nào than phiền gì về đêm của chúng tôi cả.

Người khách nhìn cô bồi phòng một cách trót ắt bảo:

— Nhưng tôi độc thân làm sao biết được. Cô có thể thử với tôi cho chắc ăn không?

Cô bồi phòng lili

MÙA ĐÔNG VÀ MÙA XUÂN

Kịch tác gia Marcel Pagnol nói: «Mùa xuân là mùa mà các cậu bắt đầu hiểu những gì mà các cô đã hiểu về mùa đông!»

DANH NGÔN

Francoise Sagan nói:

— Một cái áo có ý nghĩa là khi người đàn ông muốn đỡ nó lên.

— Bạn muốn trở thành cái đỉnh trong một bàn tiệc? Dễ lắm, Bạn tuyên bố sẽ trả tiền bữa tiệc đó.

THỜI GIAN XÓA NHÒA

— Anh có đồng ý với tôi là thời gian có thể xóa nhòa tất cả mọi thứ không?

— Tôi không đồng ý!

— Thế là thế nào?

— Anh cứ nhìn lên khuôn mặt của bà xã anh thì rõ. Thời gian vạch làm những nếp nhăn chứ đâu có xóa nhòa tất cả.

CHỈ LỖ

Có người nói với Paul Guth, tác giả cuốn «Les Naifs».

— Tiền của đâu có quan trọng lắm!

— Ông tưởng thế ư? Một thằng ngu mà giàu, bao giờ cũng được người ta gọi là ông nhà giàu. Nhưng nếu thằng ngu nghèo thì bao giờ cũng bị người ta gọi là thằng ngu.

HAI ĐỐI THỦ

Trước phiên tòa, trạng sư bệnh bị cáo muốn làm giảm giá trị của một nhân chứng bèn đưa ý kiến:

— Nhân chứng có thể xác nhận rằng mình không hề vào tù bao giờ không?

— Không, tôi có vào một lần.

Vị trạng sư cười đắc thắng:

— Thế à? Vì lý do gì?

— Tôi vào quét vôi «sà lim» cho một ông trạng sư bị giam vì tội bịa đặt!

LÊN ĐÃ KHÓ, XUỐNG LẠI CÀNG KHÓ HƠN

Một người đàn bà thật to béo, trên người không có lấy một tác vãi, nằm phây phây trên giường, và đứng bên cạnh là một người đàn ông nhỏ con. Chắc chắn phải là chồng của bà ta.

Người đàn bà bảo người đàn ông:

— Bỏ hết quần áo ra.

Về thật buồn nản, người đàn ông làm theo lời. Trong khi người đàn ông còn loay hoay tìm chỗ để quần áo thì người đàn bà lại ra lệnh:

— Lại đây ngay lập tức.

Người đàn ông lủi lủi nghe theo trông thật khổ sở.

Đến gần giường, người đàn ông lại đứng ỳ ra nên người đàn bà lại quát:

— Trèo lên!

Người đàn ông trèo lên nằm ẹp trên đồng thớt. Người đàn ông kính cần nói:

— Thưa vợ, em chỉ muốn trèo xuống!

KỶ VẬT DUY NHẤT

Một người ăn mày gõ cửa một nhà giàu. Một người đàn bà sang trọng bước ra mở cửa.

Người ăn mày nói:

— Thưa bà, bà có đồng nào xin bà cho tôi kiếm chút cơm chút cháo! Không suy nghĩ người đàn bà liền đáp:

— Ông xin cơm xin cháo thì may ra tôi có thể cho ông được chứ đừng xin tiền vì đó là kỷ vật duy nhất trên đời tôi không thể cho ai được!

CHẲNG Lẽ ÔNG CỨ NGỒI Ỗ THẾ SAO?

Trong một rạp chớp bóng ở Mỹ một cô gái đang xem phim, bỗng quay sang nói khẽ với mẹ:

— Mẹ ơi! Thằng chàng ngồi ghế bên cạnh con cứ cho tay sang sờ đùi con hoài!

Người mẹ khẽ quát lên:

— Đồ khốn nạn! Đẻ rồi mẹ sẽ cho nó biết tay! Con hãy đổi chỗ cho mẹ đi!

Hai mẹ con đổi chỗ cho nhau. Nhưng chờ mãi không thấy gì, người mẹ quay sang bảo người đàn ông ngồi bên với giọng mời mọc:

— Ông! Chẳng lẽ ông cứ ngồi ỳ ra thế cho đến khi hết phim hay sao?

Ở ĐÂU? Ở ĐÂY!

Một cô gái trẻ đẹp hốt hắt chạy vào ty cảnh sát. Viên cảnh sát trực nhìn lên hỏi:

— Ở đây là ty cảnh sát làm gì mà ầm ầm vậy?

Cô gái thở hồn hồn:

— Thưa thầy em vừa bị hiếp!

Bản năng bảo vệ người khác nổi dậy, viên cảnh sát rời khỏi ghế hỏi:

— Ở đâu?

Không trừ trừ, cô gái khẽ kéo chiếc mini Jupe lên nói:

— Ở đây này thầy!

Viên Cảnh sát:

— Ặ Ặ Ặ!

Tạp ghi của DƯƠNG KIÊN

NHỮNG MẠNH VUN

Trong những đoạn ngắn dưới đây, tôi xin mượn một vài sự kiện hay nhận xét rải rác mà chúng ta thường bắt gặp trên các mặt báo để bày tỏ cảm nghĩ của một cá nhân trước những nét rất nhỏ mà cũng rất lớn của xã hội miền Nam chúng ta.

Chống Cộng : cần chủ thuyết hay cần thịnh vượng ?

Nếu tôi nhớ không lầm thì cách đây không lâu, hai nhà báo Tây Đức sau khi du hành quan sát tại Việt Nam trước khi về nước đã được tòa Đại sứ Tây Đức tổ chức bữa ăn thân mật để gặp gỡ báo

chí VN. Cuộc thảo luận về những vấn đề chung diễn ra và nhà báo Tây Đức dường như muốn cống hiến kinh nghiệm chống cộng của Tây Đức cho VN ấy là muốn thống Cộng thì điều cần không phải là một chủ thuyết mà là sự no ấm thịnh vượng cho mỗi người dân.

Tôi thành thật tin rằng nhà báo Tây Đức không đùa cợt. Tôi biết rằng giữa Đông và Tây Đức mức phát triển kinh tế cách biệt khá xa. Tôi biết rằng người Tây Đức vẫn thường tự hào về sự tiến bộ kinh tế nhờ đó có một ưu thế chính trị rõ rệt đối với Đông Đức.

Nhưng nhân một nhận xét của

một người trí thức phương Tây, tôi muốn nói đến phương thức chống cộng của phương Tây và phương thức chống Cộng của phương Đông.

Chính người phương Tây đã đề ra chủ nghĩa Cộng Sản. Chủ nghĩa Cộng Sản lấy biện chứng duy vật làm căn bản, lấy đấu tranh giai cấp làm sách lược và lấy sự thỏa mãn nhu yếu chung một cách đồng đều làm cứu cánh. Thế thì dĩ nhiên sự thịnh vượng kinh tế khiến ai nấy đều có thể thỏa mãn các nhu yếu là 1 phương thức khiến chủ nghĩa Cộng Sản trở nên vô nghĩa. Đấu tranh giai cấp, bạo động chính trị trở nên vô ích. Cái ánh sáng huy hoàng của sinh hoạt náo nhiệt của Tây Bá Linh đã khiến biết bao nhiêu người Đông Bá Linh liêu chết vượt bức tường ô nhục, không chắc chỉ vì thêm thường tự do, có khi thêm thường miếng cơm, manh áo, mái nhà, cái xe...

Sự thật tuy có tầm thường nhưng cụ thể ấy đã khiến nhà báo Tây Đức phát biểu một cách quả quyết và cụ thể không kém là miền Nam VN không cần một chủ thuyết chỉ cần có thêm nhiều xe Honda nữa, thêm nhiều máy truyền hình truyền thanh hơn nữa, thêm sang nhiều càng bay phương tiện cho một đời sống ở mức độ cao. Cộng sản sẽ tự nó tàn lụi, tự nó hết hấp dẫn đối với những người đã no đủ.

Cũng nhân quan điểm thiết thực nói trên của nhà báo Tây Đức, tôi chợt nhớ đến buổi thuyết trình của giáo sư Nguyễn ng. Huy tại Nha Trang khoảng giữa năm 1970. Giáo sư Huy là nhân viên phái đoàn VN tại hòa đàm Ba Lê và ông đi một vòng các tỉnh để giải thích lập trường của VN tại hòa đàm. Trả lời câu hỏi vì lẽ gì chính phủ VN chấp nhận cho MTGPMN trở về sinh hoạt như một chính đảng công khai hợp pháp, giáo sư Huy đáp rằng chúng ta có thể chấp nhận họ trở về vì một khi không còn hoạt động trong rừng sâu núi thẳm nữa, người cán bộ Cộng Sản chúng sống với chúng ta cũng như bất cứ con người tầm thường nào khác, muốn sống an nhàn no đủ mà hết khi thế đấu tranh. Có bảo đảm là họ không bị chúng ta

hóa, và từ hủ hóa đến tham ô là bước đường ngắn. Họ sẽ hết lòng vì Cộng Sản và thế là người quốc gia bất chiến tự nhiên thành.

Khi nghe lập luận của giáo sư Huy, tôi nghĩ rằng hoặc ông muốn trả lời cho qua, hoặc ông cố tình trả lời theo một cách đơn giản nhất để dễ bề thỏa mãn thính giả của chúng. Nhưng khi được biết quan điểm chống Cộng của nhà báo Tây Đức thì tôi chợt giật mình tự hỏi biết đâu giáo sư Huy chẳng trả lời một cách thành thật ?

Vậy thì, chống cộng cần chủ thuyết hay cần thịnh vượng ?

Thịnh vượng dĩ nhiên là mục tiêu tối hậu của bất cứ chủ thuyết chính trị nào. Nhưng mục tiêu chung của mọi chủ thuyết không đủ để các chủ thuyết gần lại nhau và không còn cần đến chủ thuyết nữa. Để đạt đến thịnh vượng, người ta cần phải giải đáp biết bao nhiêu câu hỏi : phải theo đường lối chính trị nào, kiểu mẫu tổ chức xã hội nào để mau đạt đến thịnh vượng hơn hết ? Trong khi hoạt động để đạt đến và khi đã đạt đến mỗi cá nhân, mỗi giai tầng phải sao sẽ trách nhiệm và quyền lợi như thế nào ?

Người nông dân có bột, người chăn nuôi có trứng gà và người thợ có tài khéo đồng ý với nhau để làm 1 chiếc bánh dĩa la kho. Chiếc bánh khi làm xong sẽ phân chia như thế nào lại càng khó hơn. Chiếc bánh (hay sự thịnh vượng) có thể là nguyên nhân một cuộc đấu đá, sự thịnh vượng chẳng chừng không tiêu diệt bạo động mà còn là nguyên nhân của bạo động.

Hãy cứ so sánh hai miền Nam Bắc hiện tại.

Dù nói cách nào chẳng nữa chúng ta phải công nhận là miền Nam hiện nay no đủ thịnh vượng hơn miền Bắc. Nỗ lực cho miền Nam thịnh vượng hơn nữa có chắc chắn là sẽ vẫn hồi hòa bình hay không ? Có lẽ có nếu như thịnh vượng là thực sự chứ không giả tạo, có lẽ có, nếu như thịnh vượng một cách thẳng băng không chênh lệch, có lẽ có nếu như thịnh vượng mà không phải chối bỏ cá nhân, gia đình lên ngưỡng độc lập tự do v.v...

Tất cả những điều kiện ấy có

ý nghĩa gì ? Có nghĩa là phải có một chủ thuyết phát triển, không phải là chủ thuyết vô sản, không phải là chủ nghĩa Cộng Sản, không phải là chủ nghĩa tư bản hay một thứ gì gần giống như vậy.

Đến đây tôi tưởng cần phải phân biệt tính chất của chủ nghĩa Cộng Sản phương Tây và chủ nghĩa Cộng Sản phương Đông. Mặc dù cùng mang một nhãn hiệu, Cộng Sản phương Đông, một cách âm thầm, lấy tinh thần chứ không phải vật chất làm căn bản biện chứng cho những vận động lịch sử của họ. Sức mạnh của họ không ở vũ khí, không ở kỹ thuật mà ở sự kêu gọi tinh tự con người. Tinh tự ấy không mua chuộc được, không biến chất được bằng củ cà rốt hay bằng chiếc gậy nhưng lại có thể chế ngự được bằng những tinh tự xấu xa hơn, vĩnh cửu hơn. Tôi muốn nói đến một chủ thuyết phát triển có tính cách dân tộc, 1 chủ thuyết chứ không phải 1 khẩu hiệu suông.

Sau gần hai mươi năm chống cộng, điều làm lẫn lộn lao nhát của chúng ta là nhận mọi thứ viện trợ, kể cả viện trợ chủ nghĩa. Từ chủ trương « củ cà rốt và chiếc gậy » đến chủ thuyết Nixon» đều ngỡ ngàng đến một mức độ phi thường, cũng phi thường như chương trình chống cộng « mỗi người một xe Honda và một máy truyền hình » của nhà báo Tây Đức. Thế mà đến giờ phút này chúng ta vẫn chưa thừa, cũng phi thường thay !

Bầu cử tại Á Châu

Một nhà ngoại giao Hoa kỳ từng giữ vai trò quan trọng trong việc hoạch định chính sách của Hoa Kỳ tại Á Châu đã viết một bài knao luận về bầu cử tại Á Châu.

Sau khi nhận xét rằng chế độ dân chủ là một cái gì mới mẻ đối với Á Châu tác giả kiểm điểm những cuộc bầu cử tổ chức gần đây tại vài quốc gia Á châu để nhận xét rằng kết quả các cuộc bầu cử ấy thường có ý nghĩa hợp pháp hóa nhà cầm quyền hay là củng cố địa vị ưu thế của nhà cầm quyền đương nhiệm. Tuy không nói rõ nhưng tác giả hẳn muốn biện luận rằng trình độ của

Á Châu còn thấp kém để có thể áp dụng đúng đắn các chế độ dân chủ Tây phương.

Thật vậy, bởi vì trong phần cải nghĩa khuyến hướng thường thấy trong các cuộc bầu cử tại Á Châu, tác giả cho rằng sở dĩ các nhà cầm quyền đương nhiệm luôn luôn ưu thắng vì các quốc gia Á Châu được cai trị quá lâu dài dưới chế độ quân chủ nên dân chúng có một lòng sùng kính tự nhiên đối với các nhà cầm quyền. Cũng như xưa kia thần dân sùng kính đấng thiên tử.

Tôi rất muốn tin nhà ngoại giao cao cấp Hoa kỳ « khảo luận » một cách nghiêm chỉnh và chân thành. Không ai bắt ông phải viết báo ngoại trừ ông phải viết báo một cách gián tiếp mỗi khi bị phỏng vấn nhưng chính vì tin ở lòng chân thành của ông mà tôi run sợ. Tôi phát giác rằng vì sao Hoa kỳ luôn luôn xác nhận tôn trọng lý tưởng dân tộc tự quyết và hậu thuẫn các chính phủ do dân chúng các quốc gia ấy lựa chọn cái cuộc tuyển cử. Lòng sùng kính cái nhà cầm quyền đương nhiệm là ý chí thành thật của mỗi dân tộc mà Hoa kỳ tôn trọng dưới chủ thuyết dân tộc tự quyết !

Tôi không đủ khả năng và tài liệu để biết một ý niệm như trên có ảnh hưởng đến mức độ nào trong chính sách đối ngoại của HK nhưng tôi tưởng cần phải thảo luận với người HK nói chung về truyền thống quân chủ Á Châu và thực tế chính trị tại Á Châu ngày nay.

Tôi không phủ nhận rằng nền tảng của chế độ quân chủ Đông Phương cũng như Tây Phương, là lòng sùng kính. Và có lẽ bất cứ chế độ chính trị nào cũng phải được xây dựng trong tinh thần sùng kính, có khác nhau chăng là sùng kính cá nhân hay sùng kính đoàn thể, đang phải, sung k. nam một ý niệm hay sùng kính một chủ nghĩa. Thiếu lòng sùng kính hay nói khác là thiếu sự tin tưởng, sự giao phó, sự ủy quyền thì guồng máy cai trị sẽ sụp đổ.

Vậy lòng sùng kính của chế độ quân chủ Á Châu hướng về đâu ?

Nếu tạm bỏ qua sự khác biệt không đáng kể giữa các quốc gia mang nhãn hiệu Á Châu thì có thể nói lòng sùng kính đây là lòng sùng kính một ý niệm. Ý niệm quyền hành là một ủy nhiệm thiêng liêng bao giờ, lúc nào cũng có thể chấm dứt, thay đổi nếu kẻ thụ ủy không còn xứng đáng nữa. Nhưng bằng cách nào để ủy nhiệm và bằng cách nào để chấm dứt sự ủy nhiệm thì không được minh bạch và có thể vì thế mà các học giả Tây phương lầm tưởng rằng sự sùng kính trong tinh thần quân chủ Á châu là sự sùng kính có tánh cách cá nhân.

Nhưng vấn đề ở đây là có phải lòng sùng kính (dù cá nhân, dù ý niệm) là căn nguyên của hiện tượng các chính quyền Á châu luôn luôn đặc thắng trong các cuộc tuyển cử hay không? Tôi tưởng câu trả lời thật là hiển nhiên đối với người Á châu. Từ một thế kỷ nay Á châu bị cơn bão xâm lăng làm suy đồi những giá trị tinh thần của mình trong đó lòng sùng kính bị suy đồi một cách tệ hại nhất. Chỉ thua có Châu Mỹ La Tinh, Á Châu từ sau đệ nhị thế chiến luôn luôn chứng kiến các cuộc bạo động để thay đổi nhà cầm quyền. Không còn là sùng kính nữa nhưng mà là sức mạnh làm nền tảng cho quyền bính.

Quyền bính do sức mạnh luôn luôn tạo nên sự phần nộ, niềm khinh bỉ, lòng thù hận. Nó cần được kiềm hãm, cần được tự đối trá nên cần đi mượn bất cứ bộ áo loè loẹt nào, bộ áo ấy theo thời trang là các định chế dân chủ Tây phương. Nhưng thực chất của nó vẫn chỉ là sức mạnh thô bạo.

Sức mạnh không có lương tâm có thể làm bất cứ điều gì trong đó điều dễ nhất là làm cho mình đặc thắng trong một cuộc tuyển cử, một khi lại được tái đương nhiên đó là do lòng sùng kính của nhân dân.

Nha Trang 14.7.71.
DUONG KIEN

CHÍNH TRỊ Mùa đảo chính hụt

Bao nhiêu sách vở CS viết dạy kỹ thuật làm đảo chánh đáng vứt vô sọt rác! Không biết có phải lịch Tam Tông Miếu chẳng, mà trong mấy tháng vừa qua trong thế giới Á Rập, các cú đảo chánh đều thất bại một cách thảm hại.

Các bạn còn nhớ vụ TT Ai Cập, ông Sadate, đã bắt 9 nhân viên cao cấp của chánh phủ, để phá vỡ một âm mưu đảo chánh, phó Tổng Thống Sabry cũng bị bắt.

Gần đây, có 45 Sĩ quan ở Iraq bị bắt, cũng vì có âm mưu đảo chánh, bị bại lộ.

Tháng vừa qua, vua Hassan II ở Maroc thoát chết cũng vì mấy ông Tướng đảo chánh lêu lếu, tổ chức cuộc đảo chánh một cách quá tài tử.

Và sau rốt đến cú đảo chính hụt ở Sudan, kết quả là đảng CS Sudan bị thua liểng xiểng, lãnh tụ bị tử hình.

Hơn hai năm trước đây, tướng Numeiry (Có nơi viết là Nimeiry) đã cướp được chính quyền ở Sudan, cũng bằng một cuộc đảo chánh không khó khăn chi mấy. Người ta kể lại rằng đoàn thiết giáp của tướng Numeiry, trên đường tiến tới tấn công dinh T. Thống, đã dừng lại ở các ngã tư mỗi khi gặp đèn đỏ.

Đảo chính như vậy thì ngo quá làm nhiều người sốt ruột. Vì vậy, vào cuối tháng 7, một nhóm sĩ quan ở Sudan đã tổ chức cướp chính quyền. Trong vòng 45 phút, họ quả thực đã làm chủ được tình hình ở thủ đô Khartoum. Các vị trí chiến lược trong thành phố bị chiếm giữ. Tướng Numeiry bị bắt giam. Phe đảo chính chỉ việc lên đài phát thanh đọc một bản tuyên cáo là coi như đã nắm gọn chánh quyền trong tay.

Lãnh tụ của phe đảo chính là thiếu tá Hassem al Atta, 35 tuổi, thiết lập một Hội đồng Cách Mạng

gồm 7 nhân viên gồm các sĩ quan thân Cộng; hầu Trung Tá Babakr al Nour làm chủ tịch. Đảng Cộng Sản Sudan có 6000 đảng viên, là một đảng Cộng Sản mạnh nhất ở Phi Châu. Nga Sô đặt rất nhiều vốn liếng vào đảng Cộng Sản, Ngoài đảng viên cốt cán, họ còn liên kết được khoảng 200 ngàn đoàn viên các nghiệp đoàn nữa.

Với lực lượng hỗ trợ đó, phe đảo chính cảm thấy ăn chắc quả?

Có lẽ cũng vì vậy, họ đã bỏ qua một vài trang trong những sách dạy làm đảo chính, không chịu đọc và họ đã vi phạm tất cả những qui tắc đảo chánh trong đó.

Thứ nhất, nhóm sĩ quan đảo chính chỉ dựa vào một nhóm binh sĩ gác dinh Tổng thống, và mấy xe thiết giáp. Còn các đơn vị quân đội khác trong 26 ngàn quân sĩ Sudan không hỗ trợ cho họ.

Thứ hai, sau khi chiếm được đài phát thanh, họ không biết sử dụng làn sóng điện để hô hào sự ủng hộ của quần chúng. Mở radio nghe, chỉ thấy toàn nhạc quân hành mà thôi.

Điểm thứ ba, không kén phần quan trọng và rất đáng học hỏi, là sau khi cướp chính quyền, họ không giết tướng Numeiry và các lãnh tụ thân cận của ông này. Kết quả là phe chống đảo chánh vẫn có được một đội đồng qui để tập hợp lại những người chống Cộng ở Sudan.

Yếu tố cuối cùng đã đưa phe đảo chính xuống hố là sự can thiệp của xứ Lybia láng giềng, với ông đại tá Kaddafi (cũng viết là Gaddafi).

Hai năm trước, đại tá Kaddafi cũng cướp được chính quyền ở Lybia khi ông vừa 26 tuổi. Chống các nước Tây phương, đuổi người Ý, người Anh ra khỏi xứ, quốc hữu hóa các ngân hàng, đánh thuế nặng các mỏ dầu, nhưng ông Kaddafi ở Lybia cũng như TT Sadate ở Ai Cập sẽ lo cuồng lên nếu ở dưới natch các ông có một nước Sudan Cộng Sản, bị Nga giật dây!

Vì vậy, đại tá Kaddafi đã ra tay can thiệp, giúp tướng Numeiry cướp lại chính quyền. Đó là một vụ can thiệp có tính toán, không giống như hai thập trước đó, Kad-

MỘT VÒNG THẾ GIỚI

dafi đã lên tiếng giúp phe đảo chính hụt ở Maroc chống vua Hassan II trước khi biết họ là nhóm nào!

Chủ tịch Hội Đồng Cách Mạng Sudan, trung tá Babakr al Nour lại đang ở Anh khi nhóm sĩ quan cách mạng thành công. Nour bèn tức tốc bay về cùng 2 sĩ quan cấp tá khác, trên chuyến bay từ London về Khartoum của hãng BOAC. Khi phi cơ bay qua lãnh thổ Lybia, phi cơ nhận được lệnh: «Phải hạ cánh xuống phi trường Benina, nếu không sẽ bị bắn». Nhìn ra cửa, phi cơ chiến đấu của Lybia bay quanh làm áp lực.

Trên phi cơ BOAC có 109 hành khách. Phi công không biết làm sao, đành hạ cánh trên đất Lybia. Tới phi trường, trung tá Nour bị bắt.

Trong lúc đó thì ở Khartoum, phe quân nhân của tướng Numeiry bắt đầu phản công. Cuộc phản đảo chánh diễn ra không lâu, nhưng đẫm máu. Trong vòng một buổi sáng, tướng Numeiry đã xuất hiện trên đài truyền hình tuyên bố ông kiểm soát tình hình trở lại. Dân chúng lại đổ ra đường hoan hô ông tướng. Cũng trong đám dân đó, hai ngày trước đã đi hoan hô biểu tình ông tá!

Tướng Numeiry hành động rất lẹ. Ông gọi điện thoại cảm ơn Kaddafi, và bao tin mừng cho Sadate ở Ai Cập. Xong là tới các vụ hành quyết.

Cả thế giới CS, từ Nga sô, Đông Âu tới Hà nội đều la lối kết án Numeiry. Vì ông tướng này đã tận

tình tiêu diệt đảng CS Sudan. Tổng bí thư CS bị hành quyết. Các ông tá đảo chánh bị hành quyết. Đài truyền hình, đài phát thanh kêu gọi dân chúng tận diệt CS. Kết án CS là phản quốc.

Sáu năm trước đây, đảng CS lớn nhất Á châu, trừ Trung cộng, ở Indonesia cũng thất bại khi yểm trợ một nhóm tướng lãnh đảo chính. Và khi phe đảo chánh bị thua, quân đội Indonesia nắm chánh quyền đã phần công tiêu diệt các đảng viên CS, khoảng 300 ngàn CS bị giết ở Indonesia.

Tình trạng này đang diễn ra với đảng Cộng sản Sundan.

Có lẽ Trung cộng và Nga sô có kỷ khi họ chủ trương chung sống hòa bình với phe tư bản! Sách dạy đảo chánh của các đồng chí toàn là sách cũ cả!

KINH TẾ

Thái Lan gặp khó khăn

Trong số các nước kiếm lời nhờ chiến tranh Việt Nam, Thái Lan cũng dự phần chút đỉnh. Mấy năm gần đây Mỹ đã viện trợ dồi dào nâng tổng số viện trợ cho Thái Lan lên 3 tỷ Mỹ kim. Các công ty ngoại quốc, nhất là Mỹ và A-

cũng đã đổ 260 triệu Mỹ kim vào đầu tư tại Thái Lan. Tại thành phố Bangkok, các tòa cao ốc mọc lên, các con lạch được lấp và đắp thành đường xá.

Nhưng các nhà lãnh đạo nền kinh tế xứ Thái cũng không biết lợi dụng các cơ hội của họ. Nền kinh tế Thái vẫn dựa vào sản phẩm xuất cảng chính là gạo, thêm vào đó là thiếc, cao su. Gần đây «cuộc cách mạng lúa gạo ở Á châu» đã giúp các nước khác tự túc thực phẩm. Vì vậy giá gạo trên thị trường quốc tế hạ xuống. Kết quả là gạo Thái Lan ứ đọng chất đọng lại và cán cân chi phí thì thiếu hụt.

Khuyết điểm chính của nền kinh tế Thái là không phát triển đa phương các ngành kinh tế của họ.

Gần đây căn cứ Mỹ ở đây can cứ miền Đông Bắc bắt đầu rút đi. Những khách sạn Thái Lan vắng khách, bắt đầu tính tiền cho thuê giờ thay vì cho thuê ngày.

Tiền ngoại quốc đầu tư vào T.L. cũng giảm bớt. Giữa thành phố Bangkok, một cao ốc 10 tầng dựng xong từ một năm nay mà chỉ có bốn người thuê, tất cả đều ở tầng trên cùng, nghĩa là rẻ như! Các khách sạn lớn chỉ có 20 đến 40 phần trăm phòng có người thuê.

Nhưng người dân Thái Lan thì đâu biết cái chi đang đe dọa nền kinh tế của họ. Đường phố vẫn nhấp nháy ánh đèn neon, dân chúng vẫn đi lại tấp nập. Tuy vậy, dấu hiệu của tình trạng suy kém đã hiện ra. Đó đây, một vài tiệm buôn, nhà hàng đã đóng cửa.

Vào tháng 6 vừa qua, công ty Conoco Oil đã thử tìm dầu lửa ở vịnh Thái Lan. Nếu tìm thấy dầu lửa thì nền kinh tế có cơ hội bành trướng. Nhưng các giới chức Thái Lan với nền hành chánh rườ rọc nề không mấy tỏ vẻ quan tâm đến chuyện tìm dầu lửa. Các luật lệ, thủ tục về việc tìm dầu ngoài khơi đang lẽ phải được ban bỏ, thì lại bị trì hoãn hoài hoài. Mà các công ty dầu lửa chưa thấy luật lệ rõ ràng thì đâu dám đổ tiền vào! (Ở V.Nam ta các thủ tục luật lệ đã có rồi, nhưng đến nay vẫn chưa có người khai thác).

Kết quả là nhiều tàu tìm dầu ngoại quốc đã bỏ Thái Lan để tới các vùng đất hứa hẹn hơn, nhất là Indonesia và Mã Lai.

Trong lúc chiến tranh VN còn tiếp diễn thì tiền còn đổ vào Thái Lan, nhưng nếu các nhà kinh tế xứ này không nhìn xa thì tương lai của xứ họ sẽ rất đen tối.

Còn VN? Ngoài chuyện tranh cử ra, có ai lo lắng về tương lai kinh tế của ta, khi chiến tranh chấm dứt và ngoại viện cạn dần?

KHOA HỌC

Chữa bệnh bất lực!

Ai đồng ý?

Một sinh viên ở ĐH Pennsylvania Hoa Kỳ bỗng bị bệnh bất lực về tình dục từ một năm qua. Bắt đầu bằng một kinh nghiệm thất bại khi anh muốn yêu đương cô gái của anh trong một chiếc xe Volkswagen quá chật hẹp. Từ cú thất bại đó, chàng sinh viên cảm thấy không đủ sức làm tình nữa. Và gần đây, nhờ một bác sĩ tâm bệnh học ở ĐH Temple chữa, anh ta mới khỏi bệnh! Vụ chữa bệnh này chứng tỏ một phương pháp mới trị bệnh tâm thần có hiệu quả, một trường phái mới về bệnh lý ra đời, gọi là môn phái về «bệnh lý tác phong» (behavior therapy).

Phái Bệnh Lý Tác Phong khác với phái cổ truyền chữa bệnh theo tâm phân học của Freud ở một điểm là định nghĩa thế nào là tâm thần rối loạn.

Theo môn đồ Freud, tâm thần rối loạn là kết quả của những xung đột trong cõi vô thức gây hậu quả trên các tác phong của con người một cách bí ẩn.

Theo môn phái Tác Phong thì vai trò của vô thức không đáng kể. Đối với họ, sự rối loạn tâm thần chỉ là tổng cộng của những thói quen sai lầm do người ta tập luyện giống như con chó trong thí nghiệm về phản xạ theo điều kiện của Pavlov. Mỗi lần con chó đói thấy

thức ăn thì rung một tiếng chuông. Tập luyện mãi, đến khi chỉ cần nghe tiếng chuông, không có thức ăn mà con chó cũng tiết dịch vị. Hiện tượng đó, các bạn đã học trong môn Vạn vật năm đệ tứ, gọi là Tiết Tâm Linh (đánh từ nghe to bỏ mẹ!)

Dựa trên nguyên tắc của thí nghiệm Pavlov, các nhà bệnh lý học mới cho rằng muốn sửa chữa một thói quen xấu thì tìm cách thay thế bằng những thói quen mới. Với phương pháp đó, họ chữa bệnh tâm thần, và chỉ trong vòng 30 lần chữa bệnh, con bệnh đã khỏi, không mất nhiều năm trời như phương pháp tâm phân học của Freud.

Phương pháp chữa bệnh đó giống như tập luyện cho một đứa bé không sợ nước. Trước hết cho chú bé nhúng một chân xuống, rồi tới hai chân, rồi mới tới thân mình.

Như cậu sinh viên ở Pennsylvania kể trên. Bác sĩ Joseph Walpe cho cậu biết rằng sở dĩ cậu bất lực vì cậu sợ chuyện tình dục, sau vụ thất bại trong xe Volkswagen. Bác sĩ khuyên cậu kiếm một cô bạn gái kiên nhẫn, làm bạn với cậu và giúp cậu dần dần thắng được nỗi sợ hãi của mình. Sau khi gần gũi cô bạn nhiều ngày, dần dần cậu bớt sợ, và cuối cùng tìm được hứng thú.

Phương pháp trên cũng dùng để chữa tật «đồng tính ái». Những cậu mắc tật này nằm trên giường có cảm điện. Khi một bức hình đàn ông khỏa thân chiếu lên, cậu bị điện giật. Khi hình phụ nữ khỏa thân chiếu lên, cậu hết bị điện giật và được thoải mái.

Ai đọc cuốn tiểu thuyết The Brave New World của Aldous Huxley chắc sẽ nhớ ra thế giới tương tượng của Huxley cũng dùng phương pháp đó để giáo dục con trẻ. Trong thế giới mới, các công dân được chia loại, từ thượng lưu xuống hạ lưu. Một đứa trẻ hạ lưu sẽ chỉ lớn lên để làm việc tay chân, không cần óc thẩm mỹ. Vì vậy ngay từ bé người ta cho chúng vô các căn phòng huấn luyện. Khi hình ảnh một đóa hoa, một con bướm hiện lên, lũ trẻ bị điện giật kêu thét lên. Thế là khi lớn lên, chúng sẽ ghê sợ các vẻ đẹp.

Cách chữa bệnh như vậy có phạm đến nhân phẩm con người? Con người bị cho vô phòng thí nghiệm như súc vật, biến thành một «vật thể» bị điều động các phản ứng như con chó của Pavlov.

GS Alan Goldstein ở ĐH Temple trả lời: «Các bệnh nhân đến với chúng tôi để yêu cầu sửa chữa các tác phong, thói quen của họ. Không phải chúng tôi lựa chọn, mà chính họ lựa chọn các thói quen, tác phong mới!»

Phương pháp mới này đã được hơn 100 nhà chữa bệnh thực hành và nhiều người đang thử, trong số đó có cả nhà tâm lý học Skinner ở ĐH Harvard một cái tên rất bảo đảm!

HOA KỲ

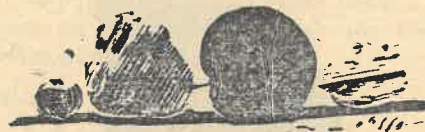
Đại bố chị em ta ở Nữ Ước

Du khách trên thế giới khi tới Nữ Ước, vẫn cảm thấy phong hóa ở đây còn đứng đắn, không có những khu vực của chị em ta làm ăn công khai và lộ liễu như ở Luân đôn, Đông Kinh hay Hamburg.

Nữ ước cũng nổi tiếng về buồn lậu, cờ bạc, rượu và ma túy, nhưng cái món chị em ta thì chỉ đánh du kích lẻ tẻ thôi.

Nhưng mấy năm gần đây, Nữ Ước đã thay đổi. Giới chị em ta càng ngày càng hoạt động mạnh hơn. Trước hết là từng trung đội đi diễn binh ngoài phố. Rồi tới cấp đại đội, tiểu đoàn, và dần dần quân số lên tới cả sư đoàn chính qui.

Đoàn nữ binh đó đã tổng công kích đại lộ Broadway. Họ vừa trưng bày hàng họ, vừa lớn tiếng rao giá cả, trong khi bọn ma cô ngồi đợi sẵn trong xe hơi. Mỗi đêm cảnh sát bắt hàng chục cô gái, nhưng sau khi đóng tiền thế chân, các cô lại được trả tự do và xung phong ra đường tiếp tục hành nghề.

MƯA PHO

nhớ người những bước chân mau
dầm cơn mưa lạnh mái đầu sáng nay
giọt buồn ngọn cỏ lá cây
đau theo tiếng động mỗi ngày vắng xa
nhịp trùng tim sống giang hà
mưa như máu đỏ xuống hòa phố xanh

27-3-70

ĐI TÌM

Thanh Minh trong tiết tháng ba
Lê là Tảo mộ, hội là Đạp thanh
N.D

NGUYỄN DU

dặm dài tóc bạc đầu non
ba trăm năm nữa người còn nhớ ta?
cành thanh niên cỗi hờn già
trong thân mẫn cũ người là tri âm
mưa mai đọng bước chân thăm
tìm người ta gặp sương dầm cỏ cây
ta buồn hơi thuốc ngập đầy
hồn mưa trên bãi một ngày tháng ba

(TIẾT THANH MINH)

Nhiều du khách như dân bản xứ đã than phiền với nhà chức trách rằng họ bị đám gái điếm tấn công bằng các lời tục tĩu cũng như các hành động tục tĩu! Hồi đầu năm nay một du khách bị giết gần khách sạn Hilton, có lẽ do mấy tên ma cô. Rồi tới một vị cựu bộ trưởng người Đức đi Mỹ chơi bị một đám các cô gái tấn công.

Một tháng trước đây, nhà chức trách ở Nữ Ước đã quyết định đưa ra tòa 2 cô gái và không cho đóng tiền thế chân, một điều khat khe thường chỉ áp dụng cho các bị can về tội sát nhân.

Đồng thời, thị trưởng Nữ Ước, ông John Lindsay phát động một phong trào đại bố giới chị em ta. Một đại úy Cảnh sát được chỉ định làm xếp sổ kiểm soát gái mãi

dâm. Đoàn quân cảnh sát trang bị bằng máy hình, sẽ chụp để bắt quả tang các cô gái đang bắt khách. Đồng thời bọn ma cô cũng bị đại bố. Một chiếc xe Cadillac trị giá 18 ngàn Mỹ kim bị tịch thu.

Kết quả là sau mấy ngày của chiến dịch Vi Dân Mỹ, tất cả giới chị em ta biến mất khỏi đường phố. Lần đầu tiên trong 15 năm, lục sự tòa án ở Nữ Ước cho biết không có một vụ gái điếm nào bị đưa ra tòa! Trước kia thì mỗi ngày có từ 75 đến 80 vụ!

Một chị em ta ở Nữ Ước có thể kiếm mỗi ngày 300 mỹ kim (khoảng hơn 100 ngàn VN) khi giới chị em ta đang phát triển cả một nền kỹ nghệ về sex cũng phát triển theo. Trên đường phố có những cửa tiệm trình diễn các trò phạm

HẠT BỤI

quên đời, đốt thuốc rong chơi
bước chân xuống phố một trời mưa tuôn
lạnh len trong cả nỗi buồn
hỏi thăm lá cỏ mưa nguồn nơi đâu
phủ trần thân thể biển dâu
nhẹ như hạt bụi trong màu sắc không

3-70

MƯA HOA

tặng Trần thị Hiền

thoắt nhiên búp mở cánh hoa
hồng mưa lục điệp nhập nhòa buổi mai
bàn chân sương khói bước dài
tìm cành hoa trắng đã cài ngày xưa
yêu nhau biết đến bao giờ
tình thiên thu ý vô bờ hương thơm
ngỡ trong da lạnh vẫn còn
phấn hoa tình khiết trong hồn chưa bay
nhân du xuân chuỗi đời ngày
lưng lưng mưa hiện hoa đầy vườn không

4-70

HỒ NGẠC NGŨ

thuần phong mỹ tục, dành cho người lớn coi. Thêm vào đó là các tiệm bán sách báo, phim khiêu dâm, các nhà tắm hơi và hoa búp, các nhà chiếu phim về đồng tính ái, các hộp đêm, biểu diễn bê hội đồng v.v. Năm tháng trước đây, CS đã bắt giữ ba người về tội công sức tu sĩ trong một Club Orgy. và phạt tù lần lượt một tháng, tháng ba và sáu tháng.

Kết quả chiến dịch bài trừ tệ đoan của thị trưởng Lindsay có kết quả 99.8 phần trăm ngày trong tuần đầu tiên. Nhưng còn kết quả lâu dài thì nhiều người nghi ngờ. Một cô gái hoàn lương 32 tuổi, đặt câu hỏi: «Sau khi các cô ra khỏi tù, được phát 1 mỹ kim, các cô sẽ sống ra sao? Họ cũng cần phải ăn phải kiếm một phòng để ở và họ kiếm ở đâu?»

CÁNH HOA CHÙM GỜI

Nguyên tác
« THỔ TY HOA »
của QUỲNH DAO

bản Việt văn
LIÊU QUỐC NHĨ

TÓM TẮT CÁC KỲ TRƯỚC :

Trước khi mẹ nàng qua đời, bà dặn cô nữ sinh Mẫn Ước My lên Đài Bắc sống nhờ giáo sư La Nghị với mục đích học đề thi vô Đại Học. Tại nhà giáo sư họ La xa lạ, Ước My gặp những con người kỳ dị : bà vợ ông là Nhã Trúc bị bệnh thần kinh, con trai ông, La Hạo Hạo, thì sống rất phóng túng, con gái là Khởi Khởi yếu ớt nhưng đẹp một vẻ liêu trai.

Trong nhà giáo sư La Nghị còn Từ Trung Đan, một thanh niên cương nghị, dạy kèm cho Khởi Khởi và Ước My...

— Có chứ ! Tôi đáp.

— Cô xem, hoa thì có nhiều loại, từ hoa Hồng, Tường vi, Khương nại, Bá Hạp, Hoa Lan, Hải Đường, Phở công Anh... không đếm xuể, mỗi loài hoa lại có một nét đáng yêu của nó phải không ?

Tôi gật đầu : — Đúng.

— Bởi vậy, tôi yêu tất cả loài hoa. Đàn bà cũng thế, mỗi đứa con gái một nét đặc biệt, nên tôi đều yêu cả.

Lý luận thật kỳ quặc ! Mới nghe qua thì rất hữu lý, nghĩ kỹ thì có cái gì không ổn, nhưng tìm mãi

tôi không thấy lý do. Tôi nhìn hấn, đôi mắt trong sáng kia cũng đang nhìn tôi, miệng vẫn mỉm cười. Tôi tuy không tán thành điều hấn vừa lý luận, nhưng rất thích lối trình bày trôi chảy của hấn, nụ cười và ánh mắt kia dễ gây xúc động cho người khác. Tôi cười nói :

— Lý luận thật lạ lùng ! Thật là trong nhà họ La này có cái vẻ gì kỳ dị !

Hấn lại tiếp :

— Có một lần Trung Đan nói chuyện với tôi, hấn bảo là nhà họ La này người nào cũng có bệnh thần kinh cả, nên gọi đây là « gia đình điên ». sau đó tôi phân tích thấy sự thật có bệnh điên thật, nhưng mà trên cõi đời này có mấy người có là không điên đâu ? Có thử nghĩ coi mỗi người bản tính khác nhau, thói quen cũng khác nhau, mỗi người đều có một điều khác người, sự khác người đó được gọi là « quái dị » phải không ?

— Ô ! Tôi hiểu đồng tình.

— Vậy thì sự quái dị của mọi người đều khác nhau, nói khác đi mỗi người đều có một sự bất bình thường, thì dù cô, cô thường cười không nhắm lúc, lại ưa nói những câu ngớ ngẩn không đầu không đuôi...

— Ô ! Tôi bỗng cười to, nhưng mặt tôi đỏ lên. Tôi có những lý do riêng của tôi chứ ?

— Thì mỗi người ai cũng nói là mình có lý do

riêng của mình. Cũng như lý luận « Phiếm Ái » của tôi trước cái nhìn của người khác thì bị coi là kỳ cục, là khủng, là vô lý ! Cứ thế phân tích ra, thì thế giới này ai cũng điên cả, chỉ khác là cách điên của mỗi người lại khác nhau, vì thế tôi thường nói... Hấn bỗng ngưng lại.

— Nói sao ?

Hấn lại cười, chậm rãi đáp :

— Tính điên ai cũng có, chỉ cách điên là khác nhau mà thôi.

Tôi cười lớn — Tính điên ai cũng có, chỉ cách điên mỗi người khác nhau, thế là thế nào ? Nhưng rồi phân tích kỹ, tôi thấy cũng có lý. Chỉ lấy làm lạ cách lý luận kỳ lạ của hấn tại sao khéo quá, hay quá, bản tính vui tươi hồn nhiên của hấn so với tính cục cằn thô lỗ của giáo sư La Nghị khác nhau một trời một vực. Tại sao hai cha con lại khác biệt nhau như vậy ?

Chúng tôi bước ra vườn hoa phía trước. khu vườn hoa này so với khu vườn phía sau nhỏ hơn nhiều, vừa đi vừa nói chuyện vui vẻ, hấn là con người dễ gần gũi, bao nhiêu cảm giác xa lạ đã tiêu tan trong đầu, tôi có cảm tưởng như hấn là một người bạn lâu đời của mình. Bỗng ngay lúc ấy, từ cửa chánh tiếng la hét chửi rủa của Giáo sư La Nghị vọng lại. Hạo Hạo lảng tai nghe rồi nhủ mảy lại.

— Rồi, ông già lại đuổi bạn tôi nữa rồi, bản tánh ông ta không có vẻ gì lương thiện và hiếu khách chút nào cả, tôi ngày chỉ thích đuổi bạn bè tôi ra khỏi cổng. Nói xong hấn chạy ngay về phía cổng, tôi cũng chạy theo sau, đến nơi vừa kịp lúc Giáo sư Nghị đóng ầm cánh cổng tại và la :

— Cút ngay, ở đây không có người nào tên La Hạo Hạo cả !

Hạo Hạo chạy xông đến, hét lớn :

— Cha làm cái gì vậy ?

— Làm cái gì à ? Giáo sư La Nghị găm mặt đến gần đụng mũi Hạo Hạo. Ở ngoài đường mày muốn cạp bạn với ai thì cạp, nhưng tao không muốn mày mang lũ trâu bò đó về nhà, nghe chưa ?

— Cha nói bạn bè tôi là lũ trâu bò hả ? Hạo Hạo lên tiếng không kém — cha không thích giao thiệp bạn bè rồi cha cũng muốn con đừng chơi với ai hết sao ? Nhà gì mà như cái mả lớn không bằng !

— Nếu mày không thích, mày có quyền bỏ đi ! Ông Nghị nói. Mỗi ngày, chín giờ khuya còn lên lồng ngoài phố. Mấy con nhỏ đó đâu phải con nhà đáng hoàng, phần sơn loè loẹt như ma như quỷ, nửa đêm nửa hôm lại tìm bạn trai không biết mặc cỡ.

— Ban ngày người ta đến kêu con, ba cũng đuổi như thế chứ bộ. Hạo Hạo nói — cha muốn con ra sao chứ ? Không bạn bè, không người yêu, suốt đời không lấy vợ làm trai già luôn phải không ?

— Mày có thể giao du bạn bè, nhưng phải chờ với những người đáng hoàng.

— Bạn con, đứa nào ba cũng cho là mất dạy đuổi ra hết, cha làm sao biết là trong số những người cha đuổi ra, lại không có những người đáng chớ ?

Tôi đứng cạnh bên, nhìn hai cha con đang đầu đầu vào nhau hậm hực như hai con bò quyết đấu, hai chiếc mũi gần chạm vào nhau. Giáo sư La Nghị phùng râu trợn mắt, còn Hạo Hạo mặt đỏ cả lên, hai người như muốn nuốt sống nhau, hình ảnh thật lạ lùng.

Nhưng về cách tranh luận, có lẽ Hạo Hạo cao hơn cha một bậc. Giáo sư Nghị chỉ biết la hét ầm ự, còn Hạo Hạo nói ra câu nào đúng lý câu đó. nhiều lúc khiến ông trả lời không được. Càng giận dữ, giáo sư càng la gầm lên :

— Tao nhất định trong đám bạn bè mày không có đứa nào xài được cả !

— Thôi được. Hạo Hạo bỗng nhiên quay sang nắm lấy tay tôi kéo sang — Ba tin là cái nhìn của ba đúng, thế thì hôm trước ba đã không hỏi cho rõ đầu đuôi, đuổi Ước My ra cổng, vậy thì ba cũng chặc rằng Ước My cũng xài không được đấy à ?

Việc làm của Hạo Hạo tôi không ngờ được, có lẽ giáo sư La Nghị cũng thế. Quay sang nhìn tôi, ông đứng yên, thẳng người nhìn tôi một lúc nói :

— Em làm gì, ra đây chi vậy ?

— Dạ, đứng ra tôi ở trong vườn a.

Hạo Hạo lạnh lùng thêm một câu : Chúng tôi cùng đi dạo, chuyện phiếm và ngắm trăng.

— Đi dạo ? Chuyện phiếm ? Em đi chung với Hạo Hạo sao ? Giáo sư nghi ngờ chăm chú nhìn tôi, hình như ông cho rằng việc tôi cùng Hạo Hạo đi dạo mắt là một chuyện không thể xảy ra được.

— Vâng a, Tôi đáp — Chúng tôi đã nói chuyện với nhau.

Giáo sư La Nghị bỗng giận dữ, quay lại hét :

— Tại sao em không học hành cho đáng hoàng hử ?

Tôi ngạc nhiên, không lẽ ông ta ghét con ruột ông như thế sao ? Giữa hai cha con không có thù hận gì cả, lại có thể nhìn nhau như thế sao ? Nói thật đối với Hạo Hạo tôi thấy trịch hấn, hấn có vẻ dễ thương, vui vẻ, phóng khoáng. Tất cả những điều đó đâu có phải là lỗi lầm đâu ! Người thanh niên nào cũng thích giao thiệp, đó là một việc thường tình, giáo sư La Nghị làm như thế có vẻ hơi quá lỗ, Tôi hơi bất bình. Và lại, tuy rằng sống trong nhà họ La, cùng Hạo Hạo dạo chơi, nói chuyện có gì là không đứng đắn đâu ? Nói thế chẳng là quá nặng ư ? hơi khó chịu. Tôi nhỏ nhẹ đáp :

— Nói chuyện với Hạo Hạo rất vui, anh ấy rất dịu dàng, lịch thiệp, tôi không thấy anh ấy có chỗ nào là xấu xa cả.

— Hừ, Giáo sư La Nghị vừa gầm gừ với tôi, vừa dậm chân—Em là một con nhõ ngu, ngu thật là ngu. Bỗng nhiên ông lại yên bặt, đưa tay lên vuốt lấy mũi, đưa mắt lườm lườm nhìn tôi, miệng thì lẩm bầm cái gì trong họng không rõ, sau đó ông ra lệnh :

— Em đi theo tôi !

Tôi không dám cãi lại, lủi thủi theo sau, chúng tôi bước vào phòng khách. Len lén quay sang nhìn Hạo Hạo, hần mím nụ cười an ủi và trấn an tôi với đôi mắt long lanh sáng.

Bước vào phòng khách, giáo sư không ngừng ở đấy, dẫn tôi vào thư phòng của ông. Còi cửa lại, ông ngồi xuống ghế đặt sau bàn, đoạn vỗ nhẹ ghế phía trước gọi tôi :

— Em ngồi xuống đây !

Theo lời tôi ngồi xuống, ông chăm chăm nhìn, ho một tiếng rồi yên lặng một lúc, nói :

— Ưc My, tôi cho em biết. Vừa nói ông vừa đưa tay vuốt lấy mái tóc bông. Em là... là đứa con gái ngoan.

Tôi đưa mắt nhìn giáo sư, ông ấy muốn nói gì thế ?

— Này em xem, Ưc My. Chiếc mũi của ông hỉnh lên một chút như muốn cho câu nói dịu dàng hơn—Tôi bao giờ cũng muốn giúp đỡ em, để em thi vào đại học một cách suông sẻ. Tôi đã tạo cho em một hoàn cảnh tốt để học, lại cho Trung Đan giúp em ôn bài vở, nhưng mà, tại sao em lại không chịu học hành đúng đắn vậy ?

Tôi đỏ cả mặt ấp úng đáp :

— Thưa giáo sư, tôi chưa hề thấy mình làm một điều gì quấy cả !

— Em còn bảo là chưa hề làm quấy à ? Tiếng giáo sư quát lớn, khiến tôi giật mình nhảy nhồm lên từ ghế, nhưng rồi ông ta lại yên lặng, chỉ có chiếc mũi đang nở to ra, một lúc sau ông nói :

— Em phải biết, tôi bao giờ cũng mong em trở nên người tốt, em phải ráng học, đừng nghĩ đến việc giao thiệp bạn trai. Hạo Hạo là một thằng... ừ... là... tuy không hư đến lắm, nhưng mà... ừ... ừ... mỗi khi hần gặp bất cứ đứa con gái nào là hần cũng theo tán. Ừ, còn em... Em là đứa con gái đáng hoàng... ừ... Em hiểu tôi nói không ?

Tôi mở to đôi mắt, nhìn về hạm hực của ông ta, nói thật tôi không hiểu gì cả, Giáo sư nhìn tôi với một vẻ thương hại, đưa tay sờ mũi, đôi mày nhíu lại, rồi lại lẩm bầm điều gì trong miệng, một lúc sau, bỗng quay sang nhìn tôi hết :

— Nói tóm lại, em càng ít lại gần con trai tôi càng tốt, em biết không ?

Tôi tức giận đứng lên nói :

— Giáo sư hãy yên tâm, tôi sẽ không để giáo sư phải bức mình. Tôi cũng biết rằng việc được giáo sư thu nhận cho ở đã là một ân huệ lớn lắm rồi, khi nào thi đậu được vào đại học, tôi sẽ dọn vào đại học xá ở. Đối với gia đình của ngài tôi không có được mưu đồ nào cả, ngoài ra —Tôi ngập

ngừng một chút — Giáo sư khỏi cần phải để phòng gì cả, tôi hồi nào tôi giờ chưa hề có ý muốn làm đầu con nhà này, xin ngài yên tâm.

Nói xong, nước mắt đã tràn ra. Nghĩ lại, có lẽ vì tôi không mẹ không cha nên phải chịu người ta nặng nề, bộ ông ta tưởng tôi đã để ý con ông rồi hay sao ? Quay lưng lại, tôi muốn bước đi, bỗng nhiên bàn tay to lớn của ông đã giữ tôi lại, đôi mắt của ông tuyệt vọng buồn bã :

— Này, đừng đi em. Lời nói của ông ôn tồn. Ưc My, em đừng hiểu lầm tôi. Tôi chẳng qua chỉ vì lo cho em mà thôi, con trai tôi nó là thằng vô dụng, một thằng sở khanh.

Tôi ngắt ngang — Không phải thế, tại giáo sư không chịu tìm hiểu, anh ấy là người rất lương thiện.

Ông chăm chú nhìn tôi.

— Thôi được, giả sử hần là người đang hoang đi, nhưng mà tôi mong rằng em đừng tiếp xúc với hần nhiều, hãy cố gắng lo việc thi vào Đại Học.

Tôi gật đầu chịu đựng :

— Vâng tôi hiểu rồi tôi sẽ cố gắng làm hài lòng giáo sư !

— Vậy là được rồi, thôi em đi đi !

Tôi bước ra hướng cửa, vừa đưa tay đây, thì tiếng giáo sư từ phòng vọng ra :

— Này Ưc My !

Tôi quay đầu sang. Giáo sư La Nghị đứng cạnh bàn nhìn tôi, mặt đầy râu như mang đầy uất khúc, tia mắt có vẻ lạ lùng vương vấn một tình thương mà ngày xưa khi vỗ về bà Nghị tôi đã từng thấy, tia mắt ấy có thể khiến người cảm xúc thương yêu, tôi lặng người đứng đấy, một lúc lâu ông bước đến cúi xuống (vì ông ta cao hơn tôi gần một cái đầu) nhỏ nhẹ hỏi.

— Ưc My, em còn thiếu thốn gì không ?

Tôi lắc đầu.

— Không, em còn quên một món, em đang thiếu tiền xài. Ông nói như vừa khám phá một điều gì mới mẻ, đoạn che tay vào túi, hốt một nắm giấy bạc một đồng, mười đồng, năm chục, một trăm lả lộn không biết bao nhiêu tẩm nhét vào tay tôi.

Tôi do dự một lúc, rút tay lại :

— Thưa tôi cũng không cần xài tiền lắm.

— Lấy đi, em sẽ có việc xài. Ông ta cứ nhét vào tay tôi, lẳng lặng một lúc lại nói :

— Ồ phải rồi, em đến Đài Bắc mà chưa hề đi dạo chơi, em có thích đi phố không ? Hôm nào rảnh tôi sẽ dẫn em đi nhé ?

Tôi gật đầu.

— Thôi được rồi em đi đi !

Tôi bước ra ngoài, cầm nắm tiền trong tay bước lên lầu mà tâm thần mông lung, một thứ tình cảm lạ lẫm nhúng trong tim, vừa qua khỏi thang lầu, một bóng người hiện ra chặn ngang, tôi hốt hoảng ngừng lại thì ra là Hạo Hạo, Hần nhìn tôi lo lắng :

— Ưc My, cha tôi có làm phiền cô hay không ?

— Không có. Tôi đáp, đoạn lách mình qua một bên bước về phòng. Giờ phút này, tôi chỉ muốn được yên ổn một mình để suy tư.

5

Hôm ấy tôi thức dậy thật sớm lúc nền trời hãy còn mờ sương, không khí buổi sáng thật tinh khiết, rửa mặt xong tôi thấy tinh thần thật sảng khoái, đứng nơi song cửa nghe tiếng hát thanh thoát của Gia Gia bay đi trong gió. Tôi bước ra khỏi phòng, chạy xuống thang lầu, xông ra vườn hoa, thiếu chút nữa đã đụng vào mình gã thanh niên, dừng chân lại ngẩng lên thì ra Từ Trung Đan.

Tôi vui sướng — Chào anh, tôi không ngờ anh lại đến sớm hơn tôi thế.

— Vậy à ? Hần cười—Sáng nào tôi cũng dậy sớm ra đây, tôi thích ngồi xem sách trong vườn cây này.

— Ồ ! Thế mà hồi nào tôi giờ tôi vẫn tưởng người trong nhà họ La này không bao giờ thức trước tám giờ chứ !

— Nhưng mà tôi nào có phải là người họ La đâu ? Hần nói, Ngoài ra đến tám giờ tôi đã mải dạy cô học rồi, quên sao ?

— Thế anh có thấy bức mình không ?

— Bức mình chuyện gì ?

— Thì việc dạy một đứa học trò ngu như tôi đó.

— Có à ? Hần nhìn tôi cười — Nếu mỗi đứa học trò tại tư gia mà đều «ngu» như cô thì hay biết mấy !

— Mấy đứa học lớp đêm của anh có thông minh không ?

— Ô. Hần nhăn mặt. Thông minh quá đối thông minh.

— Sao vậy ?

— Tôi thí dụ có nghe nhé, cậu bé đó học đệ thất tôi dạy đủ môn cho cậu ta, chương trình đệ thất có môn vạn vật có biết chứ ?

— Ừ.

— Có một bữa tôi dùng suốt cả một buổi tối để phân biệt cho cậu ta biết thế nào là đực cái đồng thể, thế nào là đực cái dị thể. Giảng muốn khan cả cổ. Thế rồi tôi hỏi cậu ta hiểu chưa, hần nói hiểu. Tôi mới tìm một câu hỏi để khảo sát, sợ câu hỏi khó thì cậu ta bị nên tôi mới tìm một câu thật dễ, tôi hỏi : Con người là thuộc loại đực cái đồng thể hay dị thể, cô biết hần trả lời ra sao không ?

— Thế hần đáp ra sao ?

— Hần nghĩ gần cả buổi mới đáp là : Con người thuộc loại «đực cái đồng thể» !

Tôi cười rũ rượi, sau đó chúng tôi bước vào con đường nhỏ giữa rừng long bá, Trung Đan nói :

— Tôi đến Đài Loan chỉ có một thân khi vừa được mười mấy tuổi, lúc đầu ở đậu nhà bà di, sau đó bà di không nuôi tôi nữa. Mười mấy năm qua,

tôi phải tự lực cánh sinh để học, đến tốt nghiệp đại học, sống nhờ nghề kèm trẻ. Tôi đã dạy qua không biết bao nhiêu nhà, nhưng có một hạng người mà tôi ghét nhất không muốn dạy :

— Hạng người nào thế ?

— Đó là hạng bất tài.

— Nhưng mà trên đời này hạng bất tài thì lúc nào cũng nhiều hơn thiên tài, vì vậy tôi không ghét họ, mà chỉ ghét một hạng người.

— Hạng người nào ? Trung Đan hỏi ngược lại,

— Đó là hạng nô tài.

Hần cười to — Thật ư ? Nhưng bọn bất tài với bọn nô tài hạng nào đáng ghét hơn thì cần hỏi lại.

— Bọn bất tài chỉ đáng ghét chứ không đáng giận, trái lại bọn nô tài đáng giận hơn.

— Cô nói có lý, bọn bất tài chỉ vô dụng, còn với bọn nô tài thì thật là hạ tiện. Đối với người vô dụng chúng ta có thể nhịn được, còn với hạng chuyên bới móc luôn cúi thì không thể nào chịu được. Ưc My, cô có vẻ nhìn rõ vấn đề hơn tôi. Nhưng mà có một hạng bất tài, chỉ thích lẩn trong bùn như phân thối, thân thể vừa hôi vừa tởm, thế mà lúc nào cũng cười ngạo kẻ tay trắng làm nên, họ lại còn tự cho mình hay mình giỏi không thèm tranh đua với đời, chịu an phận trong cuộc đời hạ tiện, và gán cho những kẻ đang nỗ lực xây dựng là những phần tử có dã tâm, đưa chen danh lợi không thanh cao chút nào cả. Đối với hạng thối tha này, nói thật tôi không xem họ ra gì cả. Lúc này tôi cũng không tin rằng trên đời này có người không xông xáo gì cả mà có được lợi danh. Giả sử như có đi nữa thì chẳng qua họ chỉ là một thứ bù nhìn.

— Đúng vậy. Tôi đồng ý, Tôi cũng nghĩ rằng những kẻ nhạo báng sự thành công của người khác chẳng qua chỉ vì họ không thành công được, hoặc vì họ không chịu cố gắng. Nếu chỉ ngồi không trong phòng trống, mà danh lợi có thể từ trên trời rơi xuống, không cần phải tranh giành hay tốn sức lao động thì có lẽ họ sẽ vui vẻ chấp nhận ngay ! Rồi chăm chú nhìn Trung Đan, tôi hỏi :

— Thế anh có thuộc thành phần có tham vọng chẳng ?

Trung Đan cũng nhìn tôi, gương mặt sáng sủa đầy vẻ cương nghị, điển hình cho một tinh thần tranh đấu giàu nghị lực, nếu so sánh về cái mã đẹp trai thì thua xa Hạo Hạo, Hạo Hạo đẹp trai hơn lại có vẻ phóng khoáng, nhưng chọn loại điển hình cho hạng người thực tế và tự lập thì Trung Đan lại hơn.

Dù không đẹp trai, y phục lại xộc xệch, ăn uống lại nhanh nhẩu, nhưng khi làm việc hay lúc dạy học, chàng đều hết sức chăm chỉ. Tôi thích nhất về suy tư của Trung Đan, mỗi lần chàng yên lặng nhủ mảy, đó là tôi lại tưởng tượng rằng đã có bao nhiêu tư tưởng đang quay cuồng vào bộ óc lớn mà mỗi ngày đã làm bao nhiêu việc để thỏa mãn tinh thần cầu tiến của chàng ?

(CÒN TIẾP)

ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

SÁCH

Góp Nhặt Cát Đá của Thiền Sư MUJU Đổ đĩnh Đồng dịch

Nan In là một thiền sư Nhật sống vào đời vua Minh Trị. Một giáo sư Đại Học đến hỏi ngài về Thiền.

Nan In mời uống trà. Ông rót đầy tách nước của khách, nhưng cứ tiếp tục rót thêm.

Vị giáo sư ngồi nhìn nước trong tách tràn ra, đến lúc không kiềm được, kêu lên : «Đầy quá rồi. Xin thầy đừng rót nữa».

«Giống như cái tách này — Thiền sư nói — ông cũng đầy áp những quan niệm, những tư tưởng của ông. Làm sao tôi có thể bày tỏ thiền cho ông được, trừ phi ông cạn cái tách nước của ông trước».

Câu chuyện tách trà trên đây mở đầu tập sách mới của nhà Lá Bối, kể 101 câu chuyện về Thiền.

Người soạn sách muốn mời đọc giả, trước khi bước vô ngưỡng cửa của các vị thiền sư, hãy buông xả hết những ý niệm, tư tưởng của trí phân biệt. Hãy uống cạn tách trà của mình. Nếu không thì sẽ chẳng còn chỗ nào cho tinh thần Thiền thấm nhập vào tinh thần của mình.

Sách viết về Thiền đã xuất hiện thật nhiều. Gần đây nhất ta thấy nhà An Tiêm xuất bản cuốn Thiền Luận của Đại sư SUZUKI, tới cuốn Buông Xả của Hubert Benoit do Lá Bối ấn hành, các sách nghiên cứu về triết học ZEN của TT Thiên Ân, v.v...

Trong tủ sách về Thiền đó, chưa có cuốn nào tác động vào đọc giả một cách sâu xa như tập truyện Góp Nhặt Cát Đá này.

Tác động đó, có lẽ do đặc tánh của tập truyện thích hợp với đặc tánh của Thiền, Không phân tích, không biện giải, thoát khỏi những ràng buộc của ngôn từ và ý niệm

đến mức tối đa. Vì đây là truyện, những mẩu chuyện ngắn gọn, một thứ nghệ thuật tuyệt vời của loại văn kể chuyện. Mà nghệ thuật là một sự thể hiện, cũng như Thiền là một sự thể hiện. Người kể chuyện thể hiện sự khai mở tâm thức của mình. Người đọc, bằng cách riêng, cũng thể hiện sự khai mở tâm thức của mình. Ít có một loại tác phẩm nghệ thuật nào mà phần đóng góp của người thường ngoạn lại quan trọng như vậy.

Nếu tôi viết nhiều hơn về cuốn sách tôi mới đọc thì có lẽ tôi đã phản lại tinh thần cuốn sách.

Vì vậy mời bạn cùng đọc vài câu chuyện trong Góp Nhặt Cát Đá.

Chuyện số 14 : Đường lay.

Hai nhà sư Tanzan và Ekido cùng thong dong đi qua một con đường lay. Con mưa rơi nặng hạt.

Đến khúc đường hẹp, hai người gặp một cô gái trong chiếc áo Kimono xinh xắn và chiếc khăn quàng cổ bằng lụa. Cô đứng bên lề đường, không biết cách nào bước qua vũng lầy.

Lập tức Tanzan bảo : «Cô bé, qua nhé ?» Tanzan đưa tay bế bổng cô gái lên, đưa qua quãng đường lầy.

Ekido từ lúc đó không nói một tiếng, cho đến khi cả hai dừng lại ở một ngôi đền. Rồi như không chịu nổi, Ekido lên tiếng :

«Chúng ta là những kẻ tu hành, không được phép gần đàn bà, nhất là những đàn bà trẻ đẹp. Nguy hiểm lắm. Sao anh lại làm như vậy ?»

Tanzan mỉm cười :

«Tôi đã bỏ cô ta ở chỗ đó rồi. Anh vẫn còn mang nặng theo về tôi đây sao ?»

Câu chuyện số 27 kể lại lời nhận xét của một người mù về thiền sư Bankei, sau khi thiền sư đã chết đi.

«Tôi mù, không nhìn thấy mặt người ta, nên tôi phải đoán tính tình qua âm thanh giọng nói.

Thường tôi nghe người nào ca

tụng sự hạnh phúc hay sự thành công của kẻ khác, tôi cũng thấy có âm lòng ghen tị trong âm thanh của giọng nói.

Khi họ chia buồn sự bất hạnh của kẻ khác, tôi nghe thấy giọng khoan khoái và thỏa mãn...

Theo tất cả kinh nghiệm tôi biết, giọng nói của thiền sư Bankei luôn luôn thành thật. Khi nào Bankei nói tới hạnh phúc, tôi chỉ nghe hạnh phúc, và khi nào Bankei nói về sự buồn rầu, tôi cũng nghe trọn sự buồn rầu».

Trong 101 câu chuyện Thiền, ta thấy 101 cách mở cửa tâm hồn, và thoáng lạng một phút để cảm thông với chính mình. Điều tôi ước mong, mỗi lần dở sách ra đọc lại, là dịch giả Đổ đĩnh Đồng sẽ coi lại bản dịch để kỳ tái bản tới chúng ta sẽ có những lời kể nhập điệu hơn, mà không còn chỉ là những bài dịch nữa.

ĐỔ QUÝ TOÀN

NGHỆ SĨ

Khánh Ly bà bầu

Những ai thích nghe và trông thấy Khánh Ly hát, có lẽ phải đi nghe gấp, vì trong vòng mấy tháng nữa, có nhiều dấu hiệu cho thấy «nữ bá tước đi chân không» này sắp nghỉ hát một thời gian.

Lý do : Khánh Ly sắp làm bà bầu.

Kể từ khi đi Hoa Kỳ trở về bị chủ nhân nhà hàng Queen Bee giết lại cái giao kèo mãn hạn, Khánh Ly đã nghỉ làm bà bầu. Dù làm chủ một cái quán hòng với những thanh quán quí giá người ta thường nói Thái Thanh có những thanh quán bằng vàng. Lê Thu bằng ngọc, còn thanh quán của Khánh Ly được mô tả bằng bạch kim, nàng ca sĩ của sân cỏ trước đây đã tỏ ra là một bà bầu xuất sắc. Phòng trà Queen Bee của Khánh Ly đã

thu hút khách thường ngoạn không phải chỉ nhờ cá nhân của bà bầu, mà còn nhờ tài tổ chức của bà bầu nữa.

Sau khi từ giã nghề làm bầu Khánh Ly về hát ở Tự Do, hát độc quyền. Nhưng cái máu làm bầu không bỏ được, gần đây Khánh Ly đã mở một cái quán của riêng mình. Đó là hội quán Cây Tre, đầu đường Đinh Tiên Hoàng, giữa những sân banh, khu đại học và Nha Cải Huấn thuộc bộ Nội Vụ.

Hội quán Cây Tre thật lắm nhẵn nhụi. Đó là câu lạc bộ tư của Việt Võ Đạo, do Khánh Ly đứng tên kinh mời bà con cô bác, và nhạc sĩ Nguyễn Đức Quang điều khiển chương trình. Mỗi buổi tối, khách yêu nhạc bước vào quán Cây Tre vẫn nhìn thấy trong phòng bên cạnh, các võ sinh Việt Võ Đạo đang tập luyện hùng hục. Bên này, trong ánh đèn mờ ảo, võ sĩ Nguyễn Đức Quang cũng đang hùng hục điều khiển chương trình. Con người của du ca, chân tay dài lòng thông, lúc nào coi bộ cũng ngứa ngáy. Nếu không đứng trên bục giới thiệu các ca nhạc sĩ, hay ôm đàn vận vẹo theo tiếng nhạc của mình, Nguyễn Đức Quang cũng chạy lăng quăng khắp quán, nhảy cẫng theo điệu nhạc, gật gù cái đầu làm nhịp hay ngồi xếp xuống bên cạnh các bạn hữu, hai đầu gối không biết cất vào đâu cho gọn.

Hội quán Cây Tre cổ làm sống lại không khí của Quán Văn, dù bầu trời ở đó đã mất, với cái trần thấp được trang trí khéo léo như các phòng trà. Nhưng gió ở ngoài sân Hoà Lữ vẫn thổi vào, và người ngắm ở đó vẫn là những người ngắm của Quán Văn.

Ở đó, Khánh Ly đã sống lại cái thời sân cỏ, hát bên cạnh Trịnh Công Sơn, với Vũ Thành An cao ngêu râu ria rậm rạp, Miên Đức Thắng mang bà xã tới trình làng, cặp uyên ương Từ Duy và Từ Công Phụng (được mô tả như là cặp uyên ương Từ Từ, theo người điều khiển chương trình). Trên cái bục Cây Tre đó, cũng xuất hiện ban hợp ca Giang-Sơn-Toại với những bài ca mới của Trịnh Công Sơn. Đôi song ca số một Lê Uyên-Phượng, nhạc sĩ Ngô Thụy Miên

với các bài tình ca mới, cặp Ngô Mạnh Thu, Diễm Chi của ban hợp ca Mây Ngàn, dòng dân ca thời thượng của Hồng Vân và một khám phá mới của bà bầu Khánh Ly là nữ ca sĩ Thế Dung.

Thế Dung là tiếng ca đầy triển vọng, nếu được chăm bón kỹ càng sẽ chạy đua được với các đàn chị Lê Thu, Xuân Sơn có ngày sẽ lừng phải biết.

Trở lại câu chuyện Khánh Ly làm bà bầu. Đây là chuyện thật, không phải truyện rởn. Bà bầu KL mắc giao kèo độc quyền với phòng trà khác, nên chỉ tha thướt bay lượn trong quán Cây Tre nhiều hơn là hát. Tuy vậy lâu lâu nàng có lên bục ngân nga vài bài, cái đó không được mô tả là trình diễn, mà hoàn toàn do cảm hứng bất ngờ, không vì phạm giao kèo nào hết !

Tuần trước, khi Khánh Ly tới quán, một người bạn hỏi : «Bây giờ mấy tháng rồi hồi em ?» Trước mặt tác giả của bài ca Bây Giờ Tháng Mấy, và bà quan văn võ làm chứng Khánh Ly đã trả lời : «Hai tháng rưỡi rồi anh à !»

Sẽ có ngày thích hát quá không chịu được, bà bầu sẽ phải đứng hát sau một cái kệ gỗ cao tới ngực trông như một diễn giả đang vận động tuyển cử !

Triển lãm ảnh danh lam thắng cảnh và ảnh nghệ thuật

Theo dõi các sinh hoạt văn học nghệ thuật trong những ngày tháng gần đây, giới thường ngoạn ghi nhận những hoạt động mạnh mẽ của bộ môn nhiếp ảnh, một bộ môn đã liên tục mang lại nhiều thành tích vẻ vang cho nước nhà trong các cuộc tranh tài quốc tế : từ phòng triển lãm ảnh của Photo Club de Saigon đến phòng ảnh của Photo Club du Val de Bièvre (Pháp quốc) tại Viện văn Hóa Pháp hồi cuối năm vừa qua ; từ cuộc triển lãm ảnh của Hội Ảnh Nghệ Thuật VN tại trụ sở Pháp văn Đồng Minh Hội đến cuộc thi ảnh quốc tế do Hội nhiếp ảnh VN tổ chức trong những tháng đầu năm nay. Và thượng tuần tháng 8 vừa qua tại Trung tâm Sinh hoạt Thanh niên số 4 Duy Tân, Hội ảnh Nghệ Thuật VN đã mở một cuộc triển lãm lần này với đề tài Ảnh Danh Lam thắng cảnh và Ảnh nghệ thuật

Ông Lê Văn Khoa, hội trưởng Hội Ảnh Nghệ Thuật đã cho biết cuộc triển lãm này gồm hai phần : Phần thứ nhất bao gồm các tác phẩm về danh lam thắng cảnh của VN, do các hội viên của Hội Ảnh Nghệ Thuật thực hiện trong các chuyến đi săn ảnh vừa qua, dưới sự bảo trợ của Hội Đồng Văn Hóa Giáo Dục. Trong phần này cũng có một vài tác phẩm của Hội Ảnh Tinh Võ và Nhóm Ảnh Văn Trang. Phần thứ nhì gồm những ảnh nghệ thuật do chính các hội viên của Hội Ảnh Nghệ Thuật đã nộp dự thi và đã được chấm đậu tước hiệu trung đẳng hội viên và cao đẳng hội viên của Hội.

Ba nhiếp ảnh gia Phạm v. Mùi, Lê Ảnh Tài và Nguyễn Ngọc Hạnh, đã được trao tặng tước hiệu danh dự cao đẳng hội viên. Đây là tước hiệu cao quý nhất chỉ được trao tặng cho những hội viên có công lớn đối với việc phát triển Hội và bộ môn ảnh nghệ thuật. Kể đó bốn nhiếp ảnh gia Lại Hữu Đức, Khưu Từ Chấn, Lê Văn Khoa và Poon Yik Wo (Hồng Kông) được trao tặng tước hiệu cao đẳng hội viên. Đây là tước hiệu trao cho hội viên trung đẳng đã đệ trình một bộ ảnh 18 tác phẩm được Hội Đồng Giám Định công nhận có trình độ nghệ thuật cao và phát triển được nét độc đáo trong tác phẩm của mình. Sau cùng bảy nhiếp ảnh gia Đinh Văn Anh, Ngô Đình Cường, Tôn Lập, F.Y. Lin (Hongkong), Nguyễn Bá Mậu, Trần Đại Quang và Đỗ Mộc Tuyền được trao tước hiệu trung đẳng hội viên. Đây là tước hiệu trao cho hội viên đã trình một bộ ảnh 12 tác phẩm được công nhận có một trình độ nghệ thuật vững chãi căn cứ theo tiêu chuẩn của Hiệp Hội Nhiếp Ảnh Quốc Tế (FIAP).

Phải nói đây là lần đầu tiên một bộ ảnh vĩ đại nói lên những nét đẹp của quê hương xứ sở được trưng bày trong một cuộc triển lãm. Với 128 bức ảnh khổ từ 30x40 trở lên do các nhiếp ảnh gia tên tuổi như Khưu Từ Chấn, Lại Hữu Đức, Nguyễn Ngọc Hạnh, Lê Văn Khoa, Nguyễn Bá Mậu, Lê Ảnh Tài và nhiều nhiếp ảnh gia khác trong Hội Ảnh Nghệ Thuật, phòng

ánh đã lần lượt đưa người xem đến với những nét thơ mộng của sông Hương núi Ngự, vẻ lạnh lùng của thành quách đền đài đã một thời vang bóng, cùng những lăng tẩm của vua chúa ngày xưa hiện đang thi gan cùng sương gió. Ngoài ra còn những hình ảnh đồi cát Mũi né, những cánh buồm căng gió, những thuyền thúng ở Phan Thiết và từ Phan Thiết chúng ta hãy lướt sóng ra khơi đến đảo Phú Quý một hòn đảo nằm trên biển Thái Bình Dương cách xa đất liền trên 100 cây số. Tại đây người xem sẽ bắt gặp lại hình ảnh của một nước Việt thuở nào, một nước Việt với bàn chân Giao chỉ, những phong tục tập quán còn truyền lại từ ngàn xưa, những ngôi nhà thấp để tránh gió bão với tường cao bao

Lễ Nghĩa Liêm Sĩ
CÒN
Việt Nam
CÒN

học chung quanh, biểu hiện một quyền tư hữu tuyệt đối.

Rời miền biển chúng ta hãy cùng nhau đi lên vùng cao nguyên với những rừng thông bát ngát, với những thác nước hùng vĩ. Đalat với những đồi núi chập chùng, với hồ Xuân Hương thơ mộng, hồ Than Thở u buồn, Đalat với thung lũng tình yêu, tất cả đã gieo vào lòng người xem một cảm tình sâu đậm đối với phần đất nước thân yêu này.

Sang phần nghệ thuật, giới thưởng ngoạn cảm thấy thích thú trước những bộ ảnh tiêu biểu của một số nhiếp ảnh gia, những bộ ảnh nói lên những nét độc đáo và khuynh hướng kỹ thuật của từng tác giả. Một Lại Hữu Đức chuyên về đời nhất để diễn tả nội tâm, lòng trong một bố cục phóng túng, thanh thoát. Một Khuu Từ Chấn cân đối, mực thước được thể hiện qua các bức ảnh phong cảnh và chân dung với bố cục chặt chẽ: kỹ thuật lia máy, chớp sáng đã tạo cho các tác phẩm này một sức sống đặc biệt. Một Lê Văn Khoa luôn luôn tìm tòi, luôn luôn khám phá, muốn đào sâu những kỹ thuật tân kỳ qua các kỹ thuật trong phòng tối và nhất là muốn diễn tả hai trạng thái động tĩnh qua ống kính máy ảnh. Một Poon Yik Wo cùng một lúc chú trọng vào những động tác mờ nhòe, diễn tả những thể sải, nhảy, chạy và trạng thái yên tĩnh, thể hiện qua những bức ảnh phong cảnh nên thơ, với bến thuyền, với nắng mai.

Ngoài các tác phẩm của các nhiếp ảnh gia nói trên, còn có 84 tác phẩm khác của 7 nhiếp ảnh gia với tước hiệu trung đẳng. Trong phần này đáng kể nhất là sự đóng góp từ H. Kông của nhiếp ảnh gia Lin với những bức phong cảnh nên thơ, mang nhiều thi vị của những bức tranh Tàu cổ điển. Nhiếp ảnh gia Nguyễn Bá Mậu chuyên chú vào kỹ thuật phòng tối đem đến nhiều khám phá mới lạ mặc dù trên cân bàn đó cũng chỉ là những kỹ thuật mà giới cầm máy ảnh đã quen biết như phân sắc độ, chớp sáng, ảnh nổi... (ĐIỂN)

THANH NIÊN

Hai cuộc hội thảo! chống Cộng và phản chiến

Ở xứ ta lâu lâu có những nhạc sĩ tổ chức đại nhạc hội quốc tế, trong đó có mấy ông ca sĩ Phi luật Tân móc ở xóm Trương minh Kỳ Phú Nhuận lên, hay một em vũ nữ Đại Hàn trong đoàn tâm lý chiến Củ Sấm. Lại thêm những đêm quyền thuật quốc tế gồm có đủ mặt võ sĩ Việt Miên, Lèo và Trung hoa Quốc gia Chợ lớn.

Trong tuần qua có hai cuộc hội thảo quốc tế của thanh niên sinh viên Saigon.

Thứ nhất là cuộc hội thảo Quốc Tế kỷ 2 với đề tài «Vai trò thanh niên trong công cuộc phát triển quốc gia».

Trại này chỉ thực sự hội thảo từ trưa 28-7 đến hết ngày 29-7-71 tại rừng Chí Linh Vũng Tàu. Các đại biểu thanh niên thế giới đến dự hội thảo gồm có 4 ông 1 bà Trung hoa, 1 ông Ba Tây, 1 ông Á Châu đình và một Thụy điển. Ngay sau khi tới khu Tư Quà của rừng Chí Linh được nghỉ ngơi đêm ba phút dưới mái nhà tôn cất trên ngọn đồi cát: sau khi ăn một bữa cơm trưa được mô tả là «có mùi vị mạnh», 2 đại biểu thanh niên Ba Tây và Á Can Đình đã giả từ hội thảo chiều 28-7 về ra Vũng Tàu. Bù vào đó, chiều hôm sau, trại Hội Thảo đã đón tiếp thêm một ông Mỹ, một ông Nhật và một ông Indonésia.

Tuy làm việc trong những điều kiện khó khăn vượt ngoài dự liệu, các thanh niên trong ban tổ chức đã đem hết khả năng và thiện chí điều hành trại một cách khéo léo để sau một ngày rưỡi hội thảo, trại Hội thảo đã công bố một bản thông cáo chung. Bản thông cáo kêu gọi thanh niên phải góp phần vào việc xây dựng quốc gia, Trên phương diện kinh tế, bản thông cáo viết: «thanh niên tiêu biểu cho nguồn tài nguyên và nhân lực, cho sự sống còn, sự thịnh vượng và tiến bộ quốc gia». Bản thông cáo cho rằng «chiến tranh, nghèo nàn và ngu dốt là nguyên nhân tạo nên

sự cách biệt giữa các quốc gia mà cần xóa bỏ».

Trại Hội thảo cũng gửi đến chính quyền VN tự do lời kêu gọi:

— Chấn chỉnh tình trạng tham nhũng, tệ đoan đang làm thanh niên miền Nam VN mất tin tưởng.

— Cải tổ toàn diện chính sách giáo dục đang đưa thanh niên VN vào con đường bế tắc, nô lệ, do dự và bất động. Trại Hội thảo nhận định rằng «xã hội ở trước mặt, thanh niên VN phải tiến tới và xây dựng cho chính giới trẻ»; đồng thời kêu gọi thanh niên và nhân dân thế giới giúp đỡ thanh niên VN trên đường phát triển, cải thiện tình trạng xã hội.

Trước khi đưa ra bản thông cáo chung, các hội thảo viên đã được nghe ba bài diễn văn của các giáo sư Dobriansky (Hoa Kỳ), Nguyễn Ngọc Huy (học viện QGHG) và Osami Kobuki (Nhật bản).

Câu hỏi được nêu lên nhiều lần nhất trong các cuộc hội thảo là chuyện công du Hoa Lục của TT Nixon sắp tới. Câu trả lời luôn luôn được mô tả việc đó như là một thiện ý đi tìm kiếm hòa bình của chính phủ Hoa Kỳ. Được hỏi về phong trào phản chiến tại các quốc gia trên thế giới; các diễn giả đã coi đó như là một đe dọa trật tự an ninh cộng đồng hơn là một đòi hỏi hòa bình thật sự.

Trại Hội thảo đã chính thức bế mạc tại số 4 Duy Tân vào chiều chủ nhật 1.8.71.

Chỉ cách ba ngày sau khi Trại Hội thảo Thanh Niên Quốc tế màn kịch chống cộng rõ rệt bế mạc, một Đại hội (bất thành) của nhóm SV phản chiến VN và HK đã được triệu tập cách đó không bao xa tại trường Đại học Văn khoa, đường Cường Để Saigon.

Theo dự liệu, Đại hội sẽ tổ chức hồi 9 giờ sáng tại đại học Vạn Hạnh. Nhưng ngay từ 6 giờ sáng, nơi đây cũng như Trung tâm Văn hóa Quảng Đức đã bị cảnh sát phong tỏa cần một nên đã biến thành cuộc họp hào tại phòng thể thao của trường Văn khoa vào lúc 10 giờ.

Nhóm SV phản chiến HK với nam SV tóc tai dài rậm và 2 nữ SV đẹp như đàn ông với một ông già

được giới thiệu là giáo sư George Wald, giải thưởng Nobel y khoa 67 giáo sư tại đại học đường Havard HK. Về phía VN, vẫn những bộ mặt ồn ào quen thuộc như HT Mầm, Lê Văn Nuôi, Phạm trọng Hàm... cộng thêm Nguyễn xuân Phổ... trong PT chống tăng học phí và đập phá trường tư. Chung quanh các nhân vật chủ chốt này là «các má các bác» già lụ khụ trong PT cải thiện chế độ lao tù và PTPNĐQS; các em bé 10, 12 tuổi «chống bầu cử gian lận» và một số 4, 5 chục thanh niên học sinh mặc áo dài lẫn lộn ác hà bà; tóc dài hippy bên cạnh quần kaki đồng phục học sinh.

Sau lời chào mừng đại hội (?) là các bản tuyên cáo. Trong bản tuyên cáo thứ nhất, nhóm phản chiến kêu gọi «chính quyền HK và Đồng Minh chấp nhận đề nghị 7 điểm của chính phủ ma Việt Cộng như một giải pháp hợp lý chấm dứt chiến tranh».

Đến đây khi thấy bóng dáng của nhân viên công lực xuất hiện ngoài cửa phòng họp, các sinh viên liền cất tiếng hát thật lớn những bài ca phản chiến với ý định đánh lừa sự chú ý của cảnh sát. Cuộc họp bảo lại tiếp tục khi cảnh sát đi ra phía cổng.

Khi được mời đặt câu hỏi, các ký giả e ngại nhìn nhau vì sợ rằng nếu đặt câu hỏi quá khó có thể bị la ó và ăn đòn hội chợ. Sau ba, bốn lần được mời, một ký giả đã hỏi ý kiến của các sinh viên phản chiến về cuộc du hành Hoa Lục sắp tới của Tổng thống Nixon. Chủ tọa đoàn cho rằng: «đó chỉ là một sự nói rộng vòng tay lớn để xiết chặt dân tộc ta vào vòng nô lệ và kéo dài chiến tranh». Các câu trả lời cũng như các ý kiến phát biểu, dù hay dù dở, đều được đám đông chung quanh vỗ tay ủng hộ nhiệt liệt như máy! Tai thật!

Cuộc họp bảo chấm dứt sau khi phái đoàn Hoa Kỳ đọc một kháng thư gởi cho đại sứ Buckner nhằm phản đối sự theo dõi, nấn cần, và làm khó dễ phái đoàn. Phái đoàn Hoa Kỳ cũng đe dọa sẽ lên mách Tòa Đại Sứ Mỹ nếu khi ra khỏi phòng họp này mà có một sinh viên VN bị cảnh sát bắt bớ...!

N và N

«Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ»

tục gọi : — « NHẤT DẠ NGŨ GIAO SINH LỤC TỬ »

Cần gì phải là Đế Vương, chúng ta vẫn có thể làm Đế Vương trong tưởng tượng khi uống một ly «NHỊ THẬP BÁT TỬ NGŨ TỬ» tục gọi «NHẤT DẠ NGŨ GIAO SINH LỤC TỬ».

Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ được tinh luyện đúng 28 vị thuốc Bắc trong 49 ngày âm dương (28 ngày dương và 21 ngày âm) để chỉ có 1 lít 350 phần rượu CỐT mà thôi.

Rượu thuốc có khả năng rõ rệt tiêu trừ những chứng bệnh phong tê thấp. Đau lưng lúc nửa đêm về sáng. Nhức mỏi các khớp xương. Thận suy hay hư. Đồn ông liệt dương, đàn bà lạnh nhạt: Vợ chồng không thích chung chăn gối! Những bậc tuổi tác, kinh mạch bị trở ngại, huyết đạo bị bế tắc, khiến tay yếu chân run hay liệt bại một phần cơ thể. Ban đêm, dùng một ly nhỏ trước khi đi ngủ, quý vị hãy nằm lắng nghe rượu thuốc chạy đều ngũ tạng, lục phủ và giải khai 116 huyết đạo chính, từ ngón chân tới sợi tóc. Do đó, thất khiếu được linh mẫn và hoàn toàn khai thông.

Dùng trong bảy ngày trở lên, thuốc sẽ tạo cho quý vị một «nội lực» tiềm tàng, cường tráng cho tuổi trẻ, hồi xuân cho tuổi già... sống cho ra sống, hết cơn buồn nản, chán ngán cho kiếp sống vô vị nữa...

Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ tục gọi Nhất Dạ Ngũ Giao Sinh Lục Tử luôn luôn xứng đáng và chứng minh đúng với tên tuổi của nó.

TRẢ LỜI THƯ HỎI THUỐC :

— Ô. V.V. CHAY (BCH/CD2/13): Loại Ngự Từ này không thể làm ra với tánh cách thương mại được. Do đó, không có bán nơi nào khác. Nếu ông muốn dùng, chúng tôi sẽ làm giúp ở 1.2 chai mà thôi.

— Ô. KH. VÂN (ĐN): 23 tuổi mà có bệnh thì cũng có quyền uống thuốc chứ ông. Tuy nhiên vì ông đau tim nên phải cử rượu. Loại Ngự Từ này uống một ly nhỏ vào 5 phút sau tim đập rất mạnh trong vòng 15 phút mới trở lại bình thường.

— Ô. N.N.TÂN (TTHL/CSQG/VT): Ông có toa 25 vị thuốc muốn tôi kê thêm dùm 3 vị nữa. Trước ông cũng có nhiều ông khác kê thêm 6 vị hoặc 4 vị nhưng rất tiếc tôi đã lỡ từ chối. Bây giờ nếu thêm dùm ông, hóa ra chúng tôi không công bằng rồi. Thông cảm nhe ông!

— Ô. CẢNH (P.N): Đã biết ông hết bệnh là đáng mừng rồi. Xin miễn nhận quà thưởng của ông. Vàng, sẽ dành riêng cho ông chai thứ 3, rảnh ghé lấy.

bà LÝ BÍCH VÂN

219/49 Mai xuân Thương Q6 Cholon

LUÔNG CÁI VẮNG

237

CHƯƠNG 26

Người thanh niên thứ nhất thấy nhân dạng ba thiếu nữ tắm bên kia vườn ít ra anh biết tên được hai nhưng không dám gọi; có lần một trong ba thiếu nữ kia đã cùng anh vào tháp Chàm; anh leo lên lưng chừng tháp lũng kiếm những tổ chim, đó là thú vui của thiếu niên thôn dã; gió động lòng tháp, reo vang nơi hang đá đầy nắng, lũ kiến nâu bám vào người anh; thiếu nữ đứng dưới chân tháp ngược mắt nhìn, nàng thầm tiếc mỗi lần một con sáo vụt bay khỏi tầm tay của chàng; «ma Hời biến thành những con sáo đen đó hả anh?» thiếu nữ đã hỏi; người thiếu niên cười khúc khích tự nghĩ không biết tại sao cả một dân tộc Chiêm Thành biến thành hồn ma lơ lửng; và sau, người thiếu niên kia theo Cách mạng lên đường, lòng những mong gìn giữ quê hương còn linh hồn, Việt Nam không thể bị diệt vong để hóa kiếp thành quốc kèn đêm hay cánh sáo hoang đường; những năm đi xa, anh vẫn nhớ đôi mắt thiếu nữ; lúc dừng quân trên đồi anh vẫn thấy hiện diện trong hơi chiều, mờ nhạt hệt bóng nắng; anh luôn nghe tiếng nàng hát và nhà tay vỗ thềm tho; anh tin ngày về; buổi tối bên

bếp lửa ấm, sớm mai thức giấc thấy nương khoai có khác hơn ngày qua một ít; và chiều lại, khói lam em đốt một dòng lam tin...

Có tiếng đặng hắng của bà Cửu Bồng trong nhà. Người thanh niên thứ nhất kéo sát người thứ hai vào chân tường. «Tại sao các anh sợ hãi khi đã quay về chính nơi các anh chào đời».

Người thanh niên thứ hai giục giã:

«Vào nhà đi. Có tiếng mẹ anh trong đó. Mẹ tôi hãy còn thức. Bố tôi ngủ rồi chắc?»

«Đề xem tình động cái đã». Người thanh niên thứ nhất trả lời.

Trong nhà, bà Hiên (mẹ của thanh niên thứ hai) đi lại bàn thờ thấp một nén nhang, nhìn ngắm hình ảnh chồng trong hương khói, bà nhớ gã con trai.

Bà Hiên một lúc sau hỏi bà Cửu Bồng: «Thầy dưới nhà vẫn mạnh giỏi chứ? Thầy chắc là nhớ cậu Cả dữ? Bà Cửu Bồng lắng nghe tiếng thì thảo bèn ngoài và trả lời: «Nhà tôi đau ốm hoài. Tuổi già rồi. Các ông lần lượt qui tiên cả».

Lần mò tới ngang khung cửa sổ, người thanh niên thứ hai nhìn qua lớp màn chắn mỏng, lòng anh hao hụt; hình bố anh được sang lớn hơn, đặt sau

239

lư hương tràn ngập khói, mẹ anh đang cúi xuống quay lưng về phía anh, một bờ lưng lạnh ngắt đầy gió mưa.

Anh lướt nhanh theo bờ tường còn lại, tiến ngay ra trước hàng hiên. Cửa đóng. Dừng lại một thoáng, anh nảo nề cho tay gõ nhẹ. Mặt cửa gõ vang lên những tiếng động âm默默.

Trong lúc chờ đợi tiếng vọng từ trong, thanh niên quay ra phía ngoài nhìn trời tối. Cây tạo giác càng tối hơn. Bóng đen cây lơ lửng như một hồn người ngậm ngùi. Xa hơn, đom đóm đầy dưới bờ tre. Có tiếng thạch sùng tặc lười trong nhà, trên rui mè. Tiếng tặc lười trở nên nặng nề, xé ruột.

— Ai đó. Giờ này làm gì mà gõ cửa?

Thanh niên đưa mắt nhìn bạn. Họ không lên tiếng. Và tiếp tục gõ nhẹ.

Lần này tiếng gõ nhanh hơn, vội vã. Họ cần một nơi che chở hơn là hàng hiên lạnh đầy bóng tối.

— Ai đó. Lên tiếng tôi mới mở cửa.

Liên tưởng tới những tiếng gọi đêm của các viên chức an ninh, bà Cửu Bồng nói vọng ra tiếp bạn:

— Không ai là đàn ông trong nhà này cả. Chỉ có hai bà già thôi.

Y như một cơn bão chuyển động tức tốc dưới chân trời huyền ảo, hay khác hơn là một khối nước vừa tan từ trên núi, sức nước phá vỡ cả một cánh rừng khô, thanh niên thứ hai bật mạnh:

— Con đây mẹ. Con...

Mọi người không nghe thấy gì nữa cả. Như ở khoảng chân không. Cánh cửa mở.

Ánh sáng chiếu hắt từ trong nhà ra cho thấy một thanh niên gầy ốm, mái tóc không chải chuốt, những sợi đen chảy xuống che khuất vùng trán, đôi mắt sáng nhưng bồn chồn xa vắng, môi miệng mấp máy nhưng không nói lời nào, những đường gân cổ xanh xao nổi lên, hai bàn tay ôm chập lại với nhau; anh ta, toàn thể nhân dạng đó đã từng được tuyên dương là một anh hùng trong trận Sông Lô Miền Nam (tức là trận đánh vận động chiến tiêu diệt cuộc nhảy dù của quân đội Pháp tại Phù Cát, Phù Mỹ) giờ đây như một kẻ lạc giữa sa mạc mênh mông của tuyệt vọng, anh trở về chờ xin ăn sung duy nhất và sau cùng của người Mẹ.

Hai thanh niên bước vào và nhận lấy ngay cái hơi ấm tuyệt vời mà lâu lắm họ mới được gặp. Tôi đã từng đi qua rất nhiều mùa xuân trên nhiều vùng đất lạ. Tôi vẫn thấy con đường ngồn độn dòng sông. Tôi vẫn được che chở bởi những mái nhà. Tôi vẫn nghe quê hương ngọt ngào cùng khắp. Tôi vẫn được nhiều người đàn bà đi tới, họ vỗ về tôi, họ tặng tôi quà, họ chào hỏi hoặc đưa tiễn tôi. Tôi gọi họ bằng mẹ hoặc bằng chị. Nhưng tôi chưa hề

240

được tan biến trong cái vẻ thiêng liêng của ngôn ngữ đó. Tôi chưa hề thấy máu mình rạo rạo hay bàng hoàng xa vắng. Tôi chưa phải liếm cái lưỡi mẩu mẩu bởi giọt nước mắt vì quá mừng vui, tôi chưa phải ngậm ngùi khi chỉ vừa đứng bên một người đã nghe hơi ấm của người.

Cánh cửa khép. Gió còn vọng bên ngoài đàn lũ. Tiếng nước xối xả của các thiếu nữ bên kia đã tắt. Hai người đàn bà vẫn còn khóc nức nở. Hai thanh niên như chết trên khoảng mây trắng đời họ. Họ dần dà di chuyển từ đỉnh núi này sang đỉnh núi khác: «những đỉnh núi của hồi tưởng».

— Cha con đã chết rồi. Hôm đưa đám không có một đứa con nào cả.

Thanh niên đứng lặng yên. Bà Hiên tiếp:

— Ngày trước ông nội con trong số tử vi báo tin cha mày chết trong cổ quanh. Không một đứa con hay đứa dâu nào bên cạnh cả. Bố con không tin. Bây giờ...

— Mẹ đừng nhắc nữa.

— Mày trở về...?

— Dạ không. Con và anh Bồng đây không còn hoạt động gì nữa. Chúng con trở về chỉ để được sống như mọi người,

— Người ta không bắt chúng mày à?

— Người phía nào? Phía nào bắt tội con cũng được, ngay lúc này. Nhưng điều đó không làm con sợ hãi đâu. Con đã đi trên một trăm cây số đường bộ. Con từng nhịn đói rất nhiều ngày. Thời thế mau thay đổi quá. Trước đây mấy tháng con đi tới đâu xin ăn được đấy. Lúc này nơi nào có người đồng đức là nơi đó được kiểm soát. Ít ra con phải lánh mặt cái đã. Tối hôm kia, đi ngang qua thị trấn Tam Kỳ, con muốn mua một ít vật dụng nhưng không dám vào, phải đi theo miệt rừng phía tây. Mấy đôi cát lính trắng đóng đồn dày đặc.

Thanh niên có vẻ say sưa:

— Mẹ chưa hiểu đó, Con đã từng nhịn đói từng năm ba ngày một. Mỗi tháng nhịn ba lần. Con đi bộ đồng đều mỗi ngày năm chục cây số. Những đêm vận động chiến bọn con chạy hằng trăm cây số. Đạo xuyên Trường Sơn, con đi ba mươi bốn ngày trong núi, ngày thứ ba mươi lăm mới thấy một người Hạ Lào. Cao nguyên man mác... Con ở bên Lào, nói tiếng Lào, ăn vận có khác gì người Lào.

Người mẹ có vẻ sợ hãi. Ngó quanh rồi nói:

— Bỏ hết đi. Bỏ hết chuyện cũ đi con ạ. Ở đây tai vách mạch rừng.

Trong lúc hai mẹ con bà Hiên nói chuyện thì hai mẹ con bà Cửu Bồng cũng ngồi ở một góc nhà. Bà Cửu Bồng mắng tóc con, dỡ từng lớp áo, bà tháo cái xác sắp xếp từng thứ đồ đạc; hôn bà mền mền, tìm nòng nọc; nếu có một chiếc nôi ở đây bà sẵn sàng ru con trai bà ngủ.

LUÔNG CÁI VẮNG

237

CHƯƠNG 26

Người thanh niên thứ nhất thấy nhân dạng ba thiếu nữ tắm bên kia vườn ít ra anh biết tên được hai nhưng không dám gọi; có lần một trong ba thiếu nữ kia đã cùng anh vào tháp Chàm; anh leo lên lưng chừng tháp lưng kiểng những tổ chim, đó là thú vui của thiếu niên thôn dã; gió động lòng tháp, reo vang nơi hang đá đầy nắng, lũ kiến nâu bám vào người anh; thiếu nữ đứng dưới chân tháp ngược mắt nhìn, nàng thầm tiếc mỗi lần một con sáo vút bay khỏi tầm tay của chàng; «mà Hời biến thành những con sáo đen đó hả anh?» thiếu nữ đã hỏi; người thiếu niên cười khúc khích tự nghĩ không biết tại sao cả một dân tộc Chiêm Thành biến thành hồn ma lơ lửng; về sau, người thiếu niên kia theo Cách mạng lên đường, lòng những mong gìn giữ quê hương còn linh hồn, Việt Nam không thể bị diệt vong để hóa kiếp thành quốc kền đêm hay cánh sáo hoang đường; những năm đi xa, anh vẫn nhớ đôi mắt thiếu nữ; lúc đứng quân trên đồi anh vẫn thấy hiện diện trong hơi chiều, mờ nhạt hình bóng nàng; anh luôn nghe tiếng nàng hát và nhà tay vỗ thưng tho; anh tin ngày về; buổi tối bên

238

bếp lửa ấm, sớm mai thức giấc thấy nương khoai có khác hơn ngày qua một ít; và chiều lại, khói lam em đốt một dòng lam tin...

Có tiếng đặng hắng của bà Cửu Bồng trong nhà. Người thanh niên thứ nhất kéo sát người thứ hai vào chân tường. «Tại sao các anh sợ hãi khi đã quay về chính nơi các anh chào đời».

Người thanh niên thứ hai giục giã:

«Vào nhà đi. Có tiếng mẹ anh trong đó. Mẹ tôi hãy còn thức. Bố tôi ngủ rồi chắc?»

«Đề xem tĩnh động cái đã». Người thanh niên thứ nhất trả lời.

Trong nhà, bà Hiền (mẹ của thanh niên thứ hai) đi lại bàn thờ thấp một nén nhang, nhìn ngắm hình ảnh chồng trong hương khói, bà nhớ gã con trai.

Bà Hiền một lúc sau hỏi bà Cửu Bồng: «Thầy dưới nhà vẫn mạnh giỏi chứ? Thầy chắc là nhớ cậu Cả dữ? Bà Cửu Bồng lắng nghe tiếng thì thảo bên ngoài và trả lời: «Nhà tôi đau ốm hoài. Tuổi già rồi. Các ông lần lượt qui tiên cả».

Lần mò tới ngang khung cửa sổ, người thanh niên thứ hai nhìn qua lớp màn chắn mỏng, lòng anh hao hụt; hình bố anh được sang lớn hơn, đặt sau

239

lư hương tràn ngập khói, mẹ anh đang cúi xuống quay lưng về phía anh, một bờ lưng lạnh ngắt đây gió mưa.

Anh lướt nhanh theo bờ tường còn lại, tiến ngay ra trước hàng hiên. Cửa đóng. Dừng lại một thoáng, anh nảo nề cho tay gõ nhẹ. Mặt cửa gõ vang lên những tiếng động âm默默.

Trong lúc chờ đợi tiếng vọng từ trong, thanh niên quay ra phía ngoài nền trời tối. Cây tạo giác càng tối hơn. Bóng đen cây lơ lửng như một hồn người ngậm ngùi. Xa hơn, đóm đóm đầy dưới bờ tre. Có tiếng thạch sùng tặc lười trong nhà, trên rui mè. Tiếng tặc lười trở nên nặng nề, xé ruột.

— Ai đó. Giờ này làm gì mà gõ cửa?

Thanh niên đưa mắt nhìn bạn. Họ không lên tiếng. Và tiếp tục gõ nhẹ.

Lần này tiếng gõ nhanh hơn, vội vã. Họ cần một nơi che chở hơn là hàng hiên lạnh đây bóng tối.

— Ai đó. Lên tiếng tôi mới mở cửa.

Liên tưởng tới những tiếng gọi đêm của các viên chức an ninh, bà Cửu Bồng nói vọng ra tiếp bạn:

— Không ai là đàn ông trong nhà này cả. Chỉ có hai bà già thôi.

Y như một cơn bão chuyển động tức tốc dưới chân trời huyền ảo, hay khác hơn là một khối nước vừa tan từ trên núi, sức nước phá vỡ cả một cánh rừng khô, thanh niên thứ hai bật mạnh:

— Con đây mẹ. Con...

Mọi người không nghe thấy gì nữa cả. Như ở khoảng chân không. Cánh cửa mở.

Anh sáng chiếu hắt từ trong nhà ra cho thấy một thanh niên gầy ốm, mái tóc không chải chuốt, những sợi đen chảy xuống che khuất vùng trán, đôi mắt sáng nhưng bồn chồn xa vắng, môi miệng mấp máy nhưng không nói lời: nào, những đường gân đỏ xanh xao nổi lên, hai bàn tay ốm chập lại với nhau; anh ta, toàn thể nhân dạng đó đã từng được tuyên dương là một anh hùng trong trận Sông Lô Miền Nam (ức là trận đánh vận động chiến tiêu diệt cuộc nhảy dù của quân đội Pháp tại Phù Cát, Phú Mỹ) giờ đây như một kẻ lạc giữa sa mạc mệnh mỏng của tuyệt vọng, anh trở về chờ xin ân sủng duy nhất và sau cùng của người Mẹ.

Hai thanh niên bước vào và nhận lấy ngay cái hơi ấm tuyệt vời mà lâu lắm họ mới được gặp. Tôi đã từng đi qua rất nhiều mùa xuân trên nhiều vùng đất lạ. Tôi vẫn thấy con đường ngọn đồi dòng sông. Tôi vẫn được che chở bởi những mái nhà. Tôi vẫn nghe quê hương ngọt ngào cùng khắp. Tôi vẫn được nhiều người đàn bà đi tới, họ vỗ về tôi, họ tặng tôi quà, họ chào hỏi hoặc đưa tiễn tôi. Tôi gọi họ bằng mẹ hoặc bằng chị. Nhưng tôi chưa hề

240

được tan biến trong cái vẻ thiêng liêng của ngôn ngữ đó. Tôi chưa hề thấy máu mình rạo rục hay bàng hoàng xa vắng. Tôi chưa phải liếm cái lưỡi mẩu mẩu bởi giọt nước mắt vì quá mừng vui, tôi chưa phải ngậm ngùi khi chỉ vừa đứng bên một người đã nghe hơi ấm của người.

Cánh cửa khép. Gió còn vọng bên ngoài đàn lũ. Tiếng nước xối xả của các thiếu nữ bên kia đã tắt. Hai người đàn bà vẫn còn khóc nức nở. Hai thanh niên như chết trên khoảng mây trắng đời họ. Họ dần dà di chuyển từ đỉnh núi này sang đỉnh núi khác: «những đỉnh núi của hồi tưởng».

— Cha con đã chết rồi. Hôm đưa đám không có một đứa con nào cả.

Thanh niên đứng lặng yên. Bà Hiền tiếp:

— Ngày trước ông nội con trong số tử vi báo tin cha mày chết trong cô quạnh. Không một đứa con hay đứa dâu nào bên cạnh cả. Bố con không tin. Bây giờ...

— Mẹ đừng nhắc nữa.

— Mày trở về...?

— Dạ không. Con và anh Bồng đây không còn hoạt động gì nữa. Chúng con trở về chỉ để được sống như mọi người.

— Người ta không bắt chúng mày à?

— Người phía nào? Phía nào bắt tụi con cũng được, ngay lúc này. Nhưng điều đó không làm con sợ hãi đâu. Con đã đi trên một trăm cây số đường bộ. Con từng nhịn đói rất nhiều ngày. Thời thế mau thay đổi quá. Trước đây mấy tháng con đi tới đâu xin ăn được đấy. Lúc này nơi nào có người đồng đức là nơi đó được kiểm soát. Ít ra con phải lánh mặt cái đã. Tối hôm kia, đi ngang qua thị trấn Tam Kỳ, con muốn mua một ít vật dụng nhưng không dám vào, phải đi theo miệt rừng phía tây. Mấy đôi cát lính trắng đóng đồn dày đặc.

Thanh niên có vẻ say sưa:

— Mẹ chưa hiểu đó. Con đã từng nhịn đói từng năm ba ngày một. Mỗi tháng nhịn ba lần. Con đi bộ đồng đều mỗi ngày năm chục cây số. Những đêm vận động chiến bọn con chạy hằng trăm cây số. Đạo xuyên Trường Sơn, con đi ba mươi bốn ngày trong nhí. ngày thứ ba mươi lăm mới thấy một người Hạ Lào. Cao nguyên man mác... Con ở bên Lào, nói tiếng Lào, ăn vận có khác gì người Lào.

Người mẹ có vẻ sợ hãi. Ngó quanh rồi nói:

— Bỏ hết đi. Bỏ hết chuyện cũ đi con ạ. Ở đây tai vách mạch rừng.

Trong lúc hai mẹ con bà Hiền nói chuyện thì hai mẹ con bà Cửu Bồng cũng ngồi ở một góc nhà. Bà Cửu Bồng mắng tóc con, dỡ từng lớp áo, bà tháo cái xác sắp xếp từng thứ đồ đạc; hôn bà mệnh mỏng, tìm nòng nọc; nếu có một chiếc nôi ở đây bà sẵn sàng ru con trai bà ngủ.

Bà Hiền nói với con :

— Lấy quần áo khác mà thay vào. Đồ hết áo quần đó sáng sớm mẹ giặt cho. Bây giờ mẹ đi nấu cháo cho ma ăn... Ôi sang mai mày phải cực khổ lắm khi gặp Cả Nhấp.

Gã thanh niên sững sốt :

— Cả Nhấp là gì mà con phải trình diện ?

— Hắn ta làm chủ tịch xã. Tàn ác lắm. Bất bớ không biết bao nhiêu người... nhưng thôi, đừng oán giận nó làm gì con ạ.

Thanh niên có vẻ đau đớn :

— Làm sao một thằng vô học như vậy có thể đứng trên đầu trên cổ dân chúng. Gia tộc nó là cả lũ oan nghiệt...

— Quốc gia họ bầu nó lên. Hết người tài ba rồi... mà thôi, tại sao con thắc mắc hoài. Sống cho qua ngày tháng đi con ơi.

Lúc bà mẹ đi xuống phía nhà thì thanh niên sực nhớ, và hỏi :

— Con Bé Loan với Bé Chiêu lúc này làm gì hả mẹ ?

Người đàn bà định trả lời : «những con đó hư thân mất nết cả rồi». Nhưng bà dừng lại kịp. Bà đánh trống lảng :

— Nằm nghỉ đi. Mẹ đi nấu cháo, Mọi việc mai ráng hay.

Đã quen rồi, dù thức khuya bao nhiêu bà mẹ vẫn chịu được. Hai giờ sáng bà con bắt gà nấu cháo. Bà thấy ngọn lửa mới ra. Căn nhà thân thiện. Một sự gì ấm áp vây quanh từ khi con trai bà trở về. Bà nghĩ đến lửa, nướng khoai, cái nhè cá, vườn cây tất cả sẽ được góp công góp sức bởi bàn tay người thanh niên trở về.

Thanh niên đẩy cánh cửa phía sau, chợt thấy một màu trời đen. Anh nghe tiếng gà con riu rít trong chuồng vì có ánh sáng tỏa ra từ trong bếp ; lu nước phản chiếu bóng đêm có màu bạc, bên bờ rào xa có thứ tiếng động thật lạ lùng, đó là tiếng động của đêm quá khuya : anh đi lại gần chuồng bò hai con bò hiền từ nằm ngủ nơi góc chuồng, máng rơm khô khan, công chuồng bò với hai cây chần cong veo, một cái cây bồ không trong nhà chứa, cha tôi chết rồi, một người mẹ già không thể xử dụng bò và cây ; cha tôi chết rồi, bằng năm không ai còn trèo lên mé đốn những nhánh cây tạo giác hay cây sấu đồng làm củi ; thanh niên bước hẳn ra ngoài trời đêm, lắng nghe tiếng con dũi dũi kêu xích xích trong bóng cây đa lớn : gió mang tới chàng cái hơi lạnh ; chàng hít thở thật mạnh bóng tối quê hương, thứ bóng tối êm đềm mà xa vắng, thứ bóng tối ngậm ngùi mà quyến rũ lạ thường ; anh dụi bàn chân mỏi xuống đất, đất khô và mềm : nơi đây tôi đã chào đời ; cha kể khi tôi cất tiếng khóc thì gà vừa gáy sáng, trăng hạ tuần trăng non nơi đầu núi, mây

trắng thật nhiều, sóng biển vỗ mạnh ; sóng biển chao ngày vào đời của tôi ; lúc rung rung sáng trời đỏ cơn mưa lớn, cha tôi đi về Chợ Kề bốc cho mẹ tôi một thang thuốc bỏ trong lúc sinh nở ; buổi chiều về nước từ nguồn trút xuống trung nguyên tạo thành cơn lụt lớn ; Cha tôi nói với mẹ : «số thằng này sau cơ cực lắm, nó bị nước đắm vì giông bão ngay lúc còn hài nhi» ; «tuổi trẻ Việt Nam, người nào không bị giông bão thổi tan tác ngay từ bào thai hỡi cha». Bây giờ tôi trở về đây, đêm quê hương thật tối, dưới ngôi đèn lẻ kia có lẽ đám linh hồn quây quần với canh bài, trong lao xá còn nhiều tù nhân thời thơ ấu, giữa chợ đời những kẻ buôn xương bán máu đang toan tính canh bài... và trên sườn đồi quê hương hoa vẫn nở theo thời tiết cổ định của nó, nước vẫn chảy từ nguồn về sông, biển vẫn mặn bao quanh một góc, sơn hà khổn khổ. Tôi đã về. Mẹ ơi con đã về. Thanh niên đi quanh vườn. Lòng man mác. Hồn biển thành tor nhưng. Và nghìn triệu sợi tơ vương mắc trong tiếng gọi quê nhà.

Dù đi đâu và làm gì, trong bao nhiêu năm, trái tim của thanh niên vẫn là một trái tim của anh nông dân hiền từ, được hun đúc bằng tất cả sự lương thiện của con người, bằng vũ trụ chân thành rộng lớn, bằng cả sự chịu đựng khó khăn của một cộng dân không may. Vì thế anh thường lưu ý tới cây cà luống cải, cảm thông được sự nặng nhọc của con trâu kéo cày, nỗi khổ sở của đàn bò lạnh lẽo mùa đông, anh thấy được cái ấm áp nơi cọng rơm, nghe ngóng được sự reo vui trong lá lúa xanh tươi, anh cảm nhận được sự hồi sinh trong cơn mưa hiếm hoi mùa nắng, nếu trời hạn hán quá để lúa cháy đồng, anh nghe cả được tiếng khóc của lúa. Trong sự thấu nhận mệnh mang đó, đêm được gọi là đầu tiên trở về người thanh niên dạo trong vườn, dừng lại ở hàng đậu, sờ mó lên cái trạnh cây, ngồi xuống vuốt ve lưng con bò đang ngủ.

Nhưng ngay lúc đó, lúc bà mẹ nấu cháo và hai người con trở về chưa được ăn thì tại một nơi xa hơn, Cả Nhấp cầm súng trên tay lặng lẽ bước trong đêm cùng hai người cận vệ. Cả Nhấp tới nhà Hai Dẫn báo tin :

— Tụi nó về. Hai đứa. Phải chộp tụi nó.

Lúc đó Hai Dẫn đang ngồi đánh phé cùng Lại và Sương. Dĩ nhiên là có cô Chiêu bên cạnh Lại. Hai Dẫn liếc nhìn đồng hồ, nói :

— Khuya lắm rồi. Mai hãy tính. Tụi nó về chiều là đầu thú đó.

Cả Nhấp nói :

— Tôi biết mà. Chúng không bao giờ đầu thú đâu. Phải tóm cổ ngay trong đêm. Mai chúng lại có hầm bí mật cả.

Cả Nhấp là một người không có suy luận chính trị. Nói chi nghe vậy. Cuối đầu đánh đó. Hai Dẫn thì lơ lửng, thích hưởng thụ, và thương

những quyết định mù quáng. Lại thì lặng lẽ hơn, làm việc có cân nhắc suy tính. Nhưng Lại bị một cố tật là nặng về hành chánh, anh không thích làm việc võ trang và bát bô. Trong bọn đó có Sương là làm việc hằng say nhất, đúng nghĩa một nhân viên an ninh thời chiến. Nghe Cả Nhấp nói, Sương nhồm đậy hỏi ngay :

— Chúng nó về từ bao giờ. Sao bây giờ mới báo cáo ?

Cả Nhấp định nói ngay tình : «chúng nó về từ lúc hoàng hôn». Nhưng anh không nói ra câu đó. Tội gì mà nói rõ sự tình. Hôm trước anh ra quận nghe đại diện xã bạn trình bày mọi vấn đề đều sai với thực tế. Mọi việc theo báo cáo đều đẹp. Anh có hỏi và những chủ tịch xã bạn dạy cho anh cái nghề báo cáo. Làm sao báo cáo cho nó êm xuôi, nó có lợi cho mình thì thôi. Báo cáo ngay tình nhiều khi ông quận nổi nóng thì thấy mẹ. Cái gì cũng lấp lửng cho qua chuyện. Mọi việc về tính sau. Cả Nhấp nhớ chuyện đó và nói tốt cho mình :

— Tụi nó mới vừa về. An ninh chim của tôi bám sát mà. Tính đi chứ. Còn kiểm chút ít tiền thưởng.

Trên cánh đồng tối, Lại, Sương. Hai Dẫn theo sự chỉ lộ của Cả Nhấp. Đám hình nhân bằng qua ngọn đồi thấp vào xóm.

Cháo gà đã chín. Người mẹ múc ra trên chén, thịt gà trên đĩa. «Ăn đi các con, trời gần sáng rồi đó, ăn rồi chúng mày phải ngủ một giấc cho lại sức. Mẹ chưa hỏi đầu đuôi ngọn gốc chuyện của tụi mày...» Cả Bồng vẫn còn ngồi gục đầu vào đùi về của mẹ mà ngủ gật. Cả Bồng xem chừng mệt mỏi lắm. Cái sao Cày đã nghiêng xuống rặng tre. (Sao Cày tức là sao Orion hay là sao anh hùng : nó có hình người chiến sĩ mang kiếm : lúc ba bốn giờ sáng nó ngả về phía tây, lặng lẽ nơi đầu núi, nông dân không có đồng hồ nên theo đó mà đánh trâu ra đồng bắt đầu buổi cày, Orion được nông dân gọi là sao Cày).

Hai thanh niên ngồi vào bàn. Hai bà mẹ nhìn con ăn. Chính lúc đó phía đầu xóm có tiếng chó sủa vang. Tiếng chân người mỗi lúc một dày, bủa quanh nhà. Rồi tiếng gõ cửa. Hai Bà Mẹ nhìn nhau lo lắng. Bồng đứng phắt dậy bước ra phía cửa sau. Người con bà Hiền chạy vụt lại mang cái xác trên vai, một tay khác anh ta cầm cái xác của Cả Bồng. Thanh niên nói nhỏ :

— Về đầu thú mà người ta cũng không cho. Làm thế này tụi con lại trốn mất. Để người ta bắt thì mình chính là tù nhân rồi còn gì.

Tiếng đập cửa thật mạnh. Có tiếng quát :

— Mở cửa mau, Đ.M. trong nhà có chứa chấp kẻ lạ mặt.

Cánh cửa sau sịch mở. Hai thanh niên nhảy thoát ra trước sự ngỡ ngàng của hai người mẹ. Hai

bà không còn một phản ứng nào kịp thời. Bà Hiền nắm áo con lại nhưng anh ta chỉ nói nhỏ : «Mẹ đừng mặc con, một tháng nữa con sẽ trở lại». Bà Cửu Bồng gục đầu vào cánh cửa. Bà bất tỉnh, ngã ngay xuống nền đất.

— Dừng lại. Ai đó dừng lại.

Một loạt tiếng hô hoán vang động trong đêm. Trăng sáng tỏ, phía chái hè. Chừng như trăng sáng hướng theo hai cái bóng đen. Dừng lại. Dừng lại. Tiếng hô, tiếng gọi nhau dồn dập. Sáng nỗ tiền hồi. Sự vang động đã đánh thức ngột ngạt xóm Vinh. Xé rách xóm Vinh... Một trái đạn lựu nổ.

— Lại bị thương rồi. Tụi nó có lửa đạn anh em ơi. Dừng tiến ra nữa.

Người tràn vào nhà. Một bóng sáng nện mạnh lưng bà Hiền. Một gót giày chạm rãnh đưa vào mặt Bà Cửu Bồng, cạy ngửa bà lên. Mặt Bà Cửu Bồng tím ngắt. «Xem xét có thằng nào còn nằm sau bàn thờ». Thế là cả tấm hình ông Hiền bị đổ nhào xuống. Nhang đèn đầy nền nhà. Một người đập mạnh bóng sáng vào lưng bà Hiền thêm nữa. và hét điên cuồng :

— Đ.M. con già này chưa chấp... Còng tay hai con mẹ lại. Mang về xã.

Bất được hai thanh niên, bọn người tìm ức lắm. Hai người đàn bà bị còng tay lại, lôi xềnh xệch ra đường. Trời tối thẫm...

Buổi sáng khi ánh sáng chưa có tia nắng rõ ràng, sao Cày tan mất trên nền trời xanh lơ, trắng hạ tuần trăng bạc phản vản, nơi đầu núi mây đen lên khôn xiết. Sóng biển vỗ dạt dào uyển chuyển, ngoài đồng từng lá lúa ngậm sương, lác đác vài thiếu nữ lên đồi, khói trắng buổi sớm mai bốc từ một vài mái tranh ướt, gà cất tiếng gáy muộn màng, quang cảnh ngôi nhà bà Hiền thật đáng thương tâm. cửa ngõ bỏ trống, bàn thờ tiêu tụy, mâm cháo gà nguội lạnh và quanh quất khu vườn, luống cải vàng bị dây xéo hăng trăm đầu chân.

Nơi một luống cải nhỏ màu người đỏ tươi. Đó không phải là máu của Lại. Lại bị thương trong hiên nhà. Nơi luống cải vàng kia là máu con trai bà. Vết máu đỏ kéo đi từ đó ra tới ngõ sau, hướng lên chân đồi hiu quạnh...

Bọn họ bị thương và lê lét về đâu ?

Buổi mai thật là trống rỗng.

HẾT

Saigon đêm 6.8.71 — 4 giờ sáng.

DÒNG ĐỜI

CHIỀU

● «Trên đường về nhớ đây, Chiều chậm đưa chân ngày...» Câu thơ của Hồ Dzếnh thiết hợp với cảnh ông Phó Kỳ vào chiều ngày 4-8 đã đến Tối Cao Pháp Viện nộp đơn ra ứng cử đề cử vào Hội đồng quản trị của Đảng. Cũng có «tiền hô» là xe hụ còi mở đường gần súng máy, và «hậu ủng» là bà Phó đi theo ủng hộ gọi là đề biểu diễn huê dạng một màn hậu phương ủng hộ tiền tuyến. Vì cảnh pháp đình có nhiều lính tráng và súng ống có khác chỉ một bãi chiến trường? Lẽ ra, trong trường hợp này, văn thơ của Hồ Dzếnh nên sửa lại là «Chiều chậm đưa chân... một nền dân chủ!» Thiết là một buổi chiều lịch sự có tiền đưa và... lịch sử!

● Việc ông Phó nhất định thắng một số kiếp tiền định do ông xếp direct an bài đã gây sự chú ý cho dư luận, chỉ trừ đài phát thanh và truyền hình, có lẽ còn phải dựng tường «Truyện dài NDTV» nên cứ phe lơ lửng như không có ông Phó Vương ở trên cõi đời này. Và lịch sử lại tái diễn, chất hài lẫn át cả chất bi. Sự tái diễn đó là dân An Nam ta lại mất công vận đài VOA, đài BBC cách xa ngàn vạn dặm để nghe vài câu chuyện mới xảy ra tại ngay thủ đô của quê hương mình. Không hài đến đâu được!

● Cho đến lúc nộp đơn, ông Phó vẫn chưa đủ roo chữ ký của các nghị hân đã được các quan đầu tỉnh chịu thị thực. Đó là một tin nhật phèo, vì dư luận đã rất tinh ranh đoán trước sự tình này ngay từ tuần trước rồi! Việc dư luận phải hành nghề lóc cóc từ cũng chỉ vì mấy lúc sau này, cuộc bầu cử TT và PTT đã tiêu tan đi một tinh thần đua chen

đầy mã thượng cho ra vẻ là con nhà... dân chủ. Có chăng chỉ là một loại thị trường mà kinh tế học gọi là thị trường độc quyền đơn phương bán (monopole) vì khuyến hướng một mình một chợ đã quá rõ. Giả thử liên danh Minh bình phương có đào sâu khỏi cuộc bầu cử cũng chẳng sao, chợ bầu cử cũng vẫn vui như thường, vẫn là một môi thơm tho có khác chỉ một quãng chênh vênh giữa con đường Trần quốc Toản?

● Theo ý Độc Thủ, vô tưởng cái lương diên vụng bô mẹ! Lẽ ra, sự cay cú nên đấu cho kỳ để giữ cho bộ mặt dân chủ của ta khỏi bẽ bàng, đỡ đi được bộ điệu của một cô nương thập thành! Vì đây là cuộc bầu cử chứ đâu có nham nhở như sắc của nhà Thanh phong cho Lê Chiêu Thống làm An Nam Quốc Vương của một trạng Quốc sử u buồn?...

● Ở đây, không có luật chơi dân chủ chỉ có luật... bầu cử — là luật 9/71 với khoản 7 điều 10. Cứ theo luật, ông Phó sẽ có 10 ngày để khiếu nại việc TCPV bác đơn, nhưng sự khiếu nại của ông Phó sẽ chẳng đi đến đâu. Tại sao? — Cách đây vài bữa, nhật báo Chính Luận có đăng lời vàng ngọc của ông Trần Văn Linh, chủ tịch TCPV khen nức nở việc TT tồn kho chữ ký là «very good». Ôi, ông xếp xòng một công quyền đứng độc lập — theo sách vở — lại chỉ lần thần đưa ra một thiên kiến chính trị! Bà già Công Lý! Bà đang ngồi xồm nơi nào?...

● Trong mục «Nói chuyện với đầu gối» tuần trước, Kha Trấn Ác có cho rằng các ông UCV cứ trát chấu vào mặt nhau, e đất nước này sẽ dềch có thể làm một cây trúc độc lập, «trúc xinh trúc đứng một mình cũng xinh» mà tiền đồ sẽ chỉ là nay nương theo gió tây mai ngã theo ngọn đông phong! Độc Thủ chỉ xin các ông thương xót... thì sĩ Tàn Đà, đừng dẫm nát mảnh dư đồ đã nát bấy này mà tội nghiệp!

ĐỘC THỦ

THƯ CỦA BAN Đ. HÀNH CƠ SỞ N.C GỬI THÂN HỮU TRÊN KHÁP NƯỚC
NHẬT BÁO SÔNG THẦN
chuẩn bị ra mắt với số vốn 4.853.000 đồng

GỬI TOÀN THẺ THÂN HỮU CUNG CÁC ANH CHỊ NHÓM VIÊN

Tính tới ngày hôm nay, 5 tháng 8 năm 1971, tổng số vốn do các thân hữu đóng góp cho cơ sở Nhân Chủ đã lên tới 2 triệu 753 ngàn 500 đồng. Trong khi đó, các Chi Nhóm Ninh Thuận, Khánh Hòa, Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Pleiku, Qui Nhơn đã xác nhận rõ số vốn đóng góp tổng cộng là 2 triệu 100 ngàn đồng. Như vậy, để xuất bản nhật báo SÔNG THẦN, cơ sở hiện đã có một số vốn là 4 TRIỆU 853 NGÀN 500 ĐỒNG. So với số vốn tối thiểu dự định thì số vốn này chỉ mới đạt tới khoảng 50 phần trăm. Trong khi đó, thời hạn góp vốn, tính từ ngày hôm nay chỉ còn đúng 15 ngày, tức sẽ chấm dứt vào ngày 20 tháng 8 năm 1971. Tuy còn thiếu thốn, Ban Điều Hành Cơ Sở đã quyết định sẽ không kéo dài thêm thời hạn góp vốn nữa. Ngày ra mắt của nhật báo SÔNG THẦN cũng đã được ấn định xong là khoảng 3 tuần lễ sau khi việc góp vốn đình chỉ. Số vốn còn thiếu, Ban Điều Hành Cơ Sở sẽ lo giải quyết bằng cách nhân danh cơ sở để vay một cá nhân hoặc một ngân hàng nào đó theo đúng những điều kiện về lời lãi mà những người vay nợ hiện nay phải tuân hành. Đây là một việc làm bất đắc dĩ, vì như vậy, ngay từ ngày đầu ra mắt, nhật báo SÔNG THẦN đã phải đeo thêm một gánh nặng là vấn đề tiền lãi. Nhưng nếu không chấp nhận gánh nặng này thì e rằng Ban Điều Hành Cơ Sở lại phải thêm một lần nữa đổi tên tờ báo và nhất là đã buộc các thân hữu góp vốn ngay từ phút đầu phải chờ đợi quá lâu. Tuy nhiên, Ban Điều Hành Cơ Sở vẫn hy vọng sẽ được sự tiếp tay tích cực của các thân hữu trong vấn đề góp vốn từ nay tới ngày 20 tháng 8 năm 1971 để số vốn phải đi vay sẽ nhẹ bớt phần nào. Ban Điều Hành Cơ Sở cũng trông đợi các Chi Nhóm Ban Mê Thuột, Phú Yên, Đà Lạt, Cần Thơ, Bình Thuận, Huế gấp rút vận động và thông báo cho cơ sở biết chắc số vốn có thể góp được chậm nhất là ngày 20 tháng 8 năm 1971. Ban Điều Hành mong mỏi rằng tới ngày đó, tổng số vốn có thể tăng thêm khoảng 3 triệu và như vậy, số vốn phải đi vay chịu lãi sẽ không còn đáng kể nữa.

Với những nét sơ lược đó về thực tế mà Cơ Sở đang phải đương đầu, Ban Điều Hành tin tưởng là các Chi Nhóm cũng như toàn thể quý thân hữu đã thông cảm được những khó khăn của Cơ Sở để dành cho Cơ Sở một sự giúp đỡ tích cực hơn.

Nhân dịp này, Ban Điều Hành Cơ Sở cũng hy vọng toàn thể nhóm viên thuộc các Chi Nhóm trên khắp các nước cùng quý vị thân hữu và cảm tình viên nhận thức được rằng chúng ta đang thực sự đương đầu với một thử thách có tầm vóc quan trọng rất lớn. Nói cho rõ, chúng ta đang làm một cuộc thí nghiệm cuối cùng về tinh thần tự cứu của người Việt Nam trong cảnh ngộ bị đất của đất nước hiện nay. Nhật báo SÔNG THẦN đầu sao cũng chỉ là một tờ báo, nhưng sự việc chung góp của chúng ta để xuất bản tờ báo đó lại là một biến cố hết sức lớn lao. Biến cố này sẽ nói lên một cách cụ thể rằng những người yêu nước tại Việt Nam còn tin cậy được ở nhau để cùng chen vai sát cánh, tạo thành một lực lượng yêu nước thực sự hùng mạnh trong tương lai hay không. Chiều theo kết quả thí nghiệm đã cho thấy một dấu hiệu tốt. Vì, với những món tiền nhỏ từ 500 đồng, chúng ta đã góp được một số vốn ngót 5 triệu đồng phải kể là gần như một phép lạ. Nhưng, với ý nguyện phải làm được những việc thực sự lợi ích cho xứ sở và đồng bào, chắc chắn chúng ta không thể dừng lại chỉ với dấu hiệu tương đối đó.

Tin tưởng ở thiện chí và sự thông cảm sâu sắc của hết thảy mọi người, Ban Điều Hành chờ đợi để được thông báo một tin vui liên hệ tới nhật báo SÔNG THẦN trong số báo ĐỜI ra ngày 25 tháng 8 năm 1971.

BAN ĐIỀU HÀNH CƠ SỞ NHÂN CHỦ
VÀ NHÓM CHỦ TRƯỞNG « SÔNG THẦN »

● ĐỘC GIẢ DÀI HẠN TẠI ĐỊA PHƯƠNG

Đề có thể phổ biến sâu rộng nhất báo Sóng Thần trong mọi giới, nhất là tại các vùng xa xôi, Ban Điều Hành Cơ Sở Nhân Chủ đã nhắc nhở các văn phòng đại diện địa phương đặc biệt lưu ý tới việc thành lập các hệ thống liên lạc vượt khỏi các đô thị càng xa càng tốt. Tại các địa điểm đã có sẵn những điều kiện thuận lợi, các văn phòng đại diện có thể mở những sạp báo nhằm cung cấp cho từng xã ấp. Tại những địa điểm khác còn nhiều khó khăn hơn, Ban Điều Hành Cơ Sở cũng yêu cầu các văn phòng đại diện cố gắng tới mức tối đa trong việc vận động một số độc giả dài hạn. Văn phòng đại diện địa phương sẽ sắp xếp để có thể hàng ngày gom báo tới tận nhà các độc giả dài hạn của tờ báo. Theo dự trù của Ban Điều Hành Cơ Sở thì các văn phòng đại diện có thể tổ chức các nhóm đưa báo gồm từ ba người trở lên, tùy theo mức độ độc giả dài hạn vận động được theo tỉ lệ từ 20 tới 30 độc giả sẽ có một người đưa báo. Người đưa báo sẽ được hưởng trọn huê hồng mà nhà phát hành dành cho. Các văn phòng đại diện địa phương cũng đã được lưu ý nên dành việc đưa báo cho các học sinh nghèo để giúp các em có cơ hội đỡ đần gia đình một phần nào, và nhất là có thể có đủ phương tiện để tiếp tục theo được việc học. Các văn phòng đại diện tại Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Ninh Thuận, Nha Trang, Pleiku, Đà Lạt hiện đang xúc tiến việc lập các nhóm đưa báo với thành phần nhân sự theo tiêu chuẩn trên.

● QUẢNG CÁO ĐĂNG TRÊN «SÓNG THẦN»

Về việc thầu nhận quảng cáo cho tờ báo, nhiều văn phòng địa phương đã thông báo kết quả đợt đầu rất khả quan. Theo quyết định của Ban Điều Hành Cơ Sở, mỗi văn phòng đại diện phải đạt tới mức tối thiểu là vận động được hàng tháng cho tờ báo một số tiền quảng cáo là 60 ngàn đồng. Các văn phòng đại diện tại Ninh Thuận, Đà Nẵng, Nha Trang cho biết là tính tới hết tuần lễ đầu của tháng

SỞ TAY SINH HOẠT

8/71, các văn phòng trên đã nhận được lời hứa đăng quảng cáo trên nhật báo Sóng Thần của nhiều nhà buôn tại địa phương với tổng số ước thu vượt khỏi mức tối thiểu được ấn định. Trong thời khoảng từ 15 tới 20/8/71, hợp đồng quảng cáo cùng biên lai sẽ được Ty trị sự của nhật báo Sóng Thần cung cấp đầy đủ cho các văn phòng đại diện hầu thực hiện chính thức công tác trên. Giá biểu quảng cáo trên nhật báo Sóng Thần cũng được thông báo cho các văn phòng đại diện trong thời hạn đã kể. Đại khái sẽ có hai loại giá biểu, một dành cho các quảng cáo đăng dài hạn và một dành cho các quảng cáo đăng từng kỳ. Tất cả các quảng cáo do các văn phòng đại diện địa phương gửi về sẽ được in trong trang báo dành riêng cho địa phương.

● QUYỀN HẠN VÀ NHIỆM VỤ CỦA CÁC VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN

Ban Điều Hành Cơ Sở cũng vừa quyết định xong một số vấn đề liên hệ tới các văn phòng đại diện địa phương của nhật báo Sóng Thần.

Trước hết, về vấn đề nhân sự, các văn phòng đại diện sẽ hao gồm tối thiểu từ 3 người trở lên tùy theo khả năng và nhu cầu của từng địa phương. Về vấn đề phương tiện, Ban Điều Hành Cơ Sở sẽ yểm trợ hàng tháng cho mỗi văn phòng đại diện một số sở phí đồng đều là 20 ngàn đồng. Số sở phí này phải được sử dụng vào việc trợ cấp cho các nhân viên hoạt động tại các văn phòng đại diện địa phương cùng chi phí về văn phòng phẩm và cước phí về liên lạc với tòa soạn tại Saigon.

Ngoài ra, Ban Điều Hành cơ sở cũng quyết định dành 40 phần trăm tổng số tiền quảng

cáo do các địa phương vận động được để tăng cường cho quỹ hoạt động của các văn phòng đại diện địa phương.

Ngược lại các văn phòng đại diện địa phương có nhiệm vụ vận động được tối thiểu 100 độc giả dài hạn và 60 ngàn đồng quảng cáo cho tờ báo mỗi tháng. Về phần quảng cáo này, Ban Điều Hành cơ sở cũng đồng ý miễn trừ cho một số địa phương mà hiện nay tình trạng thương mại chưa được sầm uất lắm.

● 30-8-1971 NGÀY «SÓNG THẦN» NỔ SÚNG LỆNH

Riêng về các hoạt động có tính cách chuẩn bị cho tờ báo ra mắt, hiện Ban Điều Hành cơ sở đã thực hiện những buổi họp hàng ngày của nhóm chủ trương nhật báo Sóng Thần cùng một số cộng sự viên cốt cán. Những buổi họp này nhằm tìm kiếm một thể tài đặc biệt cho nhật báo Sóng Thần đồng thời quyết định đường lối tranh đấu cho mục tiêu chuyển hóa xã hội sẽ được thể hiện trên mặt báo như thế nào. Mặt khác các buổi họp trên cũng đang nghiên cứu về thể thức giới thiệu tờ báo với độc giả trong và ngoài nước. Tất cả các vấn đề này sẽ được giải quyết trước ngày 20 tháng 8 năm 1971 và được thực hiện ngay sau đó. Chương trình giới thiệu tờ báo sẽ được khởi sự chậm nhất là ngày 30 tháng 8 năm 1971.

Ngoài ra, Ban Điều Hành Cơ Sở cũng đang xúc tiến hoàn tất việc thành lập các văn phòng đại diện tại Cần Thơ, Long Xuyên, Châu Đốc, Vũng Tàu, Bình Dương, Biên Hòa, Phước Long và Tây Ninh song song với việc đặt một số văn phòng đại diện tại một số quốc gia Âu Châu và Đông Nam Á là những nơi mà nhóm HNT hiện đã có số thân hữu và cảm tình viên tương đối đông đảo.

Ban Điều Hành Cơ Sở hy vọng sẽ hoàn tất chương trình sau này nội tháng 9/71 tại các quốc gia như Pháp, Đức, Ý, Thụy Sĩ, Nhật Bản, Trung Hoa Dân Quốc và Đại Hàn. Sau đó, chương trình có thể sẽ được mở rộng sang các quốc gia khác như Mỹ, Gia Nã Đại, Anh, Mã Lai Á, Tân Cila Ba và Thái Lan.

Ban Điều Hành Cơ Sở Nhân Chủ và nhóm chủ trương «NHẬT BÁO SÓNG THẦN» yêu cầu các Văn Phòng Đại Diện trên toàn quốc :

- 1— Gửi gấp hồ sơ lý lịch và hình ảnh của các nhân viên về cơ sở trước ngày 20 tháng 8 năm 1971 để kịp cấp phát giấy tờ.
- 2— Vận động thành lập danh sách độc giả dài hạn và thông báo cho Cơ Sở biết kết quả đợt đầu trước ngày 20-8-71.
- 3— Nghiên cứu và tập trung tài liệu cần thiết về các vấn đề quan trọng của địa phương để có thể phản ánh trung thực sinh hoạt trên khắp nước.
- 4— Thông báo cho Cơ Sở biết trước ngày 20-8-71 về kết quả cũng như những trở ngại của việc vận động các thương gia đăng quảng cáo trên SÓNG THẦN.
- 5— Thông báo cho toàn thể thân hữu đã góp vốn và các bạn bè biết :

NHẬT BÁO SÓNG THẦN

(Giấy phép xuất bản số 2010/BTT/NBC/HCBC)

DO

CHU TỬ

LÝ ĐẠI NGUYÊN – NGUYỄN LIỆU – VŨ THỂ NGỌC
TÔN THẤT TUỆ – TRÙNG DƯƠNG – HÀ THỂ RUYỆT
PHẠM VĂN LƯƠNG – UYÊN THAO

chủ trương

*Phát hành số ra mắt
trong thượng tuần tháng 9-71*

Nhắn tin

— Anh TRẦN TRUNG HÒA (KBC 4221) : Sẽ gửi hợp đồng tốt anh sau khi nhận mandat. Nhớ cho biết rõ địa chỉ hiện nay của anh có chắc chắn không. Nếu thư gửi về đó có thể lạc thì xin anh cho một địa chỉ khác.

— Anh NGUYỄN GIA CÔN (KBC 6897) : Đã cho gửi hợp đồng ra. Nhận được, nhớ cho biết tin.

— Chị NGUYỄN THỊ GIAO (Pleiku) : Ghi địa chỉ tại Gia Định vì chiều theo địa chỉ để ngoài bìa thư. Xin chị cứ vận động và giót thiệp thêm người hưởng ứng. Nếu ngại tới 44 Võ Tánh, xin chị ghé quán Tay Trát hỏi anh Tuấn cũng được, đề lấy mấy bản hợp đồng mà chị cần. Dù hơi vất vả vào giai đoạn đầu, nhưng chắc chắn mọi chuyện sẽ vẫn diễn tiến đúng như mong mỏi của mọi người.

— Anh BÙU CUNG (KBC 4707) : Gửi hợp đồng về ĐL có là một điều ngạc nhiên đối với người nhận thư không? Xin anh gửi thư về báo trước, khoảng sau ngày 20-8 hợp đồng sẽ được gửi đi. Mong anh sẽ vận động cho tờ báo đúng với danh hiệu Batman.

— Anh NGUYỄN VĂN MỚI (Phan Rang) : Ý kiến do anh chuyển về sẽ được đưa ra bàn luận cùng với tất cả anh em, nhất là những ý kiến liên hệ tới các Ban Đại diện Địa phương. Chắc chắn tờ báo khi ra mắt sẽ không xa với tưởng tượng của mọi người là bao nhiêu.

— Anh LƯƠNG (Đà Nẵng) : Chắc anh đã gặp anh Bắc rồi? Nhận được thư anh hôm thứ ba và Ngọc đã đi lo vụ đó. Về ngày ra, hiện có 3 ngày, đã được chọn theo khuyến cáo của các chiêm tinh gia là 9, 10 và 14-9-71. Trong 3 ngày đó, tốt nhất là 14-9, nhưng có lẽ anh em sẽ chọn ngày 9-9-71 vì sớm sửa hơn. Việc đúc tượng, tôi đã bàn khá kỹ với anh H.H., nhưng vẫn e khó hoàn tất đúng hạn định. Chờ thư của anh đó.

DANH SÁCH THÂN HỮU ĐÃ GỬI TIỀN VỀ CƠ SỞ

— O —

Sau đây là danh sách các thân hữu đã gửi mandat về cho Ban Điều Hành Cơ Sở tuần lễ từ 10- tới 5-8-71.

131) LƯU NGỌC THỌ	(KBC 6579) góp	5.000đ
132) LÊ PHÁN	(Cam Ranh) góp	5.000đ
133) TRẦN VĂN VẠN	(Quảng Ngãi) góp	5.000đ
134) KIM THOA	(Nha Trang) góp	10.000đ
135) TRẦN VĂN ĐỒ	(Nha Trang) góp	2.000đ
136) TÔN THẤT LIÊM	(Đà Nẵng) góp	4.000đ
137) BÙU CUNG	(KBC 4707) góp	10.000đ
138) NGUYỄN THỊ THÁI	(Saigon) góp	50.000đ
139) LÊ ĐÌNH THÔNG	(Saigon) góp	5.000đ
140) TRẦN DANH SAN	(Đà Nẵng) góp	5.000đ
141) TRẦN VĂN LIỆU	(KBC 4374) góp	10.000đ
142) LƯU VĂN PHONG	(KBC 4374) góp	30.000đ
143) LÊ ANH TUẤN	(KBC 4374) góp	10.000đ
144) PHẠM LƯƠNG KẾ	(KBC 4374) góp	10.000đ
145) LÊ QUANG TRÍ	(KBC 4374) góp	5.000đ

(CÒN NỮA)

PHIẾU AN NHÂN

CHƯƠNG TRÌNH HỌC BỔNG NHÓM HTN VÀ TUẦN BÁO ĐỜI

Tên, Họ : _____

Địa chỉ : _____

Đồng ý ủng hộ CHƯƠNG TRÌNH HỌC BỔNG do nhóm Hà Thúc Nhơn và tuần báo Đời tổ chức, bằng cách đóng góp :

A. — Một số tiền là _____

B. — Một số học bổng theo các chi tiết sau

1) _____ học bổng toàn phần (4.000\$)

2) _____ học bổng bán phần (2.000\$)

3) _____ học bổng khuyến khích (1.000\$)

trong thời gian là _____ tháng, kể từ tháng _____ 1971

Ngày _____ tháng _____ năm 1971

KÝ TÊN

Xin gửi phiếu này về tòa soạn tuần báo Đời cho ông VŨ THẾ NGỌC

— Cục gôm quyết tẩy hốt bắt công xã hội.

Lũ trẻ cùng a lên một tiếng hoan hô khẩu hiệu tranh cử của thầy chúng. Và cùng lúc đó, chúng nhận thấy các lớp học khác cũng đang ồn ào hoan hô các khẩu hiệu tranh cử như vậy.

Trẻ con vốn tính tò mò, vì vậy học sinh lớp này chạy sang lớp kia coi. Trên hành lang nhà trường, học trò chạy đi chạy lại vô cùng vui vẻ.

Bỗng xuất hiện một nhân viên nhà trường. Ông cảm thấy cần phải bảo vệ kỷ luật học đường. Ông la lớn :

— Các con yêu dấu ! Các con hãy vào lớp học hành chăm chỉ ! Con nào ngoan ngoan học chăm mai mốt cũng sẽ làm dân biểu !

Bỗng dưng lũ trẻ cảm thấy bị nhục mạ thậm tệ. Nhất là các học sinh chăm học và ngoan nhất trong các lớp.

Một học sinh phản đối :

— Yêu cầu thầy rút lời nói đó lại !

Nhà giáo khả kính nổi giận tóm lấy chú học trò ;

— Ai cho phép em nói như vậy? Hả ? Em đã đóng học phí tháng này chưa mà đòi phải biểu ý kiến? A là, ra khỏi trường mau !

Và từ biến cố đó, cuộc biểu tình phá phách được phát động, với khẩu hiệu là «chống tăng học phí».

Thiệt tội nghiệp ! Tất cả chỉ vì hai chữ Dân Biểu được thốt ra không đúng chỗ, đúng lúc !

Mỹ chính thức...

(TIẾP THEO TRANG 25)

chỉ nhằm thỏa mãn những đòi hỏi của đàn anh mà thôi. Đề nghị 8 điểm của Cộng sản Việt Nam hiện đang được cả Nga Tàu hứa triết để ủng hộ, nhưng hứa là một chuyện còn hành động là chuyện khác. Mỹ thì cố ngậm tòm đề nghị đó để lo giải quyết vấn đề ngưng bán trước, nhất là lại lo với Trung cộng.

Nếu từ nay tới ngày Trung cộng vào LHQ, Cộng sản không tạo được yếu tố gì mới tại chiến trường Đông dương, thì việc ngưng bán sẽ không kèn không trống được thực hiện, và như vậy là Cộng sản VN đương nhiên phải nhận kết quả cuộc bầu cử Tổng thống tháng 10/71 của VNCH. Tất cả vấn đề đều bị kẹt về cuộc bầu cử đó. Đề phá thế kẹt ấy chắc từ giờ đến tháng 10 Mỹ bày rất nhiều trò ngoại mục tại chính trường Việt Nam. Bây giờ có tiền liệu được cũng chỉ để hiên ngậm mà thôi.

THẨM-MỸ-VIÊN

NHƯ-HÀ

692, Phan thanh Giản S.G. — Đ.T. : 93.488

Chi nhánh : 320, Ph. th. Giản SG—ĐT 92807

MỚI NHẬT VÀ ĐỘC NHẬT Ở VN :

- Làm ốm : Bảo đảm tuần đầu xuống từ 3 đến 12 ký.
- Do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ.
- Làm mập : bảo đảm mỗi tuần lên từ 3 đến 6 ký.
- Do phương pháp thuần túy Y khoa.
- Bảo đảm không kết quả, hoàn đủ tiền lại.

— LÀM MẶT TƯƠI ĐẸP : do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ, khoa tâm lý và khoa phân tâm học làm tiêu tan hết mọi vẻ tiêu tụy, nét nhăn đem lại da dẻ hồng hào tươi trẻ.

— Do Bác sĩ THANH tốt nghiệp Đại Học Paris nhiều kinh nghiệm tại các bệnh viện Paris và Âu Mỹ trực tiếp săn sóc. Có nhiều phòng rộng rãi, đầy đủ tiện nghi máy lạnh để quý vị ở lại.

Đặc biệt mới về loại PEELING FORT, lột da mặt không đau, không cử năng, vẫn dùng son phấn như thường, làm trẻ 15 tuổi.

— Với phương pháp MASSAGE mới lạ máy hút tân kỳ và mỹ phẩm của LANCASTER để giúp các tế bào ngực nở tự nhiên, không cần bơm.

— ASPIRATEUR, máy hút mụn, tàn nhang, trứng cá, tẩy vết nám, mụn cóc, mụn ruồi, sẹo cũ.

— POLÉNEX làm liền lỗ chân lông.

— Có máy tỉnh điện làm trẻ lại 15 tuổi.

— Có mặt nạ nhau và mặt ong chúa của Pháp về theo từng chuyến máy bay «Air France» giúp quý bà quý cô có làn da tươi mát.

ĐẶC-BIỆT MỸ-VIÊN CÁ NHÂN

— Bán máy điện từ trường Thụy Sĩ giúp quý bà, quý cô tự săn sóc làn da, xoa nắn bộ ngực cùng với mỹ phẩm mỗi bộ 7000đ.

— Bán thuốc của Stendhal và Lancaster với sự chỉ dẫn rành rẽ giúp quý cô, quý bà tự xoa nắn cho các tế bào ngực nở như ý.

— Đặc biệt mới về và chỉ bán riêng ở Mỹ Viện NHƯ HÀ thuốc trị mụn Resamid, Renoxyl, Komed, Hc Vanoxide, Acnestrol, Suifacet, R. Sulfocin, Lubriderm chủ trị nhanh chóng các loại mụn cám, mụn bọc, mụn đỏ, mụn lở loét, mụn cùi, mụn nhân đen, đi kèm với xà phòng sữa của Dr Payot.

— Nhận dạy học trò theo tài liệu mới nhất của «ECO LE INTERNATIONALE DES TECHNICIENNES DE BEAUTE DE PARIS». Cấp chứng chỉ tốt nghiệp sau 5 tháng học (1 khóa 150 ngàn).

Thư và bưu phiếu đề NGÔ THỊ NHƯ HÀ — 692 Phan Thanh Giản — SAIGON.

Mở cửa từ 8g30 sáng đến 8g30 tối.

Nghỉ ngày Chủ nhật.

KEM GỘI ĐẦU

Shampoo CREAM

- MUỘT TÓC
- SẠCH GÀU
- HẾT NGỨA

LANSON

BÁN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

Tóc mai sợi ngắn sợi dài
«Lan Sơn» em gội thường hoài ngàn năm

MADAME CẨM THẠCH

THẨM MỸ VIÊN ²**CẨM THẠCH**

141/10 Cách Mạng (10 Hồ Biểu Chánh) Sg — ĐT : 40474

ĐƯỢC NHIỀU BÁO CHÍ THỦ ĐỒ KHEN TẶNG

DO MADAME CẨM THẠCH

TỐT NGHIỆP : Hai cấp bằng Đại Học Thẩm Mỹ Warflvnn Beauty College và Cinderella Beauty Institute tại Hoa Kỳ.

THI NGHIỆP TẠI : J-jin Hospital, Tokyo, Hibiya Clinic Tokyo, Shiseido Tokyo.

VỚI SỰ CỘNG TÁC CỦA NHIỀU BÁC SĨ CHUYÊN KHOA GIẢI PHẪU THẨM MỸ DANH TIẾNG NHẤT Quý Bà, Cô khỏi tổn tiền di Nhật, vẫn có đôi mắt đẹp, bộ ngực đẹp, mũi cao tự nhiên. Má đồng tiền, môi cong, cằm chẻ.

MÙA MƯA LÀ MÙA THAY DA MẶT

Thay da mặt, cõ tay chân, thay da toàn diện, chỉ 5 ngày sẽ trẻ lại 20 tuổi.

Đặc biệt eo mập làm ốm, cắt nốt ruồi, thịt thừa, vá sẹo, nhăn, nám, tàn nhang, lỗ chân lông. Trị tuyệt các mụn, chữa theo khoa học tối tân.

Mời đến ghi tên giữ chỗ trước.

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

COTRACYN

SỰ CÔNG HIỆU MẠNH LIỆT CỦA

2 TRỤ SINH
(TETRACYCLINE + CHLORAMPHENICOL)

3 KHÁNG SINH
(SULFAMIDOB)

SINH TỐ B12

MUA ĐỂ DANG TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

Trị bệnh:

BAN NÔNG-BAN CỦA THƯỜNG-HÀN CẢM HO-SÚNG PHỔI

NHIỄM VI-TRÙNG: GHỀ LỞ LOÉT VẾT ĐAU SÚNG MỦ-LÂM ĐỘC

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

• CÓ GÓI THUỐC BỘT RIÊNG CHO TRẺ EM

Ể TRONG GIẤY THIẾT CỐ HÌNH TRẮT TÌM

COTRACYN HADZER

COTRACYN HADZER

COTRACYN HADZER

COTRACYN HADZER

* K.N. 56 — 84-M-SVT-8 CDP

HEPACHAUT

**VUI VỀ
TUỔI TRÉ
DA DẸ
MỊN MÀNG**

NƯỚC CỐT ARTICHAUT
NƯỚC CỐT GAN BỒ TƯỚI

SINH TÔ' B12
SINH TÔ' B1
SINH TÔ' B2
SINH TÔ' B6
SINH TÔ' PP
SINH TÔ' D?

YẾU GAN
GẦY ỒM, MẤT NGỦ
MỤN Ở MẶT
NGỪA MỀ ĐAY
THIẾU MÁU
LAO LỰC
TẢO BÓN
DƯỠNG THAI
MỎI MỆT

Viên Bảo Chế **HADZER**

CÚM NÓNG LẠNH. CẢM SỞI. ĐAU NHỨC

ANTIGRIPPAUX

XIN NHỚ NHÃN HIỆU

CÓ BẠN
VIÊN LẺ KHẮP
MỌI NƠI

BỮA BỐ ĐẤU NGƯỜI

HADZER

KNGOM.BYT.O.CDP

Sữa bột Hòa Lan

● **THÍCH HỢP NHẤT CHO TRẺ EM**

Công thức hòa hợp Sữa Bột :

NHÃN MÀU XANH (half cream)

☐ gạn một phần mỡ dành cho trẻ sơ sinh đến 2 tháng hay người già yếu.

— Protéine	20%
— Matières grasses	10,5%
— Lactose	26%
— Saccharose	36%
— Minéraux	4,5%
— Humidité	3,0%
— Vitamine B 1	0,002%
— Vitamine B 2	0,002%
— Vitamine A :	1250 U.I. par 100 grs
— Vitamine D 3 :	400 U.I. par 100 grs
Calori	447 par 100 grs

NHÃN MÀU VÀNG (full cream)

☐ toàn lượng mỡ, dành cho trẻ em trên 2 tháng và người lớn.

— Matières grasses	17,3%
— Lactose	23,5%
— Protéine	18,5%
— Humidité	3%
— Minéraux	4%
— Saccharose	33,5%
— Vitamine B 1	0,002%
— Vitamine B 2	0,002%
— Vitamine A :	1250 U.I. par 100 grs
— Vitamine D 3 :	400 U.I. par 100 grs

Muốn cho Dân mạnh Nước giàu,
Phải chăm nuôi Trẻ lúc đầu mới sanh

CHỈ CÓ SỮA BỘT :

gitana

nhập cảng từ Hòa Lan
là đáp ứng được ý thơ nêu trên

☐ **SỮA BỘT :**

gitana

còn có đặc điểm

- Dễ pha, tan ngay.
- Chất sữa giống hết sữa mẹ, nuôi dưỡng trẻ em mau lớn khôn.
- Đầy đủ sinh tố.
- Dinh dưỡng cơ thể cho chung cả :
— M PHỤ LÃO ẤU, nhất là cho giới thể thao, nghệ sĩ và cư sĩ.
- Giá bán phải chăng.

CÓ BÁN TẠI

- các nhà thuốc tây
- các trung tâm bán lẻ thuộc Cục Quân Tiếp Vụ
- trung tâm bán lẻ Nguyễn Du